

D r . J O S E F M I K L Í K

K Á Z Á N Í

II.

K Á Z Á N Í

Č Á S T D R U H Á

SVÁT KY SVATÝ CH A Ř E Č I
PŘ Í L E Ž I T O S T N É

N a p s a l

D r . J O S E F M I K L Í K C . S S . R .

1 9 3 9

Nákladem Bohoslovného ústavu v Obořišti

Tiskem Československé akc. tiskárny filiálky v Čes. Budějovicích

IMPRIMI POTEST.

Pragae, die 5. januarii 1939.

P. Joannes Haderka,
Sup. Provincialis.

IMPRIMATUR.

No 267.

P. Franc. Novotný.
censor.

Episc. Ordinariatus Budvicii Boh.,
die 10. januarii 1939.

† Simon,
episcopus.

I.

SVÁTKY BLAH. PANNY MARIE

OBSAH:

SVÁTKY BLAH. PANNY MARIE:

Neposkvrněné Početí: Náš vzor	7
Narození Panny Marie: Cena milosti Boží	10
Jména Panny Marie: Ó přesladká Panno Maria!	14
Obětování Panny Marie: Krása řeholního povolání	18
Zvěstování Panně Marii: Uctívej Pannu Marii!	22
Navštívení Panny Marie: Prostřednice milosti	26
Očišťování Panny Marie: Ve světle hromničky	30
Slavnost sv. Rodiny: Tři hvězdy	34
Sedmibolestné Panny Marie: Důvěřuj Marii!	38
Nanebevzetí Panny Marie: Cesta do nebe	42
Matka ustavičné pomoci: Pomocnice křesťanů	45
Panna Maria Karmelská: Svatý škapulíř	49
Slavnost růžencová: Vznešenost sv. růžence	53

SLAVNOSTI SVATÝCH:

Blahoslavená Anežka Česká: Dávejme almužnu!	59
Svatý Josef: Náš vzor	62
Svatý Jan Nepomucký: Proč tak málo lidí jde za Spasitelem	66
Svatý Petr a Pavel: Brány pekelné jí nepřemohou	69
Svatý Cyril a Metoděj: Písmo svaté	72
Svatý Alfons Liguori: Učte se ode mne!	77
Svatá Ludmila: Výchova v rodinách	81
Svatý Václav: Ve šlépějích světcových	84
Svatí andělé strážní: Význam slavnosti	88
Všech svatých: Jděme za jejich příkladem!	92
Dušiček: Na dušičky vzpomínejme!	96
Svatá Alžběta: Proč jsme na světě?	99
Svatý Štěpán: Boj proti kněžím	102

KÁZÁNÍ PŘÍLEŽITOSTNÁ:

Posvěcení chrámu: Homilie	109
Primice: Trojí koruna	112
Padlým vojínům: Pamatujme!	115
Den matek: Požehnání rodičů	118

NÁŠ VZOR.

Jak jsi krásná, přítelko má, jak jsi krásná! (Vel. 4, 1.)

Počínám vzpomínkou. Chodíval jsem na procházku do lesa, kde visel na stromě pěkný obrázek Panny Marie. Jednoho dne byl jsem bolestně překvapen. Obraz byl rozbit a bylo viděti, že kámen zasáhl právě srdce Bohorodičky. Zamyslel jsem se. Tisíce lidí přešlo již touto cestou; jedni pozdravili, druzí šli aspoň lhostejně dále. Až konečně našel se člověk, který pro svou nebeskou Matičku neměl nic jiného než tvrdý kámen a tímto kamenem zranil právě její milující srdce.

Druhá vzpomínka, a ještě bolestnější. Co tam v lese učinil tajně jednotlivec, udělal na Staroměstském náměstí v Praze veřejně veliký zástup. Strhli a do listopadového bláta nám zašlapali sochu Neposkvrněné, kterou tam postavila vděčná láska hrdinných obránců Prahy v roce 1648. Tato krutá rána nebyla dosud zahojena, bolí dodnes a také od nás čeká Matka Boží náhradu. Dočká se jí? Nepochybují; hledme jen, aby to byla náhrada trvalá. Přál bych si, aby každý z vás postavil dnes Matce Boží ve svém srdci pomník, kterého by nepotřísnila žádná zloba lidská. Přál bych si, aby každý z vás stal se živým obrazem Neposkvrněné a Neposkvrněná jeho nebeským vzorem; to bude také základní myšlenkou dnešního kázání.

I. Ve Zjevení sv. Jana (12, 1) čteme: *»I ukázalo se velké znamení v nebi: Žena oděná sluncem, a měsíc pod nohama jejíma, a na hlavě její koruna z dvanácti hvězd.«* Tak nám popisuje Duch svatý andělsky krásný zjev Neposkvrněné; a již ve Starém zákoně volal k ní ústy Šalomounovými: *»Jak jsi krásná, přítelko má, jak jsi krásná!«* (Vel. 4, 1.) Je pravda, celá byla krásná Matička Boží, ale její největší ozdobou bude vždycky Neposkvrněné Početí. Když svatá dívka Bernadetta tázala se 25. března 1858 tajemného zjevu v Lurdech po jeho jméně, sepjala Panna Maria ruce, pozvedla je na prsa, pohlédla s vroucí vděčností k Bohu; potom zvolna ruce rozevřela, naklonila se k dívence a pravila: *»Já jsem Neposkvrněné Početí.«*

Není tomu ještě dávno, konal se v Praze smutně zajímavý proces. Známý český písničkář byl obžalován, že si tropil posměch z katolické víry v Neposkvrněné početí. Teprve při soudu se ukázalo, že katolickému učení vůbec nerozuměl. Domníval se, že podle nás katolíků neměla Matka Boží na světě žádného otce; proto prý o ní říkáme, že byla počata bez poskvrny.

Vám jistě nemusím vysvětlovati hluboký význam dnešního svátku. Víte, že Matka Boží se narodila právě tak, jako každé jiné dítě; známe i jejího otce, byl jím sv. Joachim. Kdo chce pochopiti význam

dnešního svátku, musí se vmyslet až do ráje. Od té doby, co Adam a Eva přestoupili v ráji Boží přikázání, rodí se každé dítě s hříchem na duši; říkáme mu hřích dědičný, protože jej všichni dědíme po svých prarodičích. Jediná Rodička Boží tímto hříchem poskvrněná nebyla; proto o ní říkáme, že byla počata bez poskvrny hříchu dědičného.

Je pravda, v této veliké přednosti nemůžeme Pannu Marii následovati. Každý z nás musí bolestně vyznati s kajícím králem Davidem: *»Nebo, hle, v nepravostech jsem se počal, a v hříších počala mne matka má.«* (Žalm 50, 7.) A přece je nám vzpomínka na neposkvrněnou Pannu vážným napomenutím, abychom se chránili každého hříchu, protože jenom hřích nás činí před Bohem bídnými a ubohými. Kristus se nestyděl míti matku chudičkou, neučenou a prostou; ale nikdy by nestrpěl, aby její duše byla poskvrněna hříchem. Pro Ježíše Krista to nebyla hanba, když židé o něm říkali: *»Zda se nejmenuje matka jeho Maria?«* (Mat. 13, 55); bylo by to však největší pokoření, kdyby ďábel se mohl Spasiteli pochlubit, že jeho matka byla kdysi otrokyní pekla.

Chceš-li se proto zalíbiti Ježíši Kristu, varuj se hříchu! Chceš-li, aby Neposkvrněná s radostí na tebe hleděla, chraň se všeho, co ti zakazuje Bůh! Povím vám o tom krásný doklad; vypravoval jej na smrtelném lůžku první pražský arcibiskup, Arnošt z Pardubic.

Byl zbožně vychován od starostlivé matky. Když odcházel na studie do Kladska, musel jí slíbiti, že se bude varovati hříchu. Jak to již bývá, špatní druhové přivedli ho brzy na scestí a mladý Arnošt zapomněl na slib daný své matce. Kdo však nezapomněl, byla Maria Panna, které matka tolikrát doporučovala duševní blaho svého syna.

Kdysi vešel Arnošt zase do kostela Panny Marie. Přišel až k oltáři, na kterém stála její socha a počal se modliti Zdrávas Královno. Když říkal: *»Obrat' k nám své milosrdné oči,«* viděl s hrůzou, jak socha se pohnula a Panna Maria svou tvář od něho odvrátila. Pln úzkosti pokračoval: *»A Ježíše, požehnaný plod života tvého, nám po tomto putování ukaž«* — ale Maria Panna zakryla před ním Ježíška cípem svého pláště. Se slzami v očích sliboval mladý Arnošt polepšení a slibu také dostál.

Tak vypravoval umírající arcibiskup, a nemáme důvodu, proč bychom o pravdě jeho slov pochybovali. Toto vidění rozhodlo o celém jeho životě. Arnošt se stal světcem a na památku tohoto zjevu dal si vyřezati podobnou sošku; uctíváme ji dodnes na Svaté Hoře v Čechách.

Pro nás plyne z toho důležité poučení. Marně bychom se dovolávali mateřské lásky Panny Marie, kdybychom se dopouštěli hříchu. Končím tento odstavec kázání vážnou otázkou: Co by se stalo, kdyby tak ožila socha Rodičky Boží v našem kostele? Jak by se na nás zadívala? Byl by to radostný úsměv spokojené matky — či by se snad také od nás odvrátila? Vaše svědomí dá vám nejlepší odpověď.

II. Neposkvrněné Početí je tedy pro každého z nás vážným napomenutím, abychom se varovali hříchu. Mluví ke všem, ale nejdůrazněji by mělo mluvit k naší mládeži. Víte, proč? Jaká mládež, takové budou rodiny, takové bude příští pokolení; z bahna by nám lilie nevykvetly.

Japonský umělec namaloval před nedávnem obraz, který vyvolal veliký rozruch. Vidíme na něm širokou silnici. Jde po ní krásná dívka, ale oči má zavázané. O něco dále dělí se silnice ve tři chodníky. Jeden z nich se ztrácí v ohnivém jícnu sopky, na konci druhého vlaje rudý prapor se srpem a kladivem. Na konci třetího? Několik láhví s vínem a opojnými nápoji. Pod obrazem byl kratičký nápis: »Dnešní japonská mládež.«

Pohanský umělec chtěl povědět: Taková je naše moderní mládež. Jde cestou života, ale s očima zavázanýma; neví kam. A její konec? Omrzelost a sebevražda; bezbožecká revoluce, která popírá každou autoritu, nebo rozpustilost a nemravnost. Pohanský umělec neznal jiného východiska.

Obraz byl vystaven také v Tokiu, ale vzdělané pohanské dívky nebyly při pohledu naň spokojeny. Zvolaly: »Zoufalství, revoluce, nemravnost? Jenom tyto tři možnosti? Jenom tyto tři cesty? Ne, musí býti ještě čtvrtá cesta!« A spojily se ve sdružení, kterému daly jméno »lilie«. A víte, koho si vzaly za vzor? Marii, nejčistší Pannu!

Tyto pohanské dívky musí nám býti příkladem. Evropa je skoro 2.000 let křesťanská, a přece stojíme dnes na pokraji mravní záhuby. Proč? Protože naše mládež se již přestala dívat na svůj nebeský vzor, na Neposkvrněnou. Místo hvězdy, kterou stvořil Bůh, zamílovala si jinou »Hvězdu«, místo růžence chopila se sportu; proto lomí dnes státníci zoufale rukama a hrozí se rozvratu, jaký zachvátil dnešní společnost. Chcete opravdu nápravu? Poslyšte, co vám budu vypravovati.

Znal jsem hodnou matku. Když posílala po prvé své dítě na gymnasium, zavolala si je do světnice, udělala mu na čele poslední křížek, potom pravila: »Nyní mi, dítě, slíbíš, že každý večer pomodlíš se tři zdrávasy za ochranu Panny Marie.« Hoch podal matce ruku a svůj slib svědomitě zachoval. Ať byl unaven sebe více, slíbené tři zdrávasy se přece pomodlil. Vystudoval, stal se knězem a dnes stojí před vámi na kazatelně a vás napomíná, abyste vedli své děti od malička k úctě mariánské.

Drazí rodiče! Úzkostlivě se staráte, abyste svým miláčkům zabezpečili lepší budoucnost. Neháním vás proto, plníte tím jen svatou povinnost. Chcete-li však, aby vaše dítě bylo opravdu šťastné, naučte je milovati vroucně Pannu Marii. To bude nejkrásnější věno, jaké mu můžete dáti. Majetek? O ten může přijíti neštěstím. Spokojenost? Kdo z vás může vědět, kolika kříži bude vroubena životní cesta vašeho dítěte? Jestli však své dítě naučíte, aby v každém utrpení utíkal se k Matičce Boží, zachránili jste je pro celou věčnost — ale

postarali jste se také nejlépe o své klidné stáří. Dítě, které jste naplnili něžnou úctou k Matce Ježíšově, nebude vám nikdy odměřovati skoupě každý krajíček chleba. A když jednou spočinete v posvěcené zemi, víte, které dítě poklekne na vašem hrobě nejčastěji? Ne to, kterému jste odkázali statisíce, to snad zapomene nejspíše. Nejčastěji bude se za vás modliti syn a dcera, které jste naučili vroucí lásce k Neposkvrněné.

Dnešní slavnost je tedy pro každého z nás vážným napomenutím, abychom se chránili hříchu a v tomto duchu vychovávali i svoje děti. Pod ochranou Matičky Boží bude se nám dobře žítí, pod jejím pláštěm budeme spokojeně umíratí. Amen.

Narození blah. Panny Marie.

CENA MILOSTI BOŽÍ.

Zajděte se mnou v duchu do tichého domku v Nazaretě a zadívejte se na drobounké dítě, které se tam právě narodilo. Odpočívá tiše a kdybyste se dívali sebe pozorněji, nenajdete nic, čím by tento malý tvor vynikal nad ostatní děti. A přece volá katolická církev dnešního dne: »Narození tvé, svatá Boží Rodičko, zvěstovalo radost celému světu!«

Možná, že vás tento pohled poněkud zklamal. Snad jste čekali, že Bohem vyvolenému dítěti dostane se větší výbavy a v duši se vám ozývá otázka: »Tak málo vyznamenal Bůh budoucí Matku svého jediného Syna?«

Soudili bychom předčasně. Kdyby nám Pán Bůh ukázal krásnou duši tohoto dítěte, úžasem bychom oněměli nebo bychom padli na kolena a dojatě zvolali: »Zdravas Maria, milosti plná!« Její duše byla tak krásná, že Duch svatý o ní řekl: »*Jak jsi krásná, přítelko má, jak jsi krásná!*« (Vel. 4, 1.)

Proč, moji drazí, tak různý úsudek? My lidé oceňujeme každého podle peněz, Bůh se dívá, kolik má duše posvěcující milosti. Kdykoli jsem býval na poutních místech, všiml jsem si, zač dávají lidé nejvíce na modlení. Skoro všechny prosby týkaly se statků pozemských, na duši vzpomněl málokdo. Budu-li k vám tedy dnes mluvit o posvěcující milosti, vím předem, že mnozí mi neporozumí. Posvěcující milost Boží je pro většinu křesťanů pokladem skrytým a neznámým; jeho ceny nechápou, proto si ho ani neváží. Jim stačí chvilková rozkoš nebo kousek masa v pátek, aby zaprodali tento nebeský poklad. Jinak díval se na milost Boží náš Spasitel. Ježíši Kristu nezdála se ani strašná smrt na kříži příliš těžkou a bolestnou, aby nám dobyl tento ztracený klenot.

I. Co je tedy milost posvěcující? Povím to napřed několika obrazy.

Vezměte do ruky trochu sazí; mnoho krásy na nich nespátříte, snad se jen umažete. Potom se zadívejte na zářící diamant, který snad máte na prstenu jako vzácnou památku po milované duši. Zadívejte se ještě jednou na oba nerosty, potom se otažte profesora po jejich složení. Odpoví vám, že nevzhledné saze i krásný diamant se skládají z téže původní hmoty, kterou jmenujeme uhlíkem. A kdybyste si mohli dovoliti tak drahý pokus, přesvědčili byste se, že saze i diamant shoří stejně a promění se skutečně ve stejný plyn.

Tedy táž hmota, a přece jak veliký rozdíl. Učinil to Bůh, který v diamantu uspořádal tytéž uhlíkové částičky způsobem jiným, řekl bych, vznešenějším, dokonalejším. Proč jsem to vše vypravoval? Abych vám ukázal rozdíl mezi duší, která posvěcující milosti nemá a mezi duší, která jest jí ozdobena. Černé, nevzhledné saze — duše bez milosti; krásný, zářící diamant — duše v milosti Boží.

Tutéž pravdu mohu pověděti ještě jiným obrazem. Vejděte se mnou v zimě do zahrady. Smutně tam stojí holé stromy, nikde ani kvítečku, po zemi se valí studená mlha. Ale vkročte do téže zahrady v měsíci květnu, ani ji nepoznáte, tak se změnila. Stromy se obalily zeleným listím, všude plno života. Kdo způsobil takový rozdíl? Slunko. Zahrada v zimě — duše bez milosti posvěcující; zahrada v květnu — duše, v níž září jasné slunko milosti Boží.

Mohu však pověděti ještě jiný obraz: milost posvěcující je životem duše. Od svých rodičů jsme dostali život tělesný, od Boha máme život duševní, vyšší, napřirozený.

Jaká změna se stane s člověkem, který právě dokonal! Oko vyhaslo, ústa oněměla; kdybyste k němu mluvili andělsky, již vás neuslyší. To je malý obrázek nekonečné změny, která se stala v duši, když pozbyla posvěcující milosti. Její duchovní oko osleplo a pozbylo smyslu pro vše nadpřirozené; kdyby tak odešla se světa, na věky Boha neuvidí. Před Bohem je duše bez posvěcující milosti mrtvolou.

Jaký rozruch bývá v dalekém okolí, spáchá-li kdo sebevraždu. Po celé týdny nemluví se o jiném; ještě po letech vám připomenou její příšerné podrobnosti. Ale když tisíce lidí páchají den co den duševní sebevraždu, když se dopouštějí těžkého hříchu, nikdo se nad tím nepozastaví. Tak hluboko sklesla v našich očích posvěcující milost!

Kdybychom pochopili, co je milost Boží, nedivili bychom se francouzské královně, svatě Blance, která říkala svému synovi, svatému králi Ludvíkovi: »Dítě mé, mám tě velice ráda. A přece bych tě raději viděla mrtvého, než aby ses dopustil jediného těžkého hříchu.« Kdybychom pochopili nekonečnou cenu milosti Boží, nedivili bychom se, proč svatí mučedníci obětovali raději život, než by se dopustili hříchu. Od dítěte Marie se učme viděti v milosti Boží, v přátelství s Bohem největší poklad, který můžeme míti. U její kolébky učiňme

pevné předsevzetí, že raději obětujeme všechno, abychom si v duši uchovali milost posvěcující.

Milost posvěcující je tedy životem duše, ale tím ještě nebylo pověděno všechno. Milost posvěcující činí z nás dítky Boží. Ve světě se pokládá za velikou čest, může-li se kdo pochlubití bohatým, slavným, váženým otcem; zdá se, jako by část jeho slávy přecházela jaksi i na syna. Škoda, že toto štěstí nemůže si nikdo sám dáti, protože nikdo si nemůže určití otce, z kterého by se chtěl naroditi. A co jsou všichni pozemští králové proti nekonečnému Bohu, který jediným slovem stvořil tisíce světů?

Není to pouhý obraz, co vám chci pověděti, je to článek katolické víry. Když jste byli pokřtěni, když posvátná voda omyla vaši duši a zbavila ji dědičného hříchu, vzal vás takřka Pán Bůh do náručí a pravil ke každému z vás slovy žalmu (2, 7): *»Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe!«* Žasnoucím andělům odpovídal slovy Písma svatého: *»Já budu jemu Otcem, a on mi bude synem.«* (2. Král. 7, 14.) Od té chvíle směli jste se plným právem modlívati *»Otče náš!«*

Tato veliká přednost měla ještě jiný důsledek: stali jste se dědici království nebeského. Kdybyste byli zemřeli hned po křtu svatém, celé krásné nebe bylo by v tom okamžiku vaším majetkem. Tak štědrým, tak velkomyslným byl k vaší duši váš nebeský Otec.

Rozumíte již, co dělá člověk, který se dopouští těžkého hříchu? Odřiká se nejlepšího Otce, odhazuje nekonečné dědictví, stává se žebrákem, žebrákem ze všech nejubožejším. Anglická královna Alžběta pravila kdysi rouhavě: *»Bože, dej mi čtyřicet roků vlády, a svoje nebe si můžeš nechat!«* Bůh její hříšnou prosbu splnil; královala přes čtyřicet roků, potom umírala v zoufalství. Čtyřicet let je dlouhá doba; proti věčnosti je to jen okamžik. Co platno Alžbětě, že získala světovou říši anglickou, když při tom duši ztratila?

Od malého dítky v Nazaretě se naučme, jak nekonečnou cenu má milost posvěcující. Maria Panna ztratila pro Boha všechno, proto je dnes Královnou nebeskou; my si odřekněme z lásky k Bohu aspoň, co nám zakazuje, a budeme jednou dědici království nebeského.

Milost Boží je tedy životem duše, bez ní je duše před Bohem mrtvá; milost Boží činí nás dítkami Božími a dává nám právo na krásné nebe. Ani tím jsem ještě nepověděl všechno.

Viděli jste již, aby suchá větev rodila ovoce? Odpovíte mi, že je to nemožné, a máte pravdu. Je na stromě, ale nepřijímá z něho sílu. K takové suché větvi přirovnává Spasitel každého, kdo není v milosti Boží. Nikdy nepřinese ovoce, které by mělo cenu před Bohem; celý jeho život je pro nebe ztracený. To bývá největší neštěstí duše. Odchází před soudnou stolicí Boží chudá, tak uboze chudá. Ne tak u Rodičky Boží. Jejím největším vyznamenáním bylo, že po celý život nedopustila se jediného hříchu, v její duši nezapadlo nikdy krásné slunko milosti Boží; proto také každý její skutek byl záslužný

pro nebe. Také o ní smíme užití slov Písma svatého (Přísl. 31, 30): *»Klamavá, prchavá krása jest; která se bojí Pána, té ženě přísluší chvála.«*

Znova opakují: Milost Boží je životem duše; činí nás dítkami Božími a dává nám právo na nebe; teprve s milostí Boží jsme živými ratolestmi na velikém stromě katolické církve a neseme bohumilé ovoce dobrých skutků.

II. Snad nikdo nezná cenu posvěcující milosti tak dobře, jako d'ábel, který o ni přišel na věky. Aby nás o ni připravil, podle slov apoštola Petra *»obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil.«* (1. Petr. 5, 8.) Bohužel, je naše síla proti jeho útokům velice slabá; také o milosti posvěcující smíme užití hlubokého výroku apoštola Pavla: *»Máme poklad tento v nádobách hliněných«* (2. Kor. 4, 7), které tak snadno podléhají zkáze. Kdo nás ochrání? Kdo nám pomůže? Kdo nám bude posilou, abychom na dlouhé životní pouti nepadli mezi lotry a nebyli oloupeni?

Radujte se, Bůh nás neopustil. Kdykoli vyvolený národ táhl do boje, brával s sebou i archu úmluvy. Při tom zpívali jásavou píseň: *»Bůh se zdvihá, i rozptylují se odpůrci, prchají před ním jeho nenávisťníci. Jak bývá rozehnán dým, se rozbíhají, jako vosk se rozplývá před plamenem, tak i bezbožníci před Bohem hynou.«* (Žalm 67, 2n.) Naší ochrannou archou je Maria Panna, ke které voláme v litaních loretánských: *»Archo úmluvy, oroduj za nás!«* Svátý Alfons byl zkušený misionář a pronesl hluboká slova: *»Je nemožno, aby zahynul pravý ctitel Rodičky Boží.«* Stejně smýšlel veliký ctitel Panny Marie, sv. Jan Damašský; proto se k ní modlíval: *»Rodičko Boží, nepřemožitelná důvěra má v tebe pojistí mi spásu; přemohu nepřítel pouze štítem ochrany tvé a přemocnou pomocí tvou.«* Stejně se smíme modliti všichni: *»Rodičko Boží, skládám-li v tebe důvěru svou, nebudu přemožen; jestli ty mne chráníš, jistě zvítězím.«*

Snad jste si povšimli, že občas objeví se v novinách článek, který zesměšňuje katolickou úctu k Marii Panně. Vždycky bývá podepsán nějaký člověk, ale sotva tuší, do čí služeb se postavil. Víte, komu nejvíce na tom záleží, aby v lidských srdcích pohasla úcta k Bohorodičce? Povím vám to příkladem, který vypravuje svátý Alfons ve svých *»Chválách mariánských«*.

Byl to bohatý, ale rozmařilý šlechtic, o kterém vypravují. Hříšným životem rozmrhal svůj veliký majetek a octl se v bídě. Aby si zase pomohl k penězům, prosil o pomoc samého d'ábla. Slíbil, že jej učiní bohatším, než byl, ale pod jednou podmínkou: měl se odříci Boha. Jinoch váhal, konečně splnil rouhavé přání. Ani s tím nebyl zlý duch spokojen; žádal, aby se odřekl i Panny Marie. V tu chvíli se pobloudilý jinoch vzpamatoval a zvolal: *»Té se neodřeknu. Matku nezapru; ona je mou jedinou nadějí. Raději budu do smrti žebrákem.«*

Moji drazí! Kdykoli vidíte, že někdo bojuje proti úctě Bohorodičky, vezte, že stojí ve službách d'áblových. Snad si toho není ani

vědom, nevědomky plní jeho přání. Chcete-li kráčet bezpečně a dojít věčné blaženosti, uctivejte věrně blah. Pannu Marii; je nemožno, aby pravý ctitel Bohorodičky zahynul na věky.

Když jsem zaopatřoval svého umírajícího otce, pravil mi: »Smrti se nebojím, těším se již na maminku.« Žijme tak, abychom v hodinu smrti mohli se těšiti na brzkou shledanou se svou nebeskou Matkou! Amen.

Jména blah. Panny Marie.

Ó PŘESLADKÁ PANNNO MARIA!

Matčín svátek bývá pro celou rodinu dnem radosti. Již dlouho chystají si hodné dítky dary, kterými chtějí maticku překvapiti. Jsou to často jen maličkosti, snad jenom několik prostých květů, ale kolik upřímné lásky a dětinné oddanosti bývá do nich vloženo!

Maria Panna je také matkou, duchovní matkou veliké rodiny Boží, kterou jmenujeme katolickou církví. Proto se nedivím, že každý její svátek je věrným katolíkům dnem upřímné radosti. V tom duchu poslouvejte i dnešní kázání.

Učenci přemýšleli již dlouho o významu jména Maria. Bylo proneseno mnoho různých výkladů; zdá se, že pravdu má jesuita Zorell, který je překládá »Bohumila«. O tom však dnes mluvíti nebudu, na mysli mi tane jiná myšlenka. Církev nás naučila modlitbě: »ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria!« Tato krátká, ale dojemná modlitbička bude předmětem dnešního kázání.

I. Panna Maria je k nám především milostivá. Pamatujete se ještě na krásné podobenství o farizeovi a celníkovi? Zatím co pyšný farizej chválil svůj dosavadní život, stál celník daleko vzadu, nechtěl ani oči k nebi pozdvihnouti, nýbrž bil se v prsa a volal: »Bože, buď milostiv mně hříšnému!« (Luk. 18, 13.) Oč prosil, byla milost, bylo slitování, bylo milosrdenství. Nazýváme-li tedy Pannu Marii milostivou, vzpomínáme mimoděk na hříchy, kterých jsme se dopustili; od jejího mateřského srdce čekáme slitování, od »útočiště hříšníků« doufáme odpuštění.

Bůh není jen spravedlivý, je také milosrdný: Proto již ve Starém zákoně ustanovil několik měst; nazývala se městy útočištnými. Prolil-li kdo z nedopatření lidskou krev a příbuzní zavražděného mu hrozili smrtí, utekl se do takového města a byl zachráněn. I v Novém zákoně máme po vůli Boží takové útočiště, je jím blahoslavená Panna Maria. Pěkně to pověděl Jan Gerson: »Pán Bůh rozdělil takřka svoji říši; sobě ponechal spravedlnost, ale milosrdenství odevzdal své přesvaté Matce.«

Pěkný doklad vypravuje kněz Karel Bovio. Ve francouzském městě Dormansu žila spokojená rodina a zdálo se, že jejich štěstí nebude nikdy zkaleno. Kdysi setkal se manžel s jakousi dívkou a její krása ho oslepila. Zapomněl na věrnost, kterou sliboval před oltářem a oddal se hříchu. Zarmoucená manželka šla do kostela, poklekla před mariánským obrazem a počala svolávat spravedlivý trest na tu, která rozvrátila její rodinné štěstí. V noci zjevila se jí Panna Maria; sotva ji manželka spatřila, počala volati: »Spravedlnost, Matko Boží, spravedlnost!« Po tváři Rodičky Boží rozložil se v tu chvíli hluboký smutek; po chvíli pravila: »Spravedlnost? Ty žádáš ode mne spravedlnost? Jdi, obrať se k jiným, já jsem matka milosrdenství.«

Svatá Brigita zaslechla kdysi z úst Panny Marie slova: »Není na světě hříšníka, kterému bych nevyprosila milost, jestli se ke mně obrátí s upřímnou lítostí.« Kdyby směly promluvit zpovědnice na našich poutních místech, o kolika zázracích bychom se z nich dověděli; a po každé procházela tato milost milosrdnýma rukama Panny Marie. Dojemnou událost vypravuje známý jezuita P. Abel.

V Breitenfurtu, nedaleko Vídně, má »kongregace božské lásky« útulek pro služky, které již nemohou pracovati. P. Abel daroval ústavu krásný obraz Panny Marie, Matky předivné. Po slavnosti prohlížel si s domácím duchovním celý dům, až přišli do oddělení pro nemocné. Ležela tam jediná, přes 70 roků stará žena. Jakmile spatřila kněze, vztáhla k němu ruce a úpěnlivě volala: »Důstojný pane, chci se zpovídati.« Trochu nevrle odpověděl ústavní kněz: »Dobře, dobře. Byla jste u zpovědi před čtrnácti dny a o nějakém nebezpečí není řeči.« Mně však pošeptal do ucha: »To je ta, která svým zlým jazykem působí stále rozbroje mezi obyvateli našeho ústavu.« Když jsme již stáli u dveří, volala nemocná ještě jednou: »Důstojnosti, zpovídat!« Z výrazu tváře a z hlasu, kterým to pravila, bylo viděti veliký strach. Za dveřmi prosil jsem kněze, aby se vrátil a přesvědčil se, zdali se snad nemocné nepřitížilo.

Jak jsem se dověděl později, rozpředla se ve světnici tato rozmluva: »Důstojnosti, jistě se pamatujete, že jsem před třemi týdny při mši svaté omdlela, a že mě museli odnésti z kaple. A totéž se stalo před čtrnácti dny.« — »Ano.« — »Víte však, proč jsem omdlela?« — »Nevím.« — »Nyní mám 72 roků a od svého 19. roku mám na svědomí smrtelný hřích, z kterého jsem se ještě nikdy nezpovídala. Dříve jsem chodívala ke zpovědi jednou za rok, později častěji a co jsem v ústavě, chodila jsem k vůli ostatním každý měsíc, někdy i několikrát. Před třemi týdny podívala jsem se na nový obraz Panny Marie; jako v zrcadle viděla jsem své strašné svatochrádeže. Byla jsem tím pohledem tak zdrcena, že jsem omdlela. Když jsem přišla k sobě, umínila jsem si, že se na obraz již nikdy nepodívám. Před čtrnácti dny pohlédla jsem jako náhodou hned po svatochrádežném přijímání zase na obraz; bylo mi, jako bych v duši slyšela slova: »Dvakrát jsem tě napomínala, po třetí se to již nestane.«

Opět jsem omdlela, od té doby zde ležím. Ted' jsem vám pověděla nejtěžší věc a nyní vás, důstojný pane, prosím o zpověď.«

Pohnut touto událostí pravil kněz vlídným hlasem: »Dobře, jenom se rozloučím s P. Abelem, potom hned přijdu.« Jakmile stařena zaslechla toto jméno, prosila: »Důstojnosti, povězte P. Abelovi, aby všude na kazatelně ohlašoval, co jsem vám pověděla.«

Drazí křesťané! My všichni, jak tu stojíme, jsme před Bohem ubohými hříšníky; kdo by to popíral, tomu praví apoštol Jan: »*Řek-neme-li, že hříchu nemáme, sami sebe klameme, a pravdy v nás není.*« (1. Jan. 1, 8.) Všichni jsme hříšníci, proto všichni spěchejme k »útočišti hříšníků!« Souží-li tě pokušení, k ní volej, a jistě zvítězíš! Jestli jsi poklesl, k ní se utíkej! Zavírá-li nepravý stud ústa a upřímná zpověď se ti zdá nemožnou, k ní se pomodli a budeš vyslyšen!

II. Panna Maria není jen milostivá, je také přívětivá; proto ráda pomáhá v každém utrpení. Od té doby, co pronesl spravedlivý Bůh rozsudek: »*V potu tváře své jísti budeš chléb, dokud se nevrátíš do země, ze které jsi vzat. Ano, prach jsi a v prach se navrátíš*« (Gen. 3, 19), od té doby stala se země údolím slzavým. S pláčem na svět přicházíme, s pláčem jej opouštíme, a kdo by mohl sečísti, kolikráte již stékaly slzy z lidských očí? Kdybychom slili všecky slzy, které již vyplakalo lidstvo od pádu Adamova, bylo by to moře, kterého by nikdo nepřehlédl a jeho dna se nedoměřil.

Když opadly vody strašné potopy, zazářila v oblacích duha. Do-vedete si představit, s jakou radostí na ni hleděl spravedlivý Noe a jeho rodina? Byla jim neklamným znamením, že Bůh se přestal hněvati a slibuje zemi zase svou milosrdnou lásku. Takovou duhou je pro nás Maria Panna; proto ji nazýváme: »Příčinou naší radosti«, proto k ní voláme: »ó přívětivá!«

Abych však nemluvil všeobecně, všimněme si jednotlivostí. Říká se, že »sytý hladovému nerozumí,« a bývá to pravda. Těžko nás potěší, kdo sám nic nezakusil. To věděl dobře i Bůh; právě proto nebylo utrpení, kterého by nebyla okusila také jeho přesvatá Matka. Když se k ní modlíme, víme dobře, že nám porozumí; sama pila kalich, který nám podává ruka Boží. To dobře pochopil katolický lid, proto o ní zpívá: »Tys jediné útočiště naše, po Bohu nad tebe nemáme!«

Čtěte dějiny mariánské úcty; s úžasem uvidíte, kolikráte již pomohla ctitelům, kteří se k ní o pomoc utekli. A byla to často pomoc zázračná, která jim zachránila život časný i věčný.

Na slavnost Neposkvrněného početí, dne 8. prosince 1881 vyhořelo ve Vídni Okružní divadlo a sta spálených mrtvol zůstalo na místě. Nebudu vám popisovati, jak k požáru došlo; byl to jistě spravedlivý trest rozhněvaného Boha, který se zastal potupené cti své milované Matky; právě v onom představení bylo totiž rouhavě zesměšňováno Neposkvrněné početí Bohorodičky.

Mezi četnými diváky byl také jakýsi student. Až do té doby

uchránil se těžkých pádů, ačkoli sami rodiče chystali léčky jeho nevinnosti a úmyslně jej vodívali na nemravná divadla. Musel s nimi také onoho osudného dne. Celá rodina při tom zahynula, zachránil se tento jediný hoch. Jak se dostal ven, nevěděl; říkal jen, že ho cosi vyhodilo právě v tom okamžiku, když volal o pomoc k Panně Marii.

Drazí křesťané! Kdybych se otázal, kdo ještě netrpěl, nezvedly by se ani jediné ruce. A kdybych se tázal: »Kdo byl v takové chvíli vašim útočištěm?« odpovéděli byste jako jedněmi ústy: »Blahoslavená Panna Maria.« Zapamatujte si to pro budoucnost! Přejde-li znova kříž, utíkejte se k Marii, protože je »příčinou naší radosti!« Bude-li se vám zdáti, že slunko vašeho štěstí zapadlo na vždycky, modlete se k Panně Marii, protože je »pomocnicí křesťanů!« Zaklepe-li na dveře vašeho domu bolestná nemoc, volejte k Marii, protože je »udravení nemocných!«

III. Panna Maria je milostivá, proto se tolik za hříšníky přimlouvá; je přívětivá, proto tak ráda pomáhá v každém utrpení; je také přesladvá, proto dovede osladiti i hodinku smrti. V mariánské písni zpíváme:

»V smrtelném zápasu, Matko, pomoz,
zjednej duši spásu, d'ábla přemoz!
Potom nás tam doved', kde věčná slast,
kam jsi nás předešla, kde věčná vlast!«

V těchto prostinkých slovech je pověděno všecko, co pro nás činí Maria Panna v hodinu smrti.

»Zjednej duši spásu!« Smíření s Pánem Bohem a upřímná zpověď bývá první milostí, kterou vymáhá Panna Maria umírajícím. A nebývají to často ani její ctitelé, za které se tato dobrotivá Matka přimluvila.

Svatá zpověď není jedinou milostí, kterou vyprošuje Matička Boží umírajícím. V písni pravíme dále: »d'ábla přemoz!« Moji drazí, ani netušíte, jak usilovně se namáhá peklo, aby ještě v poslední chvíli urvalo duši umírajícího. Proto mu připomíná hříchy, kterých se dopustil a hledí jej naplniti zoufalstvím a nedůvěrou. Blaze umírajícímu, utíká-li se v takovém okamžiku k Panně Marii.

Zaopatřil jsem mladou matku. Po několika dnech volali mne k ní ještě jednou; byl jsem překvapen jejím úzkostlivým pohledem. Otevřela mi celou svou duši, nebyla to však zpověď. V mladších letech bývala komornou a právě těchto roků použil d'ábel, aby v ní podkopal důvěru v milosrdenství Boží. Hluboce mne dojala její modlitba; pravila: »Pane Ježíši, ty ses netázal Magdaleny, zdali za své hříchy udělala dostatečné pokání; proto tě prosím, abys mi odpustil. Udělej to pro svou drahou Matičku, kterou jsem po celý život tak vroucně uctívala a s takovou láskou na Svaté Hoře navštěvovala.« Tak se modlila a viděl jsem, jak do její duše vracel se sladký po-

koj a mír. Skonala klidně v náruči Panny Marie, kterou o pomoc prosila.

Drazí křesťané! Panna Maria jest opravdu milostivá, proto se ráda ujímá kajících hříšníků; je přívětivá, proto nás těší v každém utrpení; je přesladvá, proto pomáhá nejraději v hodinu smrti. Važte si jejího svatého jména a často volejte: »Ježíši, Maria, Josefe!« Chraňte se, abyste tato jména nevyslovili zbytečně. Přesvědčíte se, že pod ochranou Panny Marie se dobře žije a blaze umírá: bude i k vám milostivá, kdybyste zhřešili, přívětivá, když budete trpěti a přesladvá, až budete umírat. Amen.

Obětování blah. Panny Marie.

KRÁSA ŘEHOLNÍHO ŽIVOTA.

Krásnou událost připomíná nám dnešní svátek: obětování blah. Panny Marie a její několikaletý pobyt v chrámě jerusalemském. Církev svatá klade Panně Marii do úst slova: »Když jsem byla ještě maličká, líbila jsem se Hospodinu.« Je-li celý život Rodičky Boží zárným příkladem, můžeme se i z dnešní slavnosti mnohému naučiti. Učiníme to v dnešním kázání.

I. Svatí manželé Jáchym a Anna dlouho se těšili na nějaké dítě. Léta plynula a čím dále, tím bylo méně naděje, že jejich vroucí modlitby budou splněny. V této bolesti si vzpomněli na starozákonní matku Samuelovu a za jejím příkladem učinili slavný slib, že obětují své dítě Bohu, daruje-li jim potomka.

Konečně se dočkali, po čem tak dlouho toužili. Narodila se jim dceruška a naplnila radostí celou rodinu. Zdálo se, že jejich štěstí nemohlo nic na světě zkaliti; a přece čím dále tím více se zatemňovalo v duši svatého Jáchyma a svaté Anny. Koncem třetího roku měli se odloučiti od svého jediného pokladu a obětovati jej chrámu. Svaté dítě stalo se zatím miláčkem všech a kdo by zazlíval zbožné matce, že již pouhá vzpomínka na brzké rozloučení zraňovala hluboce její citlivou duši. Ale po každé ji napadla vážná slova Písma svatého: »*Slíbil-lis co Bohu, neprodlévej to splniti; nelíbíť se mu nevěrné a bláznivé slibování.*« (Kaz. 5, 3.) V hluboké pokoře sklonila po každé hlavu a zašeptala: »*Sliby své Pánu (dané) splním před veškerým lidem jeho.*« (Žalm 115, 5.)

Svatá Anna nemohla se dlouho odhodlati, aby pověděla svaté dívence o svém slibu. Bála se, aby ji nezarmoutila. Až jednoho dne byly zase samy doma. Zavolala k sobě své dítě, přivinula je na rozehvělé srdce a se slzami v očích jí vypravovala, že se musí brzy rozloučiti. Malá Maria nebyla ani dost málo překvapena. Naopak.

Její čistá duše toužila již dávno, aby směla jako holubička zaletěti k oltáři Božimu (Žalm 83, 4.) Proto — dle slov žalmu — skoro hlasitě zaplesala, když se jí řeklo: *»Půjdeme do domu Páně.«* (Žalm 121, 1.)

Sv. Anna chystala potřebnou výbavu. Se sv. Jáchymem se umluvíli, že o velikonocích zavedou dítě do Jerusalema. Zatím se Panna Maria rozloučila s příbuznými a ostatními družkami. Ztráceli ji neradi. Všichni jí blahopřáli, aby se k nim opět šťastně navrátila.

Rychle se blížily velikonoční svátky, o kterých měli všichni mužové jíti na pouť do Jerusalema. Denně procházely Nazaretem hloučky poutníků a za zpěvu zbožných písní ztrácely se opět v okolních horách. Také sv. Jáchym a sv. Anna přidali se k jednomu průvodu se svým milovaným dítětem.

Když došli na vršek, ohlédla se Maria ještě jedenkrát na svou rodnou vesničku, která se tulila k zelené horské stráni. Vzpomněla na domov. Zdali jej ještě uvidí? Do očí se jí vedraly slzy. Také její malé srdíčko pocítilo hořkost loučení, ale jen na okamžik. Rychle se obrátila a sestupovala s rodiči do roviny Esdrelonské, která stála právě v plném květu. Na polích se vlnila bohatá úroda, tu a tam klonil již ječmen svoje zlaté klasy. Ptáci radostně zpívali, jako by vítali budoucí Královnu světa.

Zatím přišli do Jerusalema a vešli do chrámu. Poklekli před oltářem a znova obětovali Bohu své milované dítě. Co se dalo v tu chvíli v duši svatého dítěte? Nevíme, ale jistě nechybíme, když řekneme, že jeho nitrem chvěla se ještě slova poutnické písně, kterou slyšela cestou tolikrát zpívati: *»Jak jsou milé příbytky tvé, Hospodine zastupů! Ano, den jeden ve tvých nádvořích lepší než tisíce jiných. Lépe býti na prahu domu Božího, nežli bydlet ve stáncích hříšníků.«* (Žalm 83, 1. 11.)

Poté zavedli dítě do chrámové školy, kde měla prožiti svoje dětství. Kdo by mohl vypsati bolest, která drásala citlivé srdce svatých rodičů, když jejich dítě k nim přistoupilo, děkovalo jim za jejich lásku a prosilo o jejich požehnání. Slzy stékaly po jejich ustara- ných tvářích, když kladli ruce na hlavu milované dcerušky a přerývaným hlasem pronášeli slova požehnání.

Rozloučili se. A Maria? Když osaměla — jak vypravuje zbožná legenda — padla na kolena, zlíbala posvátnou půdu a vroucně se modlila: *»Toť můj úděl na věčné časy; zde chci bydleti, neb jsem si jej zvolila«* (Žalm 131, 14) a úplně se obětovala službě Boží.

Pro Pannu Marii začal nový život. Ráda konala drobné práce, které jí ukládali, ale jejím největším štěstím byl Bůh. Vábil ji k sobě neodolatelně a zbožná dívenka otevřela svou duši něžným paprskům jeho svaté lásky. Pod jeho božskými polibky rozkvétala v nejkrásnější ctnosti a vydechovala do celého okolí nejsladší vůni svatosti. Ona první zachovala do poslední písmenky příkaz Písma sva-

tého: *»Milovati budeš Hospodina, Boha svého, celým srdcem svým, vši duši svou a vši silou svou.«* (Deut. 6, 5.)

Proto nás nepřekvapuje, že Maria stala se záhy miláčkem všech chrámových dívek, které s ní byly vychovávány. Její představená, podle legendy svatá prorokyně Anna zahleděla se často s obdivem na svoji svěřenku a v tichém úžase se tázala: *»Čím asi bude toto dítě?«* Ó, kdyby byla tušila, že vychovává proroky příslibovanou Matku Vykupitelovu.

Svatá dívenka byla v chrámě již devátý rok. Za ten čas naučila se všem domácím pracem a vyrostla v kvetoucí pannu. Což divu, že se po ní začali ohlížeti mladí mužové jerusalemští a tak mnohý si v duchu přál, aby ji směl uvést ke svému krbu. Zbožná dívka neměla o tom ovšem ani tušení. Její srdce bilo pouze pro Boha a právě v té době rozvil se v její duši nejkrásnější květ — věčného panenství.

Abychom pochopili význam tohoto rozhodnutí, třeba napřed několik poznámek. U židů bylo velikou ctí, měl-li kdo četnou rodinu. Proto byla neplodnost pokládána za velikou potupu a připisována kletbě a zlořečení Božimu. Dobrovolné panenství prohlašovali rabíni za urážku samého Boha a všemožně hleděli od něho odvrátiti. V tomto duchu byla vychovávána v chrámě i Panna Maria — ale marně.

Její duše nemohla se spráteliti s myšlenkou, že by se měla dělit o svou lásku s některým tvorem, v jejím srdci ozýval se stále jasněji hlas: *»Dcero, dej mi srdce své!«* (Přísl. 23, 26.) Dlouho se modlila, aby Bůh jí dal poznati svou svatou vůli a její prosby byly vyslyšeny.

Jednou večer byla opět sama ve svém pokojíku. Otevřela okno a zahleděla se k čistému nebi, na kterém zářily miliony hvězd. Jak ráda byla by také takovou hvězdičkou, která hoří a přece neshoří. Vtom ozval se v její duši opět tajemný hlas: *»Dcero, dej mi srdce své!«* Maria neodolala. Poklekla, rozpjala svoje čisté ruce a k nebi nesl se její slib, první slib věčného panenství.

II. Tak prožila Rodička Boží své dětství a stala se zářivým příkladem všem budoucím klášterům.

Vím, že moderní člověk si klášterů příliš neváží a pro jejich skrytý život nemá pochopení. Pamatuji se na to jako dnes. Když jsem žádal na gymnasiu o propouštěcí vysvědčení a ředitel se dověděl, že chci do kláštera, vynaložil všechnu výmluvnost, aby mi můj úmysl rozmluvil. Líčil mi černými barvami, jak pochovám svoje nadání a opakoval všechny předsudky, které má svět o řeholním životě. Nedal jsem se zviklati a dodnes za to děkuji dobrému Bohu.

Co je řeholní život? Svědomitý křesťan plní všecko, co Spasitel poroučel a varuje se všeho, co zakázal; řeholník zachovává i to, co Spasitel jen radil a doporučoval. Obyčejný věřící se snaží o křesťanskou spravedlnost, řeholník o křesťanskou dokonalost.

Kdysi přišel k Pánu Ježíši bohatý mladík a tázal se: *»Mistře dobrý, co dobrého mám činiti, abych dostal život věčný?«* (Mat. 19,

17n.) Kristus mu odpověděl: *»Chceš-li vejíti do života, zachovávej přikázání«* a vypočetl mu desatero. Mladík pravil: *»To všechno jsem zachovával od svého mládí. Co mi ještě chybí?«* S láskou zahleděl se Spasitel na tazatele a pokračoval: *»Chceš-li dokonalý býti, jdi, prodej, co máš a dej chudým a přijď, a následuj mne!«*

To je první rada Spasitelova; říkáme jí dobrovolná chudoba. Řeholník zřiká se svatým slibem práva nakládati volně se svým majetkem a ve všem se chce řídit rozhodnutím svého představeného.

Dobrovolná chudoba jest tedy první radou, kterou nacházíme v evangeliu; druhá je ustavičná čistota. O ní pravil Spasitel: *»Jsou panicové, kteří se sami oddali panenství pro království nebeské. Kdo může chápati, chápej!«* (Mat. 19, 12.) Třetí radou Spasitelovou je poslušnost. Dobrovolnou chudobou obětuje řeholník Bohu statky pozemské; ustavičnou čistotou zasvěcuje mu svoje tělo, poslušností obětuje mu svoji vůli. Chudoba je dokonalá, dokonalejší je čistota, nejdokonalejší je poslušnost.

Proč jsem vám to všechno pověděl? Bude-li Bůh volati některé vaše dítě k životu řeholnímu nebo kněžskému, nikdy mu nebraňte, protože byste podkopali jeho životní štěstí. Odstrašující příklad čteme v životopise sv. Dona Boska.

Světce navštívila kdysi hraběnka se svými čtyřmi syny a prosila o požehnání. Mezi řečí se otázala: *»Račte mi říci, co bude z mých synů?«* — *»Zvláštní věc ode mne žádáte. Budoucnost zná jen Bůh.«* Ale hraběnka věděla, že Don Bosko již mnohým pověděl, co je čeká, proto pokračovala: *»Račte to aspoň pověděti ve formě přání.«*

Don Bosko prošel tedy řadou synů: *»Z toho bude generál, druhý bude velkým státníkem, Jindřich bude proslulým lékařem.«* U čtvrtého se zastavil, položil mu ruku na kučeravou hlavičku a s velikou láskou se díval na hošíka. *»Jaký osud čeká tohoto?«* tázala se paní. *»Nevím, bude-li paní hraběnka spokojena.«* — *»Jenom račte říci, co se vám zdá. Jen tak pro zasmání.«* — *»Nuže, z tohoto učiníme velmi dobrého kněze.«*

Hraběnka zbledla. Přivinula hošíka k srdci, jako by jej chtěla uchrániti před velikým neštěstím a zvolala: *»Můj syn knězem? Raději, ať si tě vezme Bůh k sobě, než bys vstoupil do toho stavu!«*

Don Bosko zadíval se vážně na matku a chtěl odejít: *»Proč odcházíte?«* tázala se rozpačitě. — *»Myslím, že nemám již co pověděti matce, která tolik pohrdá tak krásným a vznešeným stavem. Jsem však přesvědčen, že Bůh vyslyší vaši urážlivou prosbu.«*

Uplynulo několik dní a hošík těžce onemocněl. Lékaři marně se snažili najíti chorobu, která jej ztravovala. Poslali pro Dona Boska. Vešel do pokoje umírajícího dítěte, které se chopilo jeho ruky a vroucně ji zlíbalo. Nikdo nemluvil. Hošík díval se brzy na Dona Boska, brzy na matku, konečně pravil: *»Maminko, vzpomeň si, jak jsme byli u Dona Boska. Ty jsi, ano, ty jsi... a Bůh mne bere*

k sobě.« Nepomohla ani přímluva světcova, Boží soud byl neodvratelný, dítě skonalo.

U vás to snad neudělá Pán Bůh tak přísně, ale jistě zničíte životní štěstí svého dítěte. Ryba je spokojena jen ve vodě, člověk je šťastný jen v tom povolání, které mu určil Bůh. Nebraňte tedy svému dítěti, chce-li na kněze nebo do kláštera, ale nikdy své dítě ke kněžství nenuťte.

Zbožní rodiče pokládají si za velikou čest, volá-li Bůh některé jejich dítě do kláštera nebo k oltáři a hledí jim na Bohu tuto velikou milost vyprositi. Matka proslulého kardinála Vaughana klekávala den co den před svatostánkem a prosila Boha, aby všechny její děti povolal do své svaté služby. Třicet roků se tak modlívala a chcete znáti výsledek jejich zbožných proseb? Měla třináct dětí, pět jejich dcer vstoupilo do kláštera, šest synů stalo se kněžími, z nich jeden byl kardinálem, dva byli arcibiskupy.

Od Matky Boží se učme úctě ke stavu řeholnímu. Volá-li koho Bůh, nebraňme mu; my ostatní pospíchejme aspoň rádi do chrámu Božího. Přinesme Bohu ochotně oběti, které od nás žádá jeho svatá služba, aby nás jednou přijal do svého nebeského chrámu. Amen.

Zvěstování blah. Panně Marii.

UCTÍVEJ PANNU MARIII!

Protestanté vytýkají nám často úctu k blah. Panně Marii; umenšujeme prý tak čest a slávu Spasitelovu. Luther použil proti nám dokonce slov proroka Jeremiáše (17, 5): *»Kletý člověk, který spoléhá na člověka, kdo za svou oporu pokládá smrtelníka.«* Nemusíme se báti této kletby Boží, protože prorok pokračuje: *»kdo za svou oporu pokládá smrtelníka, ale od Pána odstupuje svým srdcem.«* Nemusíme se báti, protože úcta mariánská ještě nikoho od Boha neodvedla.

Bohužel, vím z vlastní zkušenosti, že takové námitky nezůstanou skoro nikdy bez nějakých následků; po každé zbude v duši jakýsi nepokoj a nejistota. Abych vás uchránil před každou pochybností, promluvím dnes o úctě mariánské. Použiji k tomu pozdravu, který přinesl svatý Panně archanděl Gabriel; nemůže přece býti hříchem, co učinil ústy andělovými sám Bůh.

I. *»Zdrávas Maria, milosti plná!«* V těchto slovech andělových vidím první důvod, proč máme uctívati Pannu Marii. Matka Ježíšova byla zázračně krásným dílem milosti Boží.

Dnešní svět oceňuje obyčejně ženu podle krásné tváře; na duši se při tom ani nevzpomene. Proto se mluví o filmových hvězdách, o divadelních hvězdách, volí se královny krásy — duševně bývají to často otrokyně nejnižších vášní.

Zcela jiné měřítko má nekonečný Bůh. V Písmě svatém o tom čteme: *»Klamavá, prchavá krása jest; která se bojí Pána (Boha), té ženě přísluší chvála.«* (Přísl. 31, 30.) Krása duše, ctnostný život je tedy měřítkem, podle kterého oceňuje ženu Bůh. Podobně to řekl Pán Ježíš: *»Bude-li mi kdo sloužiti, poctí jej Otec můj.«* (Jan 12, 26.)

Je to pochopitelné. Ctíme-li někoho proto, že jeho duše jest ozdobena milostí Boží, ctíme v něm samého Boha. Není tomu dávno, co se konal v Praze všeobecný sjezd katolíků; všichni se ještě pamatujete, s jakými poctami vítala tehdy Praha pařížského kardinála Verdiera. Proč? Protože byl legátem, zástupcem samého svatého Otce. Pocta, prokazovaná jeho osobě, platila římskému papeži, kterého zastupoval. Podobně je tomu i s milostí Boží. Bůh je nekonečný, nemůže býti v naší malé duši; proto posílá v jakémsi smyslu svého zástupce, svého splnomocněnce, vlévá do duše posvěcující milost, která je podle hlubokých slov apoštola Petra *»účastí, podílem na samé božské přirozenosti«* (2. Petr. 1, 4).

Zadívejme se v tomto světle na nejblahosl. Pannu Marii. Byla to po Kristu nejkrásnější duše, která kdy vyšla z rukou Božích. Její duševní krásu nezatemnil ani hřích dědičný, ani hřích osobní; Duch svatý mohl o ní pověděti: *»Všecka jsi krásná, má přítelko, poskvrny na tobě není.«* (Vel. 4, 7.) Hleděl-li Duch svatý se zálibou na toto mistrovské dílo milosti Boží, proč bychom nesměli ctíti blah. Pannu my, ubozí lidé? Mohl-li ji anděl uctíti slovy *»Zdravas Maria, milosti plná«*, proč bychom ji nesměli pozdravovati my, ubozí hříšníci? Veliké milosti, kterými Bůh Pannu Marii ozdobil, jsou tedy prvním důvodem, proč ji uctíváme.

II. Druhý důvod vidím ve slovech *»Pán s tebou«*. Je pravda, Bůh byl s Pannou Marií již proto, že ho vždy věrně milovala a celým srdcem mu sloužila. V tom smyslu sliboval Spasitel: *»Miluje-li kdo mne, slovo mé zachovávatí bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a příbytek u něho si učiníme.«* (Jan 14, 23.) Tak je nejsv. Trojice v každé spravedlivé duši a o každé bychom mohli pověděti *»Pán s tebou«*. Avšak s Pannou Marií byl Bůh způsobem zcela mimořádným, protože jen ona se stala Matkou Boží.

Velikou důstojnost mateřství Božího nepochopíme nikdy. Pán Bůh mohl stvořiti krásnější svět, mohl jej vyzdobiti ještě většími divy své nekonečné moudrosti — ale nemohl dáti pouhému tvorovi ještě vyšší důstojnost. Nad sebou má Maria Panna jedině Boha, hluboko pod sebou všecko, co není Bůh. Proto zpíváte: *»Ty jsi u Boha ta nejprvnější, tobě čest a chválu nejpřednější andělé a svatí vzdávají, královnou tebe nazývají!«*

O některých svatých vypravuje Písmo sv. mnoho, o Rodičce Boží poznamenali evangelisté dosti málo; ani tolik toho nebylo třeba. Byla by nám stačila jediná poznámka sv. Matouše (1, 16): *»Maria, z níž se narodil Ježíš«*; tato kratinká věta byla by dostačila, aby chom si ji zamilovali a ji uctívali. Dobře to pověděl Petr Celleský:

»Pojmenuj Pannu Marii jakkoli, nazvi ji královnou nebes, paní andělů, nebo kterýmkoli jiným jménem, nikdy ji neuctíš tolik, jako jediným názvem »Matka Boží«.

Vzpomínka na Matku Boží dovede vyvolati v duši každého katolíka nejživější city důvěry v její neodolatelnou přímluvu. Nedovedeme si představit, že by Spasitel zamítl prosbu, kterou mu předkládá jeho milovaná Matka. Dojemný případ jsem četl v životě italské dívky, sv. Gemmy Galgani († 11. dubna 1903).

Bydlela právě ve městě Lucca v domě rodiny Giannini a dověděla se o velikém hříšníkovi. Dlouho se modlila za jeho obrácení. Jednou přišel do domu její zpovědník P. Germano a všichni spolu povečeřeli. Pojednou zmocnil se Gemmy tajemný nepokoj, jaký mívala před nějakým zjevením; aby nikdo nebyl svědkem veliké milosti, odešla do svého pokojíka. Po malé chvíli volali domácí kněze, aby se šel také do světnice podívat.

Gemma byla opravdu u vytržení. Viděla Spasitele a hned se začala modlit za obrácení svého hříšníka. Prosila nadarmo. Spasitel se již rozhodl, že bude trestati. Ale světice nedala se odstrašiti a pravila: »Proč mne nechceš dnes, Ježíši, vyslyšeti? Tolik jsi vytrpěl za každou duši, a tuto bys nespasil? Zachraň ji, Ježíši, zachraň! Bud', Ježíši, milosrdný, neříkej, že ho již opustíš. Ve tvých ústech, v ústech milosrdenství, znělo by toto slovo tak nepěkně, ty je nesmíš vysloviti.«

Tak se modlila, ale Spasitel chtěl své věrné služebnici ukázati, jak jedná spravedlivě. Proto před ní odhalil celé svědomí onoho ubožáka; Gemma viděla a hlasitě jmenovala každý jeho hřích, pověděla i čas i místo, kde se ho dopustil. Chvíli byla jako zlomená; brzy se však vzpamatovala a pravila: »Vím dobře, Ježíši, že tě urážel těžce. Ani já sama nezasluhuji, abys mne vyslyšel. Proto ti připomínám jinou orodovnici; je to tvoje svatá Matka, která tě za něho prosí. Jdi a řekni také své Matce: Ne. Té to jistě neřekneš. Proto mi, Ježíši, pověz, zdali mu odpustíš?« Spasitel odpověděl: »Ano.« Nesmírná radost rozlila se v tu chvíli po celém obličejí světice a Gemma zvolala: »Je zachráněn!«

Bylo po vidění. Zpovědník odešel nepozorovaně do svého pokoje. Za malou chvíli zaklepal někdo na dveře. Vstoupil mladý muž, poklekl před knězem a pravil: »Důstojný pane, prosím o sv. zpověď.« Byl to hříšník, za kterého se právě modlila Gemma.

Ano, důstojnost Matky Boží je skoro nekonečná a její moc u Syna neomezená; proto ji katolický lid s takovou důvěrou prosí ve všech svých potřebách.

III. Ctíme blah. Pannu Marii proto, že její duše byla zázračně krásným dílem Boží milosti; uctíváme ji, protože byla vyvolena za Matku Syna Božího. Třetí důvod vidím ve slovech andělových: »*požehnaná tys mezi ženami.*« S důstojností Matky Boží dostala Maria Panna tolik předností, že si zaslouží naší hluboké úcty. Sama si toho

byla vědoma, proto pravila v dojemně krásném Magnifikat: *»Hle, od této chvíle blahoslaviti mne budou všechna pokolení, protože veliké věci učinil mi Mocný.«* (Luk. 1, 48.)

Nemohu v krátkém kázání vyjmenovati všechny přednosti neposkvrněné Panny; promluví pouze o jedné: Rodička Boží stala se královnou celého světa. O její královské důstojnosti praví tak pěkně sv. Bernardin Sienský: *»Tolik poddaných má blahoslavená Panna Maria, kolik tvorů slouží nejsvětější Trojici.«* Je královnou andělů, protože porodila Ježíše Krista, který mohl o sobě říci: *»Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi.«* (Mat. 28, 18.) Je královnou patriarchů, protože darovala světu Vykupitele, po kterém tolik toužili. Je královnou proroků, kteří ji předpovídali; královnou apoštolů, kteří se k ní jako k matce utíkali; královnou mučedníků, protože pod křížem nejvíce vytrpěla; královnou vyznavačů, protože její víra nikdy nezakolísala; královnou panen, protože svou neposkvrněnou čistotou všechny převýšila.

Abychom se však nebáli její vznešené důstojnosti, učinil ji Bůh Královnou milosrdenství; proto k ní voláme: *»Zdravas Královno, matko milosrdenství!«* Při této příležitosti vzpomínám na starozákonní královnu Ester.

Za její doby vymohl zločinný ministr Aman krutý rozkaz, aby všichni židé po celé perské říši byli povražděni. Jakmile se o tom dověděl Mardochej, pospíšil k Esterě, kterou v mládí odchoval a prosil ji, aby se u krále přimluvila. Ester znala prchlivou povahu manželovu; proto se zdráhala splniti přání šlechtného Mardochea. Ten jí odpověděl: *»Nemysli si, že život svůj zachováš sama. Kdo ví, zdali jsi proto nepřišla k důstojnosti královské, abys byla pohotově k takovému času.«* (Est. 4, 13n.) Ester neodolala; odvážila se ke králi a prosila: *»Nalezla-li jsem milost před očima tvýma, ó králi, daruj mi národ můj, za ten žádám.«* (Est. 7, 3.) Jak víte, král její prosbě neodolal.

Od nejstarších dob přenášela církev tuto dojemnou událost na Rodičku Boží. Kdykoli se člověk dopustil hříchu, upadl do rukou Boží spravedlnosti. Nad jeho hlavou visí meč, o kterém napsal apoštol Pavel: *»Hrozné jest upadnouti v ruce Boha živého.«* (Žid. 10, 31.) Kdo ho zachrání? Kdo se smí odvážiti, aby předstoupil před rozhněvaného Boha a prosil za slitování? Jediná Matka Boží, protože jen ona se nikdy hříchu nedopustila. Její důstojnost jí dovoluje, aby s důvěrou prosila: *»Nalezla-li jsem milost před očima tvýma, ó Králi, daruj mi tuto duši, za to tě prosím.«* A ještě nikdy nebylo slýcháno, aby Bůh nesplnil přání své milované Matky.

Zajímavý doklad četl jsem v hlučínské brožurce. Matka, vdova vychovala zbožně své dítě a upřímně se snažila, aby do jeho duše zasadila hluboko něžnou úctu k Panně Marii. Brzy však onemocněla. Když cítila, že se blíží její poslední hodina, zavolala své dítě

a dala mu mateřské požehnání. Potom je prosila, aby každý večer se pomodlilo tři zdrávasy. Hoch slíbil.

Když matku pochovali, ujal se ho strýc a dal jej studovati. Prospíval dobře, ale jeho bývalá zbožnost dávno povadla. Stal se otrokem nejnižších vášní, svaté svátosti nepřijímal, do kostela necho- dil. Modlil se ještě tři zdrávasy, protože to slíbil umírající matce.

Jednou vyšel si se stejně zkaženým studentem na lov. V lese za- bloudili; protože se již stmívalo, uložili se ke spánku pod dřevěnou stříšku, kam dávají v zimě zvěři potravu. Jeho přítel hned usnul; také jeho oči přemáhal spánek. Vtom si vzpomněl, že se ještě ne- pomodlil slíbené zdrávasy; posadil se, odříkal modlitbu a po chvílce spal také.

Brzy měl sen. Zdálo se mu, že on i jeho přítel zemřeli a přišli před Boží soud. Napřed byl souzen přítel a odsouzen; potom došla řada na něho. Ve snu viděl, jak anděl položil na vážky jeho hříchy, na druhou stranu jeho zdrávasy, ale miska s hříchy sklesla až k zemi.

Vtom vešla jeho nebožka matka. Poklekla před Božským Spa- sitelem a se slzami v očích prosila o smilování. Anděl přidal ke zdrávasům i slzy matčiny, ale miska s hříchy se ani nepohnula a Soudce povstával, aby pronesl rozsudek. Vtom vešla Matka Boží a poklekla před Ježíšem Kristem; uznávala, že hříšník zasloužil věčné peklo, ale prosila: »Pro zdrávasy daruj mu ještě čas ku pokání.« Dobrý Ježíš pohlédl s láskou na svou Matku a pokynul, že splní její přání.

Sen zmizel, ale v tu chvíli probudila studenta strašná rána. Co se stalo! Zatím co spali, strhla se prudká bouře a blesk udeřil právě do stromu, pod kterým odpočívali. Jeho přítel byl zabit, jemu se nestalo nic. Teprve nyní porozuměl tajemnému snu; pro tři večerní zdrávasy vyprosila mu Matka Boží lhuťu ku pokání. Použil ji věrně a vedl od té doby vzorný život.

Pannu Marii ctíme, protože je zázračně krásným dílem milosti Boží; ctíme ji, poněvadž je Matkou Syna Božího a Královnou milo- srdenství. Nezoufám nad žádnou duší, dokud uctívá přesvatou Pan- nu; zkušenost mi často dokázala, jak hluboce pravdivá jsou slova sv. Alfonsa: »Je nemožno, aby na věky zahynul věrný ctitel Marie Panny. »Uctívejme ji také, i naší duši stane se branou nebeskou. Amen.

Navštívení blah. Panny Marie.

PROSTŘEDNICE MILOSTÍ.

Novější spisovatelé dávají Panně Marii rádi jméno: »Prostřed- nice milostí.« Chtějí tak pověděti, že jejíma rukama procházejí vše-

cky milosti, kterých se nám od Boha dostává. Je pravda, jméno je poněkud nové a nezvyklé, ale myšlenka jím vyslovená je majetkem celé katolické církve; proto k ní voláme: »Prostřednice naše, buď zdráva!« Abych vás o této důležité pravdě přesvědčil, používám dnešního kázání.

I. Brzy po zvěstování přišla Panna Maria navštívit svou příbuznou, sv. Alžbětu. Účinky jejího pozdravu vypisuje nám evangelista slovy: »*Jak uslyšela Alžběta pozdravení Mariino, dítě zaplesalo v životě jejím, a Alžběta byla naplněna Duchem svatým.*« (Luk. 1, 41.) Zastavme se poněkud u těchto nebesky krásných slov. Panna Maria pozdravila slovy: »Pokoj vám!« a tato krátká prosba měla nehynoucí účinky. Maria promluvila, a na její slovo sestoupil Duch svatý a naplnil šťastnou matku; Maria promluvila, a v tom okamžiku byl sv. Jan Křtitel očistěn od dědičného hříchu a jeho duše posvěcena.

Proč nám to sv. evangelista vypravoval? Byla to událost, která se stala jen jednou? Ne, moji drazí! Až dosud navštěvuje Panna Maria lidské duše a přináší jim milost a požehnání. Co učinila v domku Zachariášově, dělá jako Královna nebeská celému světu. Nekoná to ovšem sama, po každé přichází s Pánem Ježíšem a jeho mocí rozdává božské milosti. Do jejích rukou vložil Spasitel celý poklad svých zásluh, aby z něho po libosti udělovala. Učinil to, jak pěkně praví Suarez, z trojího důvodu: předně proto, že Maria svými vroucími prosbami Vtělení Božího Syna urychlila; za druhé proto, že po celý pozemský život se za spasení světa modlila; hlavně však proto, že svého božského Syna za nás dobrovolně obětovala a spolu s ním pod křížem přemnoho vytrpěla. Sama zjevila sv. Brigitě: »Jako Adam a Eva za jediné jablko svět zaprodali, tak Syn můj a já jako jedním srdcem jsme jej zase vykoupili.«

Je to překvapující, jak stále a stále opakuje se v církevních dějinách myšlenka, že přímluva Panny Marie je nám ku spasení potřebná, protože jen z jejích rukou dostaneme milosti. Unavil bych vás, kdybych vám chtěl všechno povědět; omezím se na několik výroků.

Sv. Bernard volá v jednom kázání: »Celým srdcem milujme Rodičku Boží; je to zajisté vůle Boží, abychom všechno dobré jejíma rukama dostávali.« Pannu Marii jmenujeme »branou nebeskou«; k tomu dodává pěkně sv. Bernard: »Každá milost, kterou uděluje král, prochází branou jeho paláce; každá milost, kterou uděluje Bůh, prochází rukama Panny Marie.« Svatý Bernardin Sienský: »Od té chvíle, kdy panenská Matka počala ve svém životě Slovo Boží, obdržela takřka moc nade všemi dary, které nám Duch svatý uděluje; bez prostřednictví této dobrotivé Matky žádný tvor od Boha milost nedostane.« A sv. Antonín k tomu dodává: »Kdo prosí o milost bez Panny Marie, chce lítati bez křídel.«

Tak nebo podobně mluvili všichni církevní učitelé a nejslav-

nější bohoslovci všech věků a národů. Mohl bych tedy klidně přejíti k druhému bodu kázání. A přece mne to nutí, abych vám pověděl, jak mluvil o této veliké přednosti Panny Marie cařihradský patriarcha, sv. Germán. Privil: »My ubozí lidé, kteří jsme pro své nesčetné hříchy ztratili Boha, skrze tebe, ó Maria, Boha jsme hledali, Boha jsme našli a byli jsme spaseni. Tvoje pomoc, Boží Rodičko, stačí ke spáse. Tvoje moc nemá konce, tvoje ochrana nikdy nepřestává, tvoje dary nikdo nemůže spočítati. Nikdo nedojde spásy, leč tvou pomocí, ó přesvatá; nikdo se nezbaví hříchu, leč tvým přispěním, ó neposkvrněná; nikomu nebude odpuštěno, leč na tvou přimluvu, ó přečistá; nikdo nedostane milost, leč tvýma rukama, přeslavná! Co by z nás bylo, jak bychom mohli doufati spásu, kdybys nás opustila, ó Maria, která jsi životem křesťanů!«

Tak tedy mluví církev o Panně Marii. Chcete věděti, na čem se zakládá toto přesvědčení? I to vám povím. Do rukou Panny Marie vložil Bůh rozhodnutí o spáse světa. To nejsou jen krásná slova, to je skutečnost, které nemůže nikdo popřít.

Vzpomeňte na zvěstování! Zjevil se jí anděl a jménem Božím k ní promluvil: »*Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš v životě, porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude; Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho, bude kralovati v domě Jakubově na věky, a království jeho nebude konce.*« (Luk. 1, 30n.) Kdykoli slyšíme tato slova, myslíme jenom na veliké vyznamenání, které Bůh nabízel přesvaté Panně. Je pravda, líc tohoto obrazu byl lákavý, zato jeho rub odstrašoval.

Panna Maria znala dobře Písmo svaté a často rozjímalala o předpovědech proroků. Proto věděla, že slibovaný Vykupitel bude mužem bolestí; v duši jí tanula slova Isaiášova: »*Ale on byl raněn pro hříchy naše, roztlučen byl pro nepravosti naše; tresty pro naši spásu na něho (dolehly), a jeho jizvami jsme uzdraveni.*« (Is. 53, 5.) Ještě více jí pověděl prorocký žalm 21.: »*Bože, Bože můj, proč jsi opustil mne?*« Tam četla bolestná slova: »*Zbodli ruce mé i nohy mé. Mohou sčítat všechny moje kosti: rozdělují sobě roucha moje, o můj oděv metají si los.*« (Žalm 21, 17n.)

To všecko věděla přesvatá Panna; proto rozuměla dobře slovům andělovým: má býti matkou Vykupitelovou, ale matkou bolestnou. Na to vše myslila, když anděl domluvil a čekal na její odpověď. Její duše chvěla se před utrpením, které ji čekalo; ale zároveň se jí zdálo, jako by tisíce duší spínalo k ní prosebně svoje ruce a dojemně volalo o smilování. Rozhodla se; z lásky k ubohým lidem přijme těžký kříž a stane se matkou Vykupitelovou. Proto odpověděla: »*Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého.*« (Luk. 1, 38.)

To byl počátek dlouhé křížové cesty, která jí nastávala; skončila teprve na Veliký pátek na Kalvarii. Spolu se svým božským Synem pracovala na spáse lidstva, proto také spolu s ním rozdává milosti, které nám společným utrpením zasloužili. Končím první odsta-

vec slovy sv. Antonína: »Kdo prosí o milosti bez Panny Marie, chce lítati bez křídel.«

II. Z této pravdy plynou pro nás důležité důsledky.

Když Holofernes oblehl Betulii, upozoroval, že z nedalekého pramene tekla potrubím do města pitná voda; proto je kázal zpřetrhávati, aby tím snáze donutil město ke kapitulaci (Jud. 7, 6). Stejně zbraně užívá také ďábel, chce-li se zmocniti některé duše; aby zamezil přítok milostí Božích, hledí z duše vyrvati úctu a lásku k Panně Marii.

Zajímavý doklad vypravuje sv. Alfons. Na hoře Olivetské žil zbožný poustevník; ve světničce měl krásný obraz Panny Marie, před kterým se často modlival. Tato pobožnost nelíbila se zlému duchu; proto trápil a soužil poustevníka, jak jen mohl. Jednou si posteskl: »Co jsem ti udělal, že mi nedáš pokoje?« Na to zaslechl slova: »Nechci, aby ses modlival před obrazem.«

Hleďme, aby v naší duši nikdy neochabovala úcta k Rodičce Boží. A zase naopak. Chceme-li někoho získati pro Boha, doporučíme mu úctu k přesvaté Panně. O svatých mudrcích čteme v evangeliu: »nalezli dítě s Marií, matkou jeho« (Mat. 2, 11); již pro mnoho duší stala se Rodička Boží záchrannou hvězdou.

Zázračný doklad této pravdy vidíme na Alfonsu Ratisbonovi. Byl židem a ve svých spisech tropil si jedovatý posměch ze všeho katolického. Aby mohl církev ještě více zesměšňovati, zajel si do Říma. Tam se setkal se starým přítelem Teodorem de Bussière, který se před několika roky vrátil do církve.

Dne 16. ledna přišel k němu Ratisbonne na návštěvu. Bussière nabídl svému židovskému příteli medailku Panny Marie a prosil ho, aby se večer pomodlil »Vzpomeň, ó nejdobrotivější Panno Maria.« Ratisbonne se zasmál a prohodil: »Teď jsem apoštolský a římský katolík«; medailku však přijal.

O deset dní později, ve čtvrtek dne 26. ledna 1842 seděl Ratisbonne v kavárně. Sám o tom napsal později: »Kdyby v tom okamžiku mi byl někdo pověděl: „Alfonse, za čtvrt hodiny budeš se klaněti Ježíši Kristu jako svému Bohu a Spasiteli; budeš se v klášteře jesuitů připravovati na svatý křest; budeš klečeti u nohou kněze, bít se kajícně v prsa a budeš ochoten se obětovati za katolickou víru; zřekneš se světa a jeho lesku, radovánek, bohatství, nadějí a nevěsty, a nebudeš míti vroucnějšího přání než následovati Krista až do smrti — takového proroka byl bych prohlásil za pošetilce.“« A přece se to stalo; o čtvrt hodiny později byl Ratisbonne katolíkem. Ale slyšme jeho vlastní slova!

Sotva vyšel z kavárny, potkal kočár pana de Bussière; přítel ho vybídl, aby si přisedl. Uposlechl. U kostela sv. Ondřeje se zastavili. De Bussière se chtěl chvíli pomodliti, Ratisbonne si chtěl prohlédnouti památný kostel. Tam se mu zjevila Rodička Boží. Padl na tvář a z jeho očí tekly bohaté slzy: »Bylo mi jako člověku, který se slepý narodil, a najednou uviděl denní světlo; vnikl jsem v okamžiku

do smyslu a ducha víry, o níž jsem předtím ani řádky nečetl. Pravdy křesťanské byly mi pojednou úplně jasné.« Ratisbonne se stal později knězem a horlivě pracoval o obrácení svých židovských krajanů. Zemřel jako světec 6. května 1884.

A ještě na jeden důsledek bych rád upozornil. Sv. Alfons napsal hluboce pravdivá slova: »Není možno, aby věrný ctitel Panny Marie zahynul na věky.« Matka Boží se již postará, aby svého ctitele ochránila; hrozí-li jeho duši nebezpečí, jistě na ni nezapomene.

V našem klášteře v Ciorani viděl jsem na chodbě krásný obraz sedmibolestné Panny Marie; o tomto obraze vypravuje domácí kronika: Za časů sv. Alfonsa žil v klášteře novic, jménem Alexander de Meo. Je možné, že zlý duch předvídal, jaké škody mu jednou způsobí jako horlivý misionář; proto novice ustavičně trápil a pokoušel. Alexander bránil se dlouho, konečně podlehl. Umínil si, že v noci odejde tajně z kláštera a již se nevrátí. Odložil řeholní roucho a odcházel.

Přišel až k obrazu, před kterým se tolikráte modlíval; poklekl, aby se rozloučil s milovanou svatyňkou. Vtom zaslechl z obrazu slova: »Kam jdeš, dítě? Alexandře, jestli odejdeš, budeš zavržen.« Vrátil se, zůstal v klášteře a jako misionář vykonal později mnoho pro spásu nesmrtelných duší. Žil tak svatě, že se jedná o jeho svatořečení.

Matka Boží jest opravdu Prostřednicí a rozdatelkou všech milostí; tuto velikou přednost si zasloužila proto, že pro naši spásu tolik přetrpěla. Proto hledme, aby její úcta nikdy v nás neoslábla.

Chceme-li koho zachrániti, naučme ho milovati přesvatou Pannu, protože pravdivá jsou slova: »Není možno, aby věrný ctitel Panny Marie zahynul na věky.« Amen.

Očišťování blah. Panny Marie.

VE SVĚTLE HROMNIČKY.

Dívám se na vás s tohoto posvátného místa. Vidím před sebou děti, které si bezstarostně pohrávají hromničkami, vidím odrostlou mládež, takřka v rozpuku jara, vidím otce i matky v plné životní síle, ale vidím také hlavy, které pokryl sníh šedin. Při tomto pohledu vzpomínám na bolestně pravdivý verš žalmistův: »Člověk — jako tráva jsou dnové jeho; jako polní květ — tak odkvétá. Ovane jej vítr a již ho není, není znáti po něm ani stopy.« (Žalm 102, 15n.)

Právě jsem vám posvětil hromničky, které kladou zbožní křesťané do rukou umírajícího. Vmysleme se do této vážné chvíle. Budeme volati se staříčkým Simeonem: »Nyní propouštíš, Pane, slu-

žebníka svého podle slova svého v pokoji» (Luk. 2, 29) — či poprosíme s ustrašeným Jobem: *»Neodsuzuj mne!«* (Job. 10, 2.) To záleží na životě, jaký povedete. Ve světle hromničky rozjímáme, co bude jednou ztrpčovatí naši poslední hodinku a jak si ji můžeme přece osladiti. Začneme ve jménu Páně.*)

I. Tři myšlenky ztrpčují umírajícímu hodinku smrti; první se týká minulosti, druhá přítomnosti, třetí budoucnosti.

Minulost! Končí život, nastává účtování. Před naším duševním zrakem objeví se všechna léta, od prvního okamžiku, kdy jsme počali užívatí rozumu, až do chvíle, kdy jsme onemocněli. Ale tento pohled bude docela jiný, než na jaký jsme si zvykli; celý život bude již prozářen paprsky blízké věčnosti.

Uvidíme všechno zlo, které jsme spáchali. S neúprosnou dotěrností postaví se před nás každý hřích a marně budeme zavíratí oči, abychom ho neviděli. Budou tu všechny zameškané modlitby, zlehčování jména Božího, zameškané mše svaté a zbytečné nedělní práce. Vystoupí hříchy proti rodičům, proti dítkám i strašné hříchy manželské. Pomluvač uvidí všechno neštěstí, které svým jazykem způsobil, opilec všechnu bídu, kterou zavinil, podvodník všechny krádeže, jichž se dopustil, nestoudník všechny oběti, které svedl a zkazil.

Je pravda, uvidíme v tu chvíli i všechno dobré, co jsme vykonali. Zjeví se nám každá modlitba, každá vzpomínka na Boha, každá oběť, kterou jsme pro něho přinesli, každá almužna, kterou jsme dali, každá upřímná zpověď, kterou jsme vykonali, každé svaté přijímání, které jsme zbožně přijali. Škoda jen, že tato vzpomínka bude kalena pohledem na spáchané zlo a nedopřeje nám pokoje.

Tolik minulost. Ještě si ani neoddechne a na duši dolehne nová starost, myšlenka na přítomnost. Nastává rozchod se vším, co jsme si na světě zamilovali a k čemu jsem až dosud lnuli. Viděli jste již káceti strom? Uvolnili jeho kořeny a potom jeden po druhém přesekávali. Také nemocný cítí, jak smrt přesekává pomalu, ale jistě kořeny, které jej poutaly k této zemi. Duše se chystá k odchodu ze smrtelného těla; snad jí bude jako člověku, kterého právě propouštějí z nedůstojného žaláře. Po vůli Boží měla býti královnou, ale ty jsi z ní učinil povolnou služku svých nejnižších vášní; měla býti drahocennou perlou, ty jsi ji zašlapal do bláta. Nyní je rozchod.

A majetek? Kolik ses nastaral, aby ti ho přibývalo; snad jsi se ani hříchu nezalekl, jen abys rozmnožil lesklý kov. Ze všeho ti zbude jen pohřební roucho, více s sebou nevezmeš.

Nemocného souží vzpomínka na minulost a přítomnost, ale nejbolestněji ho trápí myšlenka na budoucnost. Ještě několik dní, snad jen několik hodin a spadne závoj, který mu zahaluje život za hrobem. Dají mu do rukou hromničku. Dívá se do jejího plamínku a zdá se mu, jako by k němu volal: *»Jerusaleme, Jerusaleme, který za-*

*) Reminiscence z kázání Theinova.

bijiš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou posíláni k tobě, kolikráte chtěl jsem shromáždit děti tvé, jako pták svá mláďata pod křídla, a nechtěl jsi.» (Luk. 13, 34.) Mluvil jsem k tobě hlasem svědomí, hleděl jsi je umlčeti! Varoval jsem tě slovy církve, měl jsi pro ni jen útrpný úsměv! Volal jsem tě hlasem zpovědníka, nedbal jsi!

Tak bude mluvit k umírajícímu plamen hromničky a v duši se ozve úzkostná otázka: Jak bude po smrti? Jaké bude první setkání se Spasitelem? Pohlédne na tebe s láskou a přivine tě něžně na své milující Srdce? Nebo se snad od tebe hněvivě odvrátí a zaslechneš strašná slova: »Odejdi ode mne?«

II. Ne, nedivím se, že na čele umírajícího vystupuje studený pot; jsou to strašné okamžiky, které prožívá, strašné proto, že se v nich rozhoduje o celé věčnosti. Ohlédněme se proto po spojencích, dokud je čas, abychom nebyli v poslední hodině osamoceni. Je jich mnoho, zmíním se jen o třech.

Apoštol Pavel pronesl větu: »*Je-li Bůh pro nás, kdo proti nám?*« (Řím. 8, 31.) Bude-li u našeho lůžka stát vítěz nad smrtí, nemusíme se lekati. Chcete-li si zabezpečiti šťastnou hodinku smrti, zajistěte si pomoc a ochranu božského Spasitele.

Učinili jsme to? Co nám praví svědomí? Zastavme se na chvíli u této myšlenky, je velice důležitá. Ježíš Kristus slíbil: »*Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední.*« (Jan 6, 55.) Velebná Svátost je nejlepším lékem, protože obsahuje všechno potěšení. Věřili jsme tomu? A žili jsme podle této víry? Přistupovali jsme často ke stolu Páně? Či jsme se snad spokojovali jen s velikonocemi? Či jsme snad přijímali Tělo nevinného Beránka Božího nehodně a svatokrádežně? Potom by platila i o nás slova apoštolova: »*Kdo bude jísti chléb tento aneb píti kalich Páně nehodně, vinen bude tělem a krví Páně.*« (1. Kor. 11, 27.)

Vytýká-li nám svědomí takové hříchy, hledme je upřímným pokáním napravit, dokud je čas. Učiňme však ještě více! Zamílujme si znova Velebnou Svátost a syťme často svou duši chlebem andělským! Potom budeme umírat s blahou nadějí na šťastné shledání.

Blahou útěchou v hodině smrti je každé svaté přijímání, které jsme zbožně přijali; ještě větším klidem nás naplní mateřská ochrana blah. Panny Marie.

Nikdo nedovede tak potěšiti jako matka. I když nemůže učiniti nic pro své trpící dítě, již její přítomnost působí jako hojivý balzám. Matka Boží tuto útěchu svému umírajícímu Dítěti dopřáti nemohla, nepustili jí ke kříži. Proto tím ochotněji ji dopravá svým duchovním dítkám, které o ni prosí. Církev katolická naučila nás modlitbě: »*Svatá Maria, matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.*« Říkávejme ji často, ale říkejme ji vroucně! Panna Maria nás v poslední hodinku jistě neopustí!

Před několika roky vyvolala v Neapoli veliký rozruch sebevražda knížete Pignatelli-ho. Zastřelil se večer před svatbou. Nalezli jej

mrtvého u psacího stolku. Před ním ležela otevřená kniha nevěrec-kého filosofa Nietzsche. Nad psacím stolem visel obraz Panny Marie, byl však obrácen ke zdi. Bylo viděti, že kníže se nemohl odhodlati k osudnému kroku, dokud měl obraz na očích, proto jej obrátil ke zdi.

Matka Boží mluvila i k této ubohé duši, a není její vinou, že sladkého hlasu neposlechl. Mnohem šťastnější byla jakási katolička v okolí jihoamerického města Limy. Kdysi uviděla u vetešníka starý obraz Matky ustavičné pomoci; zalíbil se jí, proto si jej koupila a často se před ním modlívala. Jednou těžce onemocněla. Do nejbližšího kostela bylo několik dní cesty. Poslali pro kněze, ale ten právě odešel kamsi zaopatřovat jiného nemocného. Všichni pozbývali důvěry, že se podaří přivésti matce kněze, jenom umírající neztrácela naděje. Náhle pravila: »Neviděli jste tu krásnou paní, která tu byla a mi slíbila, že bez kněze nezemru?« Všichni se domnívali, že nemocná blouzní. V malé chvíli ozval se venku dusot koňských kopyt. Šli se podívat, co se děje. Jakýsi kněz jel zaopatřovat nemocného a v horách zabloudil; poprosili ho, aby napřed posloužil umírající matce. Uposlechl a v několika hodinách nemocná skonala.

Všichni znáte dojemnou píseň, kterou zpívali rádi horníci, když nastupovali svou nebezpečnou práci: »Blahoslavená Panno, matko milosti, nedej v hříších umřítí bez lítosti! Poslední ať jsou slova má: Ježíš, Josef, Maria!« Zmínil jsem se o Pánu Ježíši a jeho přesvaté Matce; poslední vzpomínku věnujme svatému Josefu.

Svatý Josef byl tak šťastný, že dokonal smrtí spravedlivých. U jeho lůžka stála přesvatá Bohorodička a jeho hlava spočívala na Srdci samého Syna Božího. Proto církev sv. ho zvolila za ochránce v hodinu smrti a světec plní svědomitě tento vznešený úkol. Nesčetné jsou milosti, které již vyprosil svým věrným ctitelům; často přišla pomoc za takových okolností, že smíme mluvit o zázraku. Abych vás povzbudil k větší důvěře k tomuto milému světci, povím vám událost, kterou vypravoval francouzský misionář:

Jel jsem kdysi po písečném břehu řeky Senegal a dostal se do krajiny úplně neznámé. Přes cestu mi přebíhali jedovatí hadi a skrývali se v husté trávě; velicí krokodili prchali k řece, slunce pražilo nemilosrdně. Byl jsem unaven, ale jakási tajemná síla mne poháněla. Konečně jsem přišel k zapadlé chatě. Již jsem chtěl vstoupiti, když jsem zaslechl hlas: »Kdo je tu?«

»Kněz a misionář,« odpověděl jsem a dodal: »Pokoj domu tomuto.«

»Kněz?« zvolal překvapeně neznámý. »Bud'te mi vítán a vejděte!«

»Kdo jste?« táži se. »A jak jste se dostal do této pustiny?«

»Velebný pane, nesmíme mařiti čas zbytečným hovorem. Mám právě třetí záchvat horečky a jak víte, bývá to poslední. Přechkám-li jej, potom si popovídáme.«

V tu chvíli zavyl nablízku šakali; byli přilákáni mrtvolným

puchem, který z nemocného vycházel. Pro mne to bylo neklamným znamením, že ubožák dlouho nevydrží. »Velebný pane,« pravil nemocný, »jsem připraven, můžeme začít.« V tom okamžiku se mi vyjasnilo; poznal jsem, co mne tak táhlo k tomuto místu. Abych se ještě lépe přesvědčil o Boží Prozřetelnosti, pravil jsem umírajícímu: »Jistě jste se mnoho modlil, aby vám Bůh poslal katolického kněze. Byl to, myslím, váš strážný anděl, který mne sem přivedl.«

»Chcete vědět, jak se to stalo? Byl jsem úplně přesvědčen, že ke mně přijde kněz.«

»Jak to? V tomto divokém a pustém koutě Afriky?«

»Nic nevadí. Jsem členem spolku svatého Josefa pro šťastnou hodinku smrti. Moje svědomí není právě čisté. Proto jsem vroucně prosil svatého Josefa, a jak vidíte, nebyl jsem zklamán.«

Vyzpovídal jsem ho. Bolestná horečka stoupala, po dvou hodinách šťastně dokonal.

Tato událost utkvěla mi hluboko v duši. Od té doby modlíval jsem se vroucně k sv. Josefovi a povzbuzoval k tomu i své posluchače.

Jsou to vážné pravdy, které nám připomíná světlo hromničky. Jednou ji dají do ruky každému z nás; žijme tak, aby nás potom nepolekala. Varujme se těžkého hříchu, který by nám ztrpčoval poslední hodinku. A dokud jsme zdraví, hledme si zabezpečiti pomocníky. Přijímejme rádi Velebnou Svátost, ctěme vroucně Pannu Marii a modlívejme se k sv. Josefu. Potom budou i naše poslední slova: »Ježíš, Josef, Maria!« Amen.

Slavnost svaté Rodiny.

TŘI HVĚZDY.

Skoro u každého rozcestí najdete tabulku, která vám udává směr cesty, obyčejně i vzdálenost města a vesnice. Ani to nám ještě nestačí. Jdeme-li do neznámého kraje, hledáme spolehlivého vůdce; aspoň se otážeme zkušených lidí, abychom zbytečně nebloudili. Nikdo nás za to nehání, nikdo se nám proto nesměje, každý nás ještě pochvává.

A přece nebýváme po každé tak opatrní a rozumní. Všichni konáme dalekou cestu; kdybychom na ní zbloudili, nenapravíme chybu na věky. Celý náš pozemský život je totiž cestou, po které máme dojít do věčného Jerusalema, tam nad hvězdami. Cesta daleká a neznámá, a přece mnohým lidem mohl by Spasitel povědět stejnou výtku, jakou učinil kdysi apoštolům: »Jdu k tomu, jenž mne poslal, a nikdo z vás neptá se mne: Kam jdeš?« (Jan 16, 5.) Měl bych to

vlastně říci jinak. Tážeme se mnoha lidí, snad hledáme odpověď v novinách a v časopisech, ale netážeme se Ježíše Krista, který by nám mohl nejlépe poraditi. Je pravda, i Pán Bůh postavil podél naší životní cesty varovné tabulky — říkáme jim desatero — ale mnozí lidé zavrou raději oči, aby neviděli, ucpou si raději uši, aby neslyšeli a nemuseli přemáhati vášně, které si již zamilovali.

Ne, drazí křesťané, tak bychom cestu nenašli. Zbloudili bychom a této osudné chyby bychom již nenapravili. Proto vám připomenu tři jasné hvězdy, které nám svítí na cestu životem; půjdeme-li v jejich zářném světle, jistě nepobloudíme. Jsou to tři krátká slova: Ježíš, Maria, Josef — ale každé nám poví velice mnoho; to bude také obsahem dnešního kázání.

I. První hvězda, která nám svítí na cestu životem, je Pán Ježíš. Jeho milé světlo nám připomíná nekonečnou lásku, která se pro naši spásu nelekala ani největších obětí: *»Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.«* (Jan 3, 16.) *»Lásku za lásku,«* volá k nám s každého kříže umírající Spasitel. A chcete věděti, jak tuto lásku nejlépe osvědčíme? I to nám pověděl Pán Ježíš: *»Budete-li zachovávatí přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem zachoval přikázání Otce svého a zůstávám v lásce jeho.«* (Jan 15, 10.) Tedy poslušnost, upřímná poslušnost k Bohu, je nejjistější cestou, která vede k nebeské blaženosti; plnění svaté vůle Boží bylo Pánu Ježíši tak přirozené, že mohl říci: *»Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal, a dokonati dílo jeho.«* (Jan 4, 34.)

Zamysleme se poněkud nad těmito slovy. Byla to strašná obět, kterou žádal nebeský Otec od svého milovaného Syna. Měl dokonati svůj mladý život na potupném kříži, a Spasitel odpověděl: *»Tvá vůle se staň!«* Měl umírat v nejhorších bolestech, jaké jen dovedla lidská zloba vymysliti, a Pán odpověděl: *»Tvá vůle se staň!«* Měl skonati jako rouhač a zločinec, a Syn odpověděl: *»Tvá vůle se staň!«* Právem o něm napsal apoštol Pavel: *»Ponížil sebe sama, stav se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.«* Ale netrpěl nadarmo, jeho zdánlivá porážka byla počátkem jeho největší slávy. Apoštol pokračuje: *»Proto také Bůh povýšil ho a dal mu jméno, které jest nade všechno jméno, aby ve jménu Ježíšově pokleklo veškeré koleno, nebešťanů, pozemčanů, i těch, kteří jsou v podsvětí, a aby každý jazyk vyznal, že Pánem jest Ježíš Kristus.«* (Fil. 2, 8n.)

Ukřižovaný Spasitel volá k nám: *»Příklad dal jsem vám, abyste i vy činili tak, jako jsem já učinil vám.«* (Jan 13, 15.) Od nás nepožádá Bůh tak těžké oběti, jak je uložil svému Synovi. Je pravda, přikázání Boží může býti někdy velice těžké a bolestné, ale nikdy se nevyrovná oběti Ježíšově. Těžké jest odpustiti nepříteli, který nás urazil; Spasitel odpustil i katanům, kteří ho ukřižovali, ještě se za ně pomodlil: *»Otče, odpust jim, neboť nevědí, co činí.«* (Luk. 23, 34.) Těžké je snéstí potupu a křivdu; Ježíš neodpověděl ani na nejtěžší

pomluvy, i Pilát se divil jeho hrdinskému mlčení. Těžkou obět ukládá nám někdy Boží příkázání; Spasitel přijal z jeho ruky i strašnou smrt kříže.

II. Pán Ježíš je první hvězdou, která nám svítí na dalekou cestu k nebesům; hlásá nám důležitou pravdu, že jen poslušností dojdeme věčné blaženosti. Není však hvězdou jedinou; jeho svatá Matka je nám zářným příkladem vroucí modlitby.

Modlitba je nutnou podmínkou spásy; proto říkal sv. Alfons: »Kdo se modlí, bude spasen, kdo se nemodlí, bude zavržen.« Měl pravdu. Abychom zvítězili ve velikém boji proti tělu, světu a ďáblu, potřebujeme milosti Boží; ale Pán Bůh podává pomocnou ruku obyčejně jen tomu, kdo o to prosil ve vroucí modlitbě. Proto pravil Spasitel: *»Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; thucte, a bude vám otevřeno; neboť každý, kdo prosí, dostává, kdo hledá, nalezá, a tomu, kdo thuče, bude otevřeno.«* (Mat. 7, 7n.)

Moderní člověk těmto hlubokým slovům věčné Pravdy nerozumí; pro něho je modlitba zbytečnou ztrátou času. Není tomu dávno, co prohodil jakýsi muž: »Kdo se mnoho modlí, málo pracuje. Lépe pracovati než se modliti.« Vtipný přítel mu odpověděl: »Bylo by lépe, kdyby lokomotiva stále jen jezdila, k čemu přibíratí uhlí a vodu?« Muž pochopil a již modlitbu neodsuzoval. Čím je uhlí pro lokomotivu, tím je duši zbožná modlitba; nemá-li lokomotiva uhlí, zastaví se, přestane-li se člověk modlit, jistě zahyne. Proto měl pravdu sv. Alfons, když říkal: »Kdo se modlí, bude spasen, kdo se nemodlí, bude zavržen.«

Věrný katolík nepochybuje o nutnosti modlitby, propadá však často jinému, osudnému klamu. Je přesvědčen, že k modlitbě jest potřebí, aby mluvila ústa; proto se modlí jen málo. Nazval jsem tuto myšlenku osudným klamem, a nepochybuji, že ji vymyslilo samo peklo, aby znechutilo věřícím tento důležitý prostředek spásy. Ne, moji drazí, modlitba není jenom odříkáváním zbožných slov; katechismus to praví jinak: »Modlitba je pozdvižení mysli k Bohu.« Každý důvěrný pohled k nebesům, každá vzpomínka na Boha, každý projev lásky k nekonečně dobrému Bohu, každá práce konaná s myšlenkou na Boha, je modlitbou. Právě Panna Maria je nám zářícím vzorem takové modlitby.

Nikde nečteme, že Matka Boží konala dlouhé ústní modlitby. Dochovala se nám její děkonná píseň »Velebí duše má Hospodina.« Je dosti krátká, má jenom jedenáct veršů — a přece vzpomínala tehdy Rodička Boží na největší vyznamenání, jakého se jí dostalo. Z toho soudíme právem, že ani jindy nekonávala dlouhých ústních modliteb. Byla hospodyní a její povinností byl domácí úklid. Je možno, že říkala jen ty modlitby, které předpisovalo zvykové právo. Známe je z tehdejších spisů. Jen jako příklad povím vám tehdejší ranní modlitbu:

»Veleben budiž, Hospodine, Bože náš a Králi celého světa! Ty

tvoříš světlo a posíláš noc. Ty dáváš pokoj a tvoříš všecko . . . Jak veliké jsou skutky tvé, Hospodine! Všechno jsi moudře učinil a zemi naplnil svými tvory. Ty jsi Králem nade všemi, ode všech chváleným a velebeným. Ó, věčný Bože, smiluj se nad námi podle svého velikého milosrdenství!

Velikou láskou miloval jsi nás, Hospodine, Bože náš! Ve svém velikém a nekonečném milosrdenství slitoval jsi se nad námi. Otče náš, pro naše otce, kteří na tebe spoléhali, které jsi vyučil svému svatému zákonu, smiluj se nad námi a ved' nás! Vlej nám do srdce své svaté světlo, abychom poznali a pochopili a s láskou plnili a zachovávali celý tvůj zákon! Spoj naše srdce svou láskou a naplň nás bázní před svým svatým jménem, abychom nebyli zahanbeni na věky.«

Tak se modlívala Panna Maria ráno a podobně zněla i její večerní prosba. Ústně nekonala tedy dlouhých modliteb, a přece se modlila ustavičně. Celý den byl posvěcen vzpomínkou na Pána Ježíše, s kterým směla bydlet pod jednou střechou. Pro něho pracovala, pro něho se starala, jemu tkala oděv, jemu chystala jídlo, sladká myšlenka na Pána Ježíše ji provázela ustavičně.

My nejsme tak šťastni, abychom viděli Spasitele očima tělesnými, a přece můžeme následovati Pannu Marii v její stálé modlitbě. Je pravda, nikdy se nám to nepodaří tak dokonale, ale Bůh bude spokojen i s naší dobrou vůlí. Víte, jak to můžete učiniti? Navykněte si vzbuzovati často dobrý úmysl a obětovati Bohu své denní zaměstnání. Není to tak těžké, jak by se na první pohled zdálo. Ráno se pomodlete na př. slova: »Všecko pro tebe, nejsvětější Srdce Ježíšovo!« a přes den aspoň několikrát tento povzdech opakujte. Jsou to jen krátká slova, nikdo si toho ani nevšimne, a přece jsou kouzelným proutkem, který dovede i všední práci proměnit v záslužnou modlitbu.

III. Pán Ježíš nás učí, abychom příkázání Boží svědomitě zachovávali, i tehdy, když poslušnost je spojena s citelnou obětí; Panna Maria je nám zářícím vzorem, jak se můžeme stále modlit a přece své povinnosti nezanedbati. Třetí hvězdou, která nám svítí na daleké cestě k nebi, je svatý Josef; ukazuje, jak se můžeme posvětit svědomitým plněním svých drobných, stavovských povinností.

Sv. Josef žil skrytě v domku nazaretském. Nikde nečteme, že by byl za svého života vykonal jediný zázrak. V očích světa byl jenom chudým tesařem; přicházeli k němu, zamlouvali si u něho práci, smlouvali s ním o cenu, snad byli někdy i nespokojeni s odvedeným dílem, jeho pravé velikosti netušili. Kdybychom jim byli pověděli, že jednou mu budou lidé stavěti nádherné chrámy a zpívati písně, byli by se nám vysmáli.

Proč takový rozdíl? Protože lidé se domnívají, že svatost je cosi neobyčejného, mimořádného, nadzemského. Když se počalo mluvit o svatořečení Františka Saleského, pravil jeden z jeho známých:

»Ten svatým? Jídal jsem s ním po dvacet roků, byl to hodný biskup, ale něco mimořádného jsem na něm neviděl.« V klášteře karmelitek je zvykem, že představená oznamuje úmrtí některé sestry a při tom se zmíní také o jejích zásluhách. Když onemocněla sv. Terezie Ježíškova, pravila jedna ze sester: »Sestra Terezie Ježíškova brzy zemře. Myslím si, co asi po její smrti o ní naše Matka řekne? Bude jistě na rozpacích, neboť, ačkoli je to sestřička roztomilá, přece dosud nevykonala nic, co by stálo za zmínku.«

Vidíte, jak se lidé dovedou mýlit! Jak přítel svatého biskupa, tak družka sv. Květinčky z Lisieux se domnívali, že svatost je cosi nadzemského, co se musí projevovati divy a zázraky. Ne, pravá svatost je svědomité plnění drobných povinností, jak nám je uložil Bůh a naše denní zaměstnání. Každý z nás se může posvětit, jen když koná pro Boha své denní povinnosti. Bohu na tom nezáleží, jakou práci konáme; co od nás žádá, je láska a poslušnost a tichá odevzdanost do jeho svaté vůle.

Jděme vytrvale za těmito jasnými hvězdami a dojdeme jistě nebeského Jerusalema. Bude-li nás provázeti po celý život vzpomínka na Pána Ježíše, Pannu Marii a svatého Josefa, vzpomeneme si na ně i v poslední hodině. Také na nás splní se potom slova písně: »Poslední ať jsou slova má: Ježíš, Josef, Maria!« Amen.

Svátek Sedmibolestné Panny Marie.

DŮVĚŘUJ MARIÍ!

V osadě byla svatá misie. Na kazatelnu vystoupil jesuita P. H... a vypravoval:

Znal jsem mladého studenta, který dospěl svým bohaprázdným životem tak daleko, že ho četníci odvedli spoutaného do vězení. Otec byl již mrtev, ubohá matka nesla sama bolest nad nezdárným synem. Nemožno pověděti, kolik nocí nespala a proplakala, ale duše mladého zločince zůstala zatvrzelou.

Není divu, že matka žalem onemocněla na smrt. Když cítila, že se blíží její poslední hodinka, prosila, aby k ní přivedli jejího syna. Přišel druhého dne, doprovázen ozbrojenými policisty. Matka bledá, na smrt nemocná, nepromluvila jediného slova; jenom se dlouho dívala synovi do očí. Potom se obrátila ke zdi a pokynem hlavy dala znamení, že mohou odejít.

Syn odešel, ale zapomenouti nemohl. Pohled umírající, utrápené matky nedal mu pokoje. V tom pohledu viděl všecko: výčitky, prosby, starost i lásku. Kdyby celý měsíc byla k němu mluvila, kdyby mu byla vyčítala jeho bohopustý život, nebylo by ho to tak do-

jalo, jako tento jediný, němý pohled. Vlna lítosti zaplavila jeho duši, bylo mu, jako by mu mělo puknouti srdce. Bil se do čela a volal: »Bože, co jsem to udělal?«

Nebyla to jen chvilková nálada. Když opustil vězení, vstoupil do kláštera, stal se jesuitou a dnes stojí před vámi na kazatelně a volá k vám: »Hříšníci, mějte důvěru! Co jsem dovedl s pomocí Boží já, dovedete vy také!«

Tak mluvíval onen misionář. To učinil jediný pohled umírající, bolestmi zmučené matky. Dnes chci vám připomenouti jinou Matku, také bolestnou Matku, je jí blah. Panna Maria. Připomenu vám její nesmírné utrpení, ale i lásku, s jakou nás hledí smířiti se svým rozhněvaným Synem. Kéž by její pohled měl aspoň takový účinek jako pohled umírající matky, o které jsem vám vypravoval.

I. Marii Pannu nazýváme Královnou mučedníků. Nejsou to prázdná slova; její utrpení trvalo déle a bylo větší než všech ostatních lidí.

Většina katolíků se domnívá, že Matka Boží trpěla jenom na Veliký pátek; je to omyl. Rodička Boží znala dobře Písmo svaté; věděla o předpovědech, kterými proroci ohlašovali utrpení budoucího Vykupitele. Kolikráte se jen zamyslela nad bolestným žalmem: »Bože, Bože můj, proč jsi opustil mne?« (Žalm 21, 1.) Slyšela v duchu, jak Spasitel bude si stěžovati: »Bože můj, volám ve dne a ne-vyslycháš, ani v noci nedávám si pokoje.« Jak veliké bude jeho utrpení, prozrazovala jí slova: »Já pak spíše červ jsem nežli člověk, pohanění lidí a povrhel chátry.« A ještě více jí pověděly další verše žalmu: »Zbodli ruce mé i nohy mé. Mohou sčítat všechny moje kosti.«

S takovými myšlenkami šla Matička Boží také do chrámu, aby tam obětovala Bohu své svaté Dítě. Když odcházela, zastoupil jí cestu staříček Simeon, ukázal na Ježíška, který odpočíval v jejím náručí a pravil: »Hle, tento jest ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli, a na znamení, jemuž budou odpírati.« Potom se obrátil k Matce a dodal: »A tvou vlastní duši pronikne meč.« (Luk. 2, 34n.)

Tímto okamžikem začalo utrpení Rodičky Boží. Před vámi, křesťanské matky, zatajil milosrdný Bůh budoucnost vašich dětí; k vyvolené Matce Boží tolik milosrdenství neměl, před jejím zrakem odhalil krvavé tajemství. Kdykoli se zadívala do nebesky krásné tváře Ježíškovy, vzpomněla na prorocká slova Isaiášova: »Tělo své vydávám katům, a líce své rváčům; obličej svého neodvracím od těch, kdož lají mi a plijí na mne.« (Is. 50, 6.) Kdykoli spatřila jeho útlé ručky, vzpomněla, jak budou kdysi probity, z kloubů vytrhány, tak že bude možno sečísti všechny jejich kosti.

Říká se, že čas hojí každou bolest. Snad je tomu tak u lidí, pro Pannu Marii to neplatilo. Jak poznamenal sv. Lukáš (2, 52): »Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.« Den co den rozvíjela se duchovní i tělesná krása vtěleného Syna Božího, usta-

vičně rostla i láska Mariina k Pánu Ježíši, ale současně s láskou rostla i bolest, kterou jí předpověděl Simeon. Proto čteme ve zjevení sv. Brigity: »Jako růže vyrůstá mezi trnám, tak rostla uprostřed bolestí Panna Maria.«

Toto tiché mučednictví trvalo celých 33 roků, na Veliký pátek bylo jen poslední zastavení dlouhé křížové cesty. Byly to nejbolestnější hodiny celého života. Duše Mariina se chvěla zármutkem. Viděla muky milovaného Dítěte a nijak mu nemohla ulehčiti. Je pravda, na Kalvarii se setmělo, ale mateřské oko Mariino vidělo dobře, jak bolestí Ježíšových stále přibývá. Otevřené rány se horkým vzduchem zanítily a pálily jak oheň. Tělo Kristovo se křečovitě svíjelo a z úst se mu vydral občas bolestný povzdech. Po chvíli pozvedl zvolna hlavu, obrátil hasnoucí oči k nebesům, sebral poslední sílu a hlubokým tichem nesl se srdcervoucí výkřik: »Bože můj! — Bože můj! — Proč jsi mne opustil?«

Myšlenka, že i nebeský Otec odvrátil takřka svou tvář od milovaného Syna, byla pro Pannu Marii mečem nejbolestnějším. Brzy potom Spasitel dokonal. Maria hlasitě zalkala a opřela hlavu o tvrdý kříž, na kterém viselo bezvládně bledé tělo Synovo. Zdálo se jí, jako by odevšad slyšela posměšnou otázku: »*Kde jest (nyní) Bůh tvůj?*« (Žalm 40, 11.) Mimoděk pohlédla vzhůru ke kříži, objala tuhnoucí nohy Ježíšovy a z její duše stoupala k nebi pokorná odpověď: »Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého!«

Moji drazí, to je pouze nepatrný obraz bolestí, které přetrpěla Rodička Boží. Právem mohla by nám říci ústy proroka Jeremiáše: »*Ó vy všichni, kteří kolem jdete cestou, pohlédněte a vizte, je-li bolest jako bolest má.*« (Pláč 1, 12.) Ale také k nám hříšníkům, kteří jsme byli příčinou takového utrpení, volá tato bolestná Matka: »*Cit se mnou mějte přec, cit mějte, vy, moji přátelé, nebo ruka Páně dotkla se mne.*« (Job. 19, 21.) Nikdy se nedopusťme hříchu, který uvalil tolik bolestí na tuto přesvatou Matku. Kéž by nás pohled této zarmoucené Matky dojal až do duše a zachránil nás před každým pádem. Bude-li nás znova lákati hřích, zadívejme se na bolestnou Pannu Marii; sotva budeme míti odvahu spáchatí novou urážku Boží.

II. Abychom se o tom ještě více přesvědčili, uvažme, s jakou láskou hledí Panna Maria smířiti každého hříšníka se svým rozhněvaným Synem.

My lidé mrzíme se obyčejně na toho, kdo nám způsobil nějakou bolest a jenom těžko zapomínáme. Ne tak Rodička Boží! Právě proto, že jsme jí způsobili tolik starostí, stali jsme se jí tak drahými. O věčném Otci praví Písmo svaté: »*Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo nezahynul.*« (Jan 3, 16.) Sv. Bonaventura převádí tato slova i na Matku Boží a praví o ní: »Tak Maria milovala svět, že Syna svého jednorozeného vydala, aby nikdo nezahynul.«

Byla to veliká oběť, kterou žádal Bůh od staříckého Abrahama; svou vlastní rukou měl zabít své jediné a milované dítě. Byla to veliká oběť a přece ji patriarcha hrdinsky přinesl; kdyby Bůh nebyl zázračně zadržel jeho ruku, byla by tekla krev nevinného Izáka. Mnohem těžší byla však oběť Mariina! Izák byl jenom člověkem, Ježíš Kristus byl zároveň Bohem. Je pravda, Bůh nežádal, aby Maria vlastní rukou usmrtila svého jedináčka; musela však viděti, jak ne-citelná luza mučila ve strašných bolestech její milované Dítě. Maria Panna neobětovala Pána Ježíše rukou, učinila to však svou svatou vůlí. Zbožná legenda o tom vypravuje:

Na Zelený čtvrtek setkal se Pán Ježíš v domě Lazarově se svou drahou Matkou; přišel, aby se s ní rozloučil. Vzal ji něžně za ruku. Jeho hlas se chvěl pohnutím, když jí děkoval za všecku lásku, s jakou ho vychovávala, a za všechny starosti, které s ním měla. Jediné oko nezůstalo v tu chvíli suché a také po tváři Ježíšově stékaly slzy.

Nastal nejdojemnější okamžik v dějinách světa a nepřekvapuje nás, že Ježíš se na chvíli odmlčel. Skoro se zdálo, jako by váhal, má-li odhaliti poslední roušku, která dosud zakrývala jeho svaté Matce tajemství Velikého pátku. Zadíval se dlouze na Marii a teprve potom tiše pravil: »Drahá Matko, zítra mám dokonati na kříži. Nikdy jsem nejednal bez tvého vědomí. Proto tě prosím, abys mi dovolila umřítí za svět. Přines tuto velikou oběť z lásky k ubohým duším.«

Slzy zalily oči Mariiny. Bylo viděti, jak v její duši bojuje mateřská láska s vůlí Boží, která od ní žádala takovou oběť. Teprve po několika okamžicích položila své panenské ruce na hlavu Ježíšovu a tiše pravila: »Jdi, Synu, a Hospodin buď s tebou! Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova jeho!« Tak legenda.

Dnes již nemůžeme rozhodnouti, dochovala-li nám zprávu neporušenou, o jedné věci nesmíme pochybovati: svého Syna obětovala za nás dobrovolně. Proto se všemožně stará, aby zachránila každého hříšníka a smířila jej se svým rozhněvaným Synem. Jistě nás neopustí, budeme-li ji prositi pro její bolesti.

Četl jsem kdysi událost, která mne hluboce dojala. Jakýsi kněz upadl do hříchu. Protože se ostýchal přikleknouti ke zpovědnici, sloužíval mši svatou svatokrádežně. Kdysi chystal se zase k oltáři. V tom okamžiku zjevila se mu Rodička Boží, poklekla před ním a prosila, aby jejího Syna tak nezarmucoval. Podobnou událost vypravuje jezuita P. Roviglione. Jakýsi mladík modlíval se často před obrazem bolestné Panny Marie, kde sedm mečů probodávalo její přesvaté srdce. Kdysi upadl do těžkého hříchu; když přišel zase před mariánský obraz, uviděl osm mečů a v duši slyšel hlas: »Tím osmým mečem zranil mne tvůj hříšný čin.«

K nám nebude snad mluvit Matka Boží zázraky a zjeveními, ale snad již často hleděla na nás s bolestí; když viděla, jak lehkomyšlně se dopouštíme hříchů, které stály tolik bolestí ji samu a jejího bož-

ského Syna. Nezdrží-li nás od hříchu pohled na kříž, aspoň pohled na Sedmiboletnou měl by nás odstrašiti. A zdá-li se nám někdy pokušení tak lákavé, že se již chystáme vztáhnouti ruku po zapovězeném ovoci, zadívejme se v duchu na Kalvarii a jistě se ubráníme. Amen.

Nanebevzetí blah. Panny Marie.

CESTA DO NEBE.

Od počátku nacházíme v církvi pevné přesvědčení, že přesvaté tělo Rodičky Boží nezůstalo v hrobě. Naopak. Již třetího dne bylo znova spojeno s její krásnou duší a vzato slavně do nebes. Pěkně to pověděl starý spisovatel: »Nemohu si ani pomysliť, a skoro se to bojím říci, že by přesvaté Tělo Panny Marie mělo se státi pokrmem červů a zajíti hnilobou.« Nedivím se jeho živé víře. Prosil-li Spasitel ve velekněžské modlitbě: »*Otče, chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal*« (Jan 17, 24), splnil jistě své přislíbení především na své milované Matce.

Církev katolická užívá o Panně Marii slov: »*Maria nejlepší úděl si vyvolila, který jí nebude odňat*.« (Luk. 11, 42.) Známe dobře cestu, po které kráčela; naznačil ji Spasitel: »*Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe, a vezmi kříž svůj a následuj mne*.« (Mat. 16, 24.) O tom k vám promluví v dnešním kázání.

I. První podmínka, kterou stanovil Spasitel, jest dosti trpká: »*Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe!*«

Moderní člověk napsal na svůj prapor svůdné heslo: »*Volnost*«; ve skutečnosti to znamená: »*Chci býti svým pánem, nikdo, ani Bůh nemá práva mi poroučeti*.« Víím dobře, že se to nepoví tak otevřeně; pozorujte však svoje okolí a dáte mi za pravdu. Snad ještě nikdy nebyla Boží příkázání přestupována tak lehkomyšlně jako dnes; mnoho lidí žije, jako kdyby nad nimi nebylo nikoho.

Toto heslo nevymyslel však člověk; jeho původcem je sám zlý duch. Ten se vzepřel první všemohoucímu Bohu, jemu smíme položit do úst slova z Písma svatého: »*Na nebe vystoupím, nad hvězdy Boží vysoko postavím trůn svůj, vystoupím nad výšiny oblaků, budu podobný Nejvyššímu*.« (Is. 14, 13n.) Z vlastní vůle d'áblovy zrodil se hřích, vlastní vůle zapálila peklo. A když d'ábel se pokoušel svést prvního člověka, opět použil jeho sklonu po nezávislosti a svobodě. Proto mu sliboval, že bude volný jako Bůh, dovede-li se jen vzepřít zákonu, který ho ponižuje a jeho svobodu omezuje. Bůh zakázal prý mu beztoho jen proto jísti ze zázračného stromu, protože se obával o své prvenství, protože nepřál člověku svobody. To byl smysl

slov: »*Nebojte se, nezemřete! Ví totiž Bůh, že toho dne, kterého z něho požijete, otevrou se oči vaše a budete jako bohové, poznávající dobré i zlé.*« (Gen. 3, 4n.)

Tak zplodila nezřízená touha po svobodě první hřích a podíváme-li se podrobněji, brzy poznáme, že každý hřích je zneužitím vlastní vůle, vzpourou lidské vůle proti vůli Boží. Proč se na př. nemodlíš? Protože tvé pohodlí, tvoje vlastní vůle je ti milejší než vůle Boží! Proč nejdeš v neděli do kostela? Protože se ti nechce, protože tvá vůle je ti přednější než vůle Bží! Proč jíš v pátek maso? Protože ukojení vlastní vůle je ti důležitější než vůle Boží! Projděte hřích za hříchem, po každé totéž divadlo: vůle lidská se vzepřela proti svaté vůli Boží.

Již tedy rozumíte hlubokým slovům Spasitelovým: »*Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe!*« Prvním krokem na cestě Boží je varovati se hříchu, vůli Boží postavit na první místo a jejím svatým rozkazům podříditi vlastní choutky. Právě v tomto velikém umění je nám zářícím vzorem blah. Panna Maria. Pokorná a poddaná slova: »*Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého*« (Luk. 1, 38), neřekla jenom tehdy, když anděl jí ohlašoval veliké vyznamenání; tato slova byla heslem celého jejího života. Simeon jí předpověděl pronásledování, které čeká jejího Syna a bolestný meč, který při tom zraní i její duši; sklonila pokorně hlavu. Anděl jí přinesl Boží rozkaz, aby prchala s Dítětem do daleké ciziny, uposlechla. Když její milovaný Syn umíral na kříži, jediným slovem se proti Bohu vzepřela. Vůle Boží byla jí nade všecko. Vyvolila si vpravdě nejlepší úděl. Chceš býti jednou u jejího trůnu? Zapři také sám sebe!

II. »*Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe*«; ani to by ještě nestačilo. Proto Spasitel pokračoval: »*zapři sám sebe a vezmi kříž svůj!*« Ani tato druhá podmínka není bez hlubokého významu.

Hřích není jen neposlušností; hříchem nedáváme jen přednost své vůli před svatou vůlí Boží. Každým hříchem hledíme se zmocniti nějakého dobra, které nám lahodí, ale které nám zakazuje Bůh. Bývají to dobra ubohá, chvilková, často tak nízká, že se před druhými za ně hanbíme a úzkostlivě je skrýváme. Oslepeni vášní, která nám je ukazuje v lákavém světle, dáváme jim přednost před nekonečným dobrem, které nám slibuje Bůh. Pamatujete se ještě, jak to pověděl Jidáš: »*Co mi dáte, a já vám ho zradím?*« (Mat. 26, 15.) Apoštol se jistě těšil na bohatý lup, musel se spokojiti ubohými třiceti stříbrnými. Ani ty mu nezůstaly, v zoufalství je pohodil v chrámě. Tato smutná událost opakuje se na světě ustavičně. Hříšník smlouvá s ďáblem o cenu, za kterou jest ochoten zraditi samého Boha; když byl hanebný obchod uzavřen, teprve vidí, jak se oklamal. Jako prchavý dým rozplynula se rozkoš, kterou si sliboval, a v duši zůstalo vědomí spáchané zrady a bázeň před věčným trestem.

Abych to pověděl krátce: hříchem chtěli jsme dojiti nějaké ra-

dosti, proto Bůh posílá utrpení; chtěli jsme chutnati sladkost, proto přichází hořkost; chtěli jsme trhati růže, proto cítíme trny.

Je pravda, Matička Boží hříchu nikdy nespáchala; její život mohl proto plynouti v nezkaleném štěstí. Ale byla Matkou Vykupitelovou a spolu s ním chystala spásu světu. Věděla, jak neradi sáhne-me po kříži, který nám pošle spravedlivý Bůh. Aby nás povzbudila, aby nám dodala odvahy, trpěla po Kristu nejvíce. Cokoli na nás dolehne, nikdy se nevyrovná křížům, jaké vložil Bůh na její panen-ská ramena. Byli jste snad pomluveni, očerněni, podezříváni? Vzpomeňte na trapnou pochybnost svatého Josefa, když pozoroval, že jeho snoubenka je matkou. Maria dobře viděla boj, který zuřil v je-ho čisté duši, a přece ani slovem se nebránila. Vzala odhodlaně po-slaný kříž a nesla jej, dokud sám Bůh ho neodňal. Přišli jste snad o majetek? Snad v malé chvíli zničily zhoubné plameny ovoce vaší dlouholeté práce? Také Maria Panna pocítila tuto bolest. Na rozkaz Boží prchala do daleké ciziny, všechn její majetek zůstal v Naza-retě. Snad jste stáli u lůžka, na kterém dokonával otec nebo milo-vané dítě? I tento kříž přetrpěla Rodička Boží. Také se loučila s umírajícím sv. Josefem, a na kříži viděla dokonávati své nejlepší Dítě.

Proto nereptejte! Odhodlaně přijměte kříž, který vám poslal Bůh. Těšte se myšlenkou, že jdete ve šlépějích božského Spasitele a jeho přesvaté Matky. Ani vaše utrpení nebude trvati věčně. Také vám pošle Bůh Šimona, který vám pomůže nésti těžké dřevo. A kdy-byste museli vléci své břímě až do smrti, nebude to bez bohaté od-měny. Apoštol Pavel vám slibuje jménem samého Boha: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.)

III. *»Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe, a vezmi kříž svůj a následuj mne!«* I tato třetí podmínka je důležitá; slyšte!

Křesťanská spravedlnost má dvě složky: *»Varuj se zlého a čin dobré!«* Mnoho katolíků žije v osudném klamu, že splnili dokonale svoji povinnost, když se uchránili hříchů; konati dobro pokládají za cosi dobrovolného. Proto se spokojují nedělní mší svatou, častější ná-vštěva chrámu se jim nezamlouvá; proto přistupují ke sv. svátos-tem jednou do roka, častější zpověď pokládají za vhodnou jen pro řeholníky; proto se chrání, aby bližnímu neškodili, pro zmírnění jeho bídy nehnou však ani prstem; proto tak úzkostlivě rozlišují mezi hříchem těžkým a hříchem, jak říkají, jen všedním.

Proti takové nedůslednosti pronášel Spasitel slova: *»Následuj mne!«* Pán Ježíš nebyl přítelem polovičatosti ve službě Boží; na prosbu: *»Budu tě následovati, Pane, dříve však mi dovol rozloučiti se se svými domácími,«* odpověděl: *»Žádný, kdo položil ruku svou na pluh a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.«* (Luk. 9, 61n.) Jedině důstojnou otázkou byla slova Šavlova: *»Pane, co chceš, abych činil?«* (Skutk. 9, 6.) Slabošské kompromisy, hanebná

neutralita mezi Bohem a světem, mezi ctností a hříchem nemají u Boha ceny; odtud slova Ježíšova: »Kdo není se mnou, je proti mně, a kdo neshromažďuje se mnou, rozptýluje.« (Mat. 12, 30.)

Zamysleme se, moji drazí, nad těmito slovy; jsou příliš vážná, protože podle nich budeme jednou souzeni. Nazývají se katolíkem, ale podle své víry nežítí, nás nezachrání: »Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.« (Mat. 7, 21.) Býti členem církve, ale při tom se stydět za její zásady, je zradou: »Kdo se bude stydět za mne a za slova má v tomto pokolení, za toho bude se stydět také Syn člověka, když přijde v slávě Otce svého.« (Mar. 8, 38.) Býti učedníkem Ježíšovým, ale při tom se honit za bohatstvím a požitky, je nedůslednost: »Nikdo nemůže dvěma páním sloužiti. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně.« (Mat. 6, 24.)

Zářivým vzorem je nám opět blah. Panna Maria. Ježíšův příkaz: »Následuj mne!« nesplnil nikdo tak dokonale jako jeho převaťá Matka. Když na Veliký pátek zakolísali i apoštolé, šla za svým Synem přece Panna Maria; proto čteme v evangeliu její velikou chválu: »Stála u kříže Ježíšova jeho matka.« (Jan 19, 25.) Nestyděla se za něho ani, když ho všichni opustili; proto je dnes v nebi tak blízko u jeho věčného trůnu.

Všichni toužíme po blaženém nebi a všichni tam můžeme přijít, budeme-li se řídit slovy Spasitelovými: »Chce-li kdo za mnou přijít, zapři sám sebe, a vezmi kříž svůj a následuj mne!« Cestu známe; abychom nezbloudili, volejme často k Matce Boží: »Oroduj za nás, svatá Boží Rodičko, abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových!« Amen.

Panny Marie, matky ustavičné pomoci.

POMOCNICE KŘEŠŤANŮ.

Je to zvláštní, co znamená pro rodinu matka. I kdyby měli nad sebou jenom doškovou střechu, přece je pod ní útulno a teplo, dokud v ní žije matka. Ale když její srdce dotlouklo, když pochovali matičku do posvěcené země, jako by v rodině zapadlo slunko. Proto slýcháme pořekadlo: »Odešel tatíček, odešel chlebiček, odešla matička, odešlo všecko!«

Nuže, my katolíci jsme tak šťastni, že máme dosud matku, matku v nebesích, matku, která nás vroucně miluje a může nám vyprositi všecko, co potřebujeme. Proto bývají katolíkům mariánské svátky tak drahé a její poutní místa tak oblíbená. Škoda, že mnozí poznávají toto veliké štěstí teprve, když je ztratili.

Vypomáhal jsem kdysi na Svaté Hoře. Přistoupila ke mně dívka. Byla v církvi československé a prosila, abych ji přijal zase do církve katolické. Když jsem se tázal, proč se vrací, dala se do pláče a pravila: »Důstojný pane, dokud člověk nic netrpí, obejde se bez Marie Panny. Když přijde kříž, je bez ní tak smutno, tak velice smutno.« A nikdy nezapomenu na okamžik, který následoval. Když jsem ji přijal do církve a pronesl nad ní slova rozhřešení, zazářil její obličej nebeskou radostí a chvátila k oltáři Panny Marie. Chtěla jí povědět, že je zase jejím dítětem, chtěla odprositi za urážku, jakou způsobila svým odpadem jejímu drahému Synu a chtěla se pomodliti, aby Panna Maria byla jí zase milující matkou.

Ano, Panna Maria je dobrou matkou; pod její ochranou se blaze žije a dobře umírá.

I. Pod ochranou Panny Marie se blaze žije. I kdybychom byli sebe bohatší, kdybychom si mohli dopřáti, co srdce ráčí, žijeme přece jenom v údolí slzavém. Dříve nebo později přijde na každého kříž a utrpení. Dokud je člověk mladý, maluje si svou budoucnost barvami co nejrůžovějšími; netrvá dlouho a dožije se bolestného zklamání. Vy, otcové a matky, mohli byste nám o tom nejlépe vypravovati. A v takovém okamžiku ohlížíme se každý po srdci, které by nám rozumělo, které by nás potěšilo a nás pozvedlo. A náš zrak padá mimoděk na milovanou Matku Boží. Jsme jisti, že aspoň ona bude míti s námi soustrast, protože sama na světě tolik vytrpěla. Opravdu, těžko najíti kříž, který by nebyl sevřel také srdce Mariino.

Potkalo vás na př. neštěstí a přišli jste o majetek. Nuže, také Matička Boží trpěla podobně. Na rozkaz Boží musela opustiti domek, ve kterém prožila šťastné mládí a prchati do neznámé ciziny, aby zachránila aspoň život milovaného Dítěte. — Snad jste se stali obětí bídné pomluvy a vaše dobré jméno bylo zašlapáno do bláta. Je pravda, Pán Bůh se staral žárlivě o čest své Rodičky, a přece na ni poslal kříž ještě bolestnější. Viděla trapnou pochybnost svého milovaného snoubence, který ještě nevěděl o zázraku zvěstování; tušila, že ji chce propustiti a jistě tehdy proplakala celé noci, dokud sám Bůh nezjevil svatému Josefovi tajemství Mariino. — Snad smrt vám vyrvala otce, živitele, v době, kdy jste ho nejvíce potřebovali. Vzpomeňte na Marii! Také klečela u smrtelného lůžka svatého Josefa a se slzami v očích doprovázela ke hrobu toho, který ji po Bohu nejvíce miloval. — Snad pláčete nad ztrátou dítěte, které bylo vaší nadějí pro budoucnost. Chápu bolest, která sevřela vaše srdce; také Rodička Boží stála pod křížem, na kterém skonávalo její jediné Dítě. A tak projděte jedno utrpení za druhým, každé z nich mučilo kdysi také její přesvaté srdce.

Proto se nedivím, že katolický lid utíká se s takovou důvěrou k Panně Marii. Ví dobře, že i Neposkvrněná Matka Boží na světě okusila, jak trpce chutná chléb bolesti. Proto od ní čeká útěchu a posilu a naše poutní místa nám dokazují, že k ní nevolá nadarmo.

To je první důvod, proč se pod ochranou Panny Marie dobře žije.

Ještě větší důvěrou musí nás naplniti jiná myšlenka. Maria Panna je naší matkou a stala se jí na hoře Kalvarii. Je to poslední odkaz jejího umírajícího Syna. Na tento bolestný okamžik nezapomene Maria nikdy. Dodnes vidí, jak umírající Ježíš obrátil k ní své zkrvavené oči a prosebně žádal, aby nám byla matkou, milující matkou a matkou pomocnou. Ne, moji drazí, na tuto poslední vůli Ježíšovu nezapomene Maria nikdy.

A jak laskavě sklání se Matička Boží ke každému svému ctiteli, když naň dolehne kříž a utrpení. Jak něžně hladí svou útěchou duši, která trpí a strádá. A když zahlédne v ruce nebeského lékaře ten ostrý nožík, který nazýváme utrpením a kterým chce Bůh vyzkoušeti některou duši, nejraději by tu ruku zadržela a své milované dítě z neštěstí vysvobodila. Kdyby tak mohla mluvit naše poutní místa, co by nám pověděla? Kolik slz bylo tam usušeno, kolik zarmoucených potěšeno, kolik nemocných uzdraveno, kolik zoufalých zase povzbuzeno!

II. Pod ochranou Panny Marie se dobře žije, ale pod její ochranou se také dobře umírá.

Hodina smrti je nejdůležitější okamžik v lidském životě, v ní se rozhoduje o celé věčnosti. Nejde o maličkost. Jedná se o to, bude-li duše na věky pro Boha ztracena nebo na věky pro Boha zachráněna; bude-li po celou věčnost oslavovati v nebi Boží milosrdnou lásku — nebo po celou věčnost proklínati v pekle jeho trestající spravedlnost.

Ne, moji drazí, v tuto vážnou chvíli Maria Panna svých dítek neopouští. Jak by na ně mohla zapomenouti, když po celý život k ní volaly: »Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší?« Jak by na ně mohla zapomenouti, když její pomoci nejvíce potřebují! Kdy se peklo ze všech sil namáhá, aby strhlo umírajícího do propasti zoufalství.

Často jsem stál u lůžka umírajících, viděl jsem na jejich bledé tváři úzkost před Božím soudem, který snad v malé chvíli nastane. Kolikráte mi již vyznali, jak se děsí vzpomínka na hříchy, kterých se kdysi v mládí bezstarostně dopouštěli. Je pravda, tehdy jim ďábel namlouval, že to nic není a Bůh že je nekonečná láska a milosrdenství — ale v hodinu smrti mluví jinak. Tu připomíná nekonečnou velebnost uraženého Boha a jeho trestající spravedlnost, tu léká myšlenkou, že pro hříšníka již není odpuštění. Ne, nedivím se, že na čele umírajícího vystupuje často studený pot a jeho tvář smrtelně bledne. Bledne, protože neví, jaké bude jeho první setkání s Ježíšem Kristem. Přivítá jej Spasitel s laskavým úsměvem milujícího bratra? Nebo se snad hněvivě odvrátí a pronese strašlivá slova: »Odejdi ode mne, zlořečený, do ohně věčného?« Neví, právě proto jeho mučivá bázeň.

Ale jak se v tu chvíli zaraduje, smí-li si říci, že byl věrným ctitelem Panny Marie. Spoléhá, a právem spoléhá, že ho Matička

Boží doprovodí k soudné stoličce Synově a nedopustí, aby byl odsouzen.

Drazí křesťané! Hleděl jsem vás povzbuditi, abyste vroucně ctili blah. Pannu Marii. Snad čekáte, že svá slova potvrdím nějakým dokladem; učiním to.

Před lety konali redemptoristé májovou pobožnost v městě Hueta. Přišla i matka a přivedla své sedmileté dítě, které dostalo neštovice a při tom oslepo. Prosila kněze, aby se za dítě pomodlil. »Máte důvěru v pomoc Matky Boží?« — »Velebný pane, všecku naději skládám jen v přímluvu Panny Marie.« — »Tedy jděte se svým dítětem k mariánskému oltáři a vroucně se tam s ním pomodlete.« — Netrvalo to dlouho a před oltářem klečela matka a její ubohé dítě. Ustaraná žena dala se do pláče a pravila slepému dítěti: »Pomodli se nyní nahlas k Panně Marii, aby tě uzdravila!« Hošík uposlechl. Sepjal ručky a dlouho se modlil. Nakonec pravil: »Matičko ustavičné pomoci, slituj se nade mnou a vrať mi zase očka!« Sotva to pověděl, vykřikl radostně: »Maminko, já vidím, vidím Pannu Marii, jak je krásná! Vidím i tebe, vidím i svoje ručky!« Snadno si představíte, jaký rozruch způsobila tato událost. Kde kdo chtěl viděti omilostněné dítě.

A nemyslete, že takové zvěsti docházejí jenom z dalekých krajů, kde se nemůžeme o jejich pravdivosti přesvědčiti. Ne, i v naší vlasti pomáhá dosud Matka Boží a je-li třeba, pomáhá i zázrakem. Listujte na př. v časopise »Svatá Hora« a čtěte si děkovné dopisy, které tam bývají otiskovány. Přesvědčíte se, že dosud nebylo slýcháno, aby Panna Maria opustila duši, která se k ní důvěrně utekla. Aspoň jediný doklad, píše jej žena: Nejvroucnější díky vzdávám Rodičce Boží svatohorské za uzdravení své malé, tříleté sestřičky, která nám oslepla z průvanu a přes všecku péči a léčení byla bezmála rok slepá. Naše maminka byla celá zoufalá, stále prosila Matičku Boží v našem farním kostele o pomoc, ale zdálo se, že nadarmo. Až jednoho dne vzpomněla si na Pannu Marii svatohorskou a řekla otci: »Jestliže nám to dítě neuzdraví Matička svatohorská, budeme mít dítě slepé. Běž tam k ní a pros ji, ona nám jistě pomůže.« Zbožný otec šel hned druhého dne a na mé prosby vzal mne s sebou. Bylo mně tehdy 10 let. Na Svaté Hoře jsme oba vroucně prosili a plakali. Naše pouť neměla vyznít naprázdno. Sotvaže jsme se vrátili domů, bylo holčičce již lépe a chtěla už sejmouti obvaz s očí, jež musela do té doby míti stále zavázány. Do tří dnů byla úplně zdráva. Jaká to byla radost v rodině! Jakými díky a věrností jsme za to až do smrti povinni Matičce svatohorské!

Na konec obracím se k tobě, Matko ustavičné pomoci! Ty víš dobře, že po mém kázání přijdou jiní kazatelé a budou se snažiti, aby strhli do hříchu duše a odvedli je od tvého Božského Syna. Přijde svět, a bude jim vábnými barvami malovati pozemské štěstí; přijde tělo a bude jim nabízet pohár rozkoší; přijde ďábel a bude

je sváděti ke hříchu. Ó Matko Boží, uvidíš-li, že někdo z mých posluchačů kolísá, otevři mu také jeho duševní zrak! Bud' mu milosrdnou matkou a přiveď ho zase k dobrému Srdci Ježíšovu! Ved' nás všechny životem a proved' nás šťastně i branou smrti, abychom jednou spočinuli v tvém blaživém objetí! Amen.

Slavnost blah. Panny Marie Karmelské.

SVATÝ ŠKAPULÍŘ.

Svatý škapulíř stal se v poslední době terčem prudkých útoků. Bojovalo se proti němu ve jménu vědy, ale bojovalo se také posměchem a třeba s bolestí vyznati, že snaha nepřátel nezůstala bez úspěchu. Víc a více ubývá katolíků, kteří nosí svatý škapulíř; mezi muži a mezi mládeží bude pomalu řídkou výjimkou.

Nesmíme však svalovati všechno jenom na nepřátele, ani katolíci nejsou bez viny. O sv. škapulíři rozhlašovali tak zázračné věci a připisovali mu takovou moc, že se stával pomalu kouzelným prostředkem a zabezpečoval bezstarostné páchání hříchů. Nedivím se, že rozváznější duchové pohlíželi na celou pobožnost s jakýmsi podezřením.

Ani jedni ani druzí neměli pravdu. Pobožnost škapulířová je krásná a nepotřebuje, abychom ji doporučovali nezaručenými legendami. Abych vás uchránil obou výstřelků, vyložím vám, co je sv. škapulíř a promluvím o jeho velikých výsadách.

I. Vnější podobu škapulíře znáte všichni dobře. Bývají to dva podlouhlé proužky vlněné látky, spojené dvěma vlněnými tkaničkami. Nosí se tak, že jeden proužek bývá na prsou, druhý na zádech. Podle toho, jakou barvu mají oba proužky, rozeznáváme i různé škapulíře; je jich celkem 16. V kázání budu mluvit jen o škapulíři karmelském, protože je ze všech nejstarší a nejznámější. Jeho vlněné proužky mají barvu hnědou, spojeny jsou tkaničkou barvy červené.

Původ karmelského škapulíře není dosud vědecky úplně probadán a v mnohých věcech jsme odkázáni na pouhé dohady. Dne 16. července 1251 zjevila se v anglickém městě Cambridge blah. Panna nejvyššímu představenému karmelského řádu, sv. Šimonovi Stockovi. V rukou držela řeholní šat karmelský a slibovala ochranu všem, kdo jej budou nositi. Původně měl tedy škapulíř podobu celého řeholního šatu; nosili jej lidé ve světě, kteří se tím způsobem stávali jaksi duchovními údy řádu a měli podíl na jeho modlitbách a jeho dobrých skutcích. Tehdejší členové škapulíře žili tedy ve světě, skládali však jakési sliby a přejímali na sebe určité závazky. Byl to v jakémsi smyslu III. řád karmelský; podobně mluvíme dosud o III.

řádu sv. Františka nebo sv. Dominika. Proč třetí? První řád tvořili mužové, karmelité; druhý řád byl pro ženy, karmelitky, třetí byl pro lidi ve světě.

Časem se však ukázalo, že řeholní šat je pro lidi žijící ve světě málo vhodný. Překážel při práci, ani jeho nositelé nebyli po každé řádu na ozdobu; proto byl více a více zkracován, konečně se scvrkl na dva proužky vlněné látky. Zůstala jen hnědá barva karmelského šatu. Kdy se stala tato proměna, nepodaří se nikdy přesně dokázat; podle všeho nestala se najednou, roucho se zkracovalo ponenáhlu. Jistě byla hotovou událostí v roce 1585. Z té doby máme již obrazy dnešního škapulíře.

Rímští papežové vážili si velice tohoto způsobu pobožnosti k blahoslav. Panně a obdařili ji četnými odpustky. Kdo jich chce dojíti, musí splnit některé podmínky.

První škapulíř musí býti posvěcen od kněze, který má k tomu plnomoc; kněz sám vloží jej katolíku na ramena. Když se první škapulíř opotřeboval, může si koupiti nový, ten již nemusí býti posvěcený. Škapulíř se má nositi stále a není dovoleno jej odložit; to se smí státi jen na krátkou dobu a po každé z nějaké rozumné příčiny: na př. při koupeli nebo když jdeme k lékařské prohlídce a podobně. Podle dnešní praxe stačí, když jej máme na blízku: ve dne v kapse oděvu, v noci pod poduškou. Pius X. dovolil nositi místo škapulíře posvěcenou medailku; na jedné straně musí býti obraz bož. Srdce Pána Ježíše, na druhé straně obraz blah. Panny Marie. Vždycky však musí předcházeti obláčka do skutečného škapulíře.

II. To jsou v krátkých obrysech dějiny karmelského škapulíře. Jeho neobyčejnou oblibu způsobily dvě veliké výsady, které slíbila Panna Maria každému, kdo škapulíř nosí. Protože také o těchto výsadách rozšířilo se mezi lidem dosti nesprávných pověstí, zmíním se o nich podrobněji.

První velikou výsadu karmelského škapulíře vyjádřila blahosl. Panna Maria slovy: »Kdo zemře v tomto oděvu, bude ochráněn od pekelného ohně.« Stalo se to při zjevení 16. července 1251, o kterém jsem se již zmínil.

Bylo by však opovážlivým nerozumem, kdyby někdo zneužil těchto slov milosrdné Matky, aby tím klidněji mohl hřešiti a hověti svým zamilovaným vášním. Ani Rodička Boží nemůže rušiti přikázání a dovoliti, co zakázal její božský Syn. Kdyby proto někdo úmyslně hřešil a kojil se bláhovou nadějí, že ho Panna Maria před peklem zachrání, dopustil by se největší urážky přesvaté Panny a stal se nehodným její mateřské ochrany.

Jaký je tedy smysl tohoto blahého příslibení? Kdokoli zemře v tomto oděvu, bude jistě ochráněn od pekelného ohně, splnil-li podmínky Bohem stanovené a litoval spáchaných hříchů. Nikdo není vyloučen z tohoto příslibení. I kdybys byl spáchal největší hříchy, budeš jistě zachráněn, obrátíš-li se s kající prosbou k útočišti hříš-

níkú! Snad jsi se dopustil i svatokrádeží a nehodně přijímal Tělo Beránka Božího; i tobě nabízí Maria svou pomocnou ruku. I tebe zachrání, budeš-li litovati a slíbíš upřímné polepšení.

Zkušenost dokázala, jak vážně to myslila blah. Panna. Ze všech století známe nescetné doklady, že pomohla i zázračně, byla-li s důvěrou o pomoc požádána. A nebyli to vždycky jen světci, ke kterým se s takovou láskou skláněla; byli to často i hříšníci, kteří na Boha dlouho zapomínali.

Učenému knězi Crassetovi vypravoval vysoký důstojník: Na našeho trubače vypálil nepřátelský vojín zblízka ránu, která zasáhla jeho prsa. Jaké však bylo naše překvapení, když jsme viděli, že trubač nebyl ani poraněn. Prohlédli jsme jej; kulka se zarazila o škapulíř, který nosil.

Ještě častěji pomohla Rodička Boží v potřebách duševních. Svědkem dojemné události byl jeden redemptorista; kajícník dovolil, aby o tom všude vypravoval. Misionář seděl ve zpovědnici. Ne-daleko stál mladý muž; jeho nepokoj upozornil kněze, aby si ho častěji povšiml. Brzy poznal, že bojuje, má-li přikleknouti či odejít. Proto povstal a tázal se ho, chce-li se zpovídati. Přisvědčil; prosil jen, aby odešli někam jinam, protože zpověď bude trvati trochu déle.

Když byli sami, odhalil před knězem celé své nitro. Byl otrokem nečistoty a spáchal proto i několik vražd; při pohledu na své zločiny již ani nedoufal v odpuštění. Aby se za to Bohu pomstil, dopouštěl se úmyslně nových a nových hříchů, zneuctil svatý kříž; ještě ráno šel ke sv. přijímání jen proto, aby mohl hostii nohama pošlapati. Neučinil to, protože se bál prozrazení; opravdu odevzdal knězi svatou hostii, měl ji zabalenu v kousku papíru.

Když dokončil strašné vyznání, pokračoval: »Před chvílí jsem šel vedle tohoto kostela. Pojednou jsem pocítil, jak mne jakási neviditelná síla táhne do kostela a ke zpovědnici. Báł jsem se toho a chtěl jsem několikrát odejíti — ale tatáž tajemná síla mne po každé v kostele zadržela. V tom jste mne oslovil.«

Kněz tušil cosi mimořádného, proto se tázal kajícníka, konal-li nějakou zvláštní pobožnost k Panně Marii. Slyšel však odpověď: »Žádnou, byl jsem přesvědčen, že budu zavržen.« — »Vzpomínejte.« — »Nic jsem se nemodlil.« V tom sáhl mimoděk na prsa a nahmatal svatý škapulíř: »Jenom škapulíř mi ještě zůstal. Ten jsem dosud neodhodil.« Kněz pochopil; proto dodal: »Tuto velikou milost obrácení vyprosila vám Panna Maria. Vězte, že tento kostel je jí zasvěcen. Proto vás sem přitáhla, aby vás smířila se svým božským Synem. Buďte jí za to vždycky vděčný!«

Druhou velikou výsadu karmelského škapulíře možno pověděti slovy: »Panna Maria neopouští své věrné ctitele, kteří nosili zbožně svatý škapulíř, ani za hrobem. Zmírňuje jejich očistec a pomáhá jim zvláště v sobotu, kterou církev zasvětila její úctě.«

Také této výsadě bylo někdy rozuměno nesprávně. Našli se do-

konce spisovatelé, kteří tvrdili, že Panna Maria sestupuje každou sobotu do očištěnce a vyvádí odtud všechny nositele karmelského škapulíře, kteří zesnuli v minulém týdnu. Tento výklad jest nesprávný, proto byl od církve zavržen; římská kongregace zakázala i obrazy, které tuto myšlenku v lidu šířily.

Přes to zůstává »sobotní výsada« velikým dobrodiním pro každého, kdo nosí svatý škapulíř. Moji drazí, na nikoho nezapomenou lidé tak snadno, jako na zemřelého. Kolik duší v očištěnci mohlo by si postesknouti slovy Jobovými: *»Cit se mnou mějte přec, cit mějte, vy moji přátelé, neboť ruka Páně dotkla se mne!«* (Job 19, 21.) Blaze nám, jestli jsme nosili svědomitě sv. škapulíř. Víme určitě, že Rodička Boží na nás nezapomene a bude nás svou přímluvou provázeti i do očištěnce; učiní to zvláště v sobotu, protože tento den jí církev zasvětila. Nebudeme snad osvobozeni hned, ale každé zmírnění je již velikým dobrodiním.

Tato veliká výsada je však vázána na několik podmínek. Kdo jí chce dosáhnouti, musí škapulíř opravdu nositi neb aspoň míti na blízku; ani to by ještě nestačilo. Je povinen zachovati čistotu, jak mu to jeho stav dovoluje: kdo je svobodný, má se chrániti všeho, co mu zakazuje Bůh. Mimo to se má modliti malé mariánské hodinky; neumí-li čísti, má v náhradu zachovávat všechny církevní posty a kromě toho se postiti každou středu a každou sobotu. Tato poslední podmínka byla by dnes pro většinu křesťanů prakticky nemožná; proto splnomocněný kněz smí uložiti jiné dobré skutky, nejčastěji nějakou modlitbu. Co se má každý pomodliti, pověděl mu kněz, který jej do škapulíře oblékal.

Pověděl jsem vám, co je svatý škapulíř a vypsals aspoň krátce jeho dějiny. Vyložil jsem vám dvě veliké výsady, které jsou spojeny s karmelským škapulířem: zvláštní ochrana Rodičky Boží a její pomoc v plamenech očištěncových. Nemáme opravdu důvodu, abychom se za sv. škapulíř styděli. Mohou-li lidé ve světě nositi odznaky spolku, do kterého vstoupili, proč by mělo býti hanbou, nosí-li katolík odznak, který mu zabezpečuje mateřskou ochranu Neposkvrněné? Není to dobré dítě, které se stydí za svou matku, a není dobrým katolíkem, kdo se hanbí za svatý škapulíř.

Ke konci bych se ještě rád zmínil o velikém duchovním užítku sv. škapulíře. Kdo jej nosí, stává se jaksi duchovním členem karmelského řádu a má podíl na všech jeho modlitbách, všech jeho dobrých skutcích a všech jeho zásluhách. Je to milost, jaké bychom si měli velice vážiti; vzpomeňte, že z tohoto řádu pocházela veliká sv. Terezie i milá Terezie Ježíškova! Kdo nosí svatý škapulíř, stává se duchovním bratrem a duchovní sestrou těchto velikých světic a zabezpečuje si jejich přímluvu.

Peklo zná nejlépe mocné účinky sv. škapulíře, proto se tolik namáhá, aby jej vyrvalo z rukou katolíků. Zbavilo je tak mnoha milostí, aspoň jim připravilo delší očištěnc. Vraťme svatému škapulíři

zase místo, které mu přísluší; i na nás splní se blažený slib přesvaté Panny: »Kdo zemře v tomto oděvu, bude ochráněn od pekelného ohně.« Amen.

Slavnost růžencová.

VZNEŠENOST SV. RŮŽENCE.

Bylo to za války. Francouzský voják byl poslán, aby prozkoumal nedaleký les a přesvědčil se, není-li v něm nepřátelské vojsko. Opatrně plížil se houštinou, vtom zahlédl před sebou bavorského vojína. Byl k němu obrácen tváří, ale hlavu měl hluboko skloněnou a jak se zdálo, neměl tušení o nebezpečí, jaké mu hrozilo. Francouzský voják namířil a již chtěl stisknouti kohoutek — v tom se zarazil a sklonil pušku k zemi. Uviděl, že bavorský voják držel v ruce sv. růženec a modlil se.

Francouz tiše odešel a německý voják se snad nikdy ani nedověděl, že to byla modlitba sv. růžence, která mu zachránila život.

Co jsem vám pověděl, nestalo se jen jednou, opakuje se to denně, ovšem ve světě duchovním. Také my lidé máme nepřítel; nehledí zahubit jen tělo, míří především na nesmrtelnou duši. Již sv. apoštol Petr varoval před ním první křesťany; přirovnal jej ke lvu, který se plíží a hledá, koho by pohltil. Víte dobře, o kom mluvím. Je to ďábel, kterému bývá někdy tak těžko se ubrániti, protože umí svoje nástrahy zakrýt a zatajit. A přece ani celé peklo nesvede nic proti člověku, který má v ruce sv. růženec.

Co tedy udělal zlý duch? Použil hanebné lsti a skutečně se mu podařilo vyraziti katolíkům z rukou tuto vítěznou zbraň. Víte, jak toho dosáhl? Zesměšnil svatý růženec, namluvil zvláště katolickým mužům a katolické mládeži, že růženec se pro ně nehodí. A protože právě my mužové býváme ve věcech náboženských bojácnější než ženy, přestali jsme se svatý růženec modlívat a ďábel si může blahopřáti, jak se mu podařilo nás oklamati.

I. Ne, moji drazí, svatý růženec není hanbou. Nedívejte se stále na ty bázlivce, kteří z obavy před lidmi skrývají růženec v kapse. Místo nich vypočtu vám celou řadu vynikajících mužů, kteří se svatý růženec modlívali.

Počnu s vojáky, protože by se zdálo, že ti mají nejméně chuti, aby se modlili růženec. Všichni známe ze světové války proslulého vůdce francouzského vojska maršála Focha. Jeho vítězství nad Němci děkuje také náš národ za své osvobození. A tento maršál nosil u sebe stále svatý růženec a často se jej modlíval. A když po světové válce konala Francie děkovnou pouť do Lurd, modlil se také

Foch s ostatními veřejně sv. růženec. Kdo z vás neslyšel ještě nikdy o maršálu Radeckém? Víte, že vedl svoje vojsko v Itálii od vítězství k vítězství — ale snad jste neslyšeli, jak často se modlíval sv. růženec. V italském městě Miláně seděl kdysi v parku na lavičce a modlil se zase růženec. Protože do parku počalo přicházeti více lidí, odešel na klidnější místo — při odchodu zapomněl na lavici svůj ohmataný růženec. Brzy potom přišlo k opuštění lavici několik vojáků. Jakmile uviděli růženec, počali si z něho tropiti bohopustý posměch; ještě nevěděli, komu patří. Ale také Radecký brzy zpozoroval ztrátu, proto se vrátil na původní místo. Když uviděl svůj růženec v ruce vojáků, pravil k nim vážně: »Proč se smějete? To je můj růženec.« Vojáci zbledli, ale mimoděk je napadlo, proč jejich vůdce provází tak podivuhodně Boží požehnání.

Mám jmenovati proslulé státníky? Vůdce irského národa Daniel O'Connell modlíval se růženec i v anglickém parlamentě, kdykoli se bojovalo za svobodu jeho utlačeného národa. President ekvádorské republiky Garcia Moreno měl u sebe vždy růženec a modlil se jej denně. Ani mezi slavnými učenci není sv. růženec vzácností. Proslulý pařížský lékař Recamier modlíval se jej před spaním denně s celou rodinou. Tajemství svých lékařských úspěchů prozradil několika přátelům: »Když u některého nemocného moje léky nepomáhaly, a moje lékařská zkušenost byla již v koncích, obrátil jsem se na toho, který může všechno a pomodlil jsem se nějaký desátek. Že to nebylo nadarmo, mám mnoho důkazů.« Světový učenec a universitní profesor Contardo Ferrini modlil se růženec denně, často i ve vlaku.

V tomto výpočtu mohl bych ještě dlouho pokračovati. Mezi ctiteli sv. růžence vidíte muže, na které hleděl celý svět s obdivem. Růženec není hanbou, naopak, je známkou šlechtného ducha. Kdo se jej zbožně modlí, ten jistě nevraždí, nekrade a neloupí.

II. Ještě jinak mohu vám dokázati, že sv. růženec je chloubou, za kterou se stydětí nemusíte. Aspoň několik myšlenek.

Všude na světě pokládá se za projev šlechtného srdce, miluje-li dítě vděčnou láskou svou matku. I Písmo svaté napomíná: »*Na bolesti matky své nezapomínej!*« (Sir. 7, 30) a staříčkový Tobiáš říkával svému synovi: »*Měj v úctě svou matku po všechny dny jejího života, neboť je ti míti na paměti, jaká a jak veliká nebezpečí ve svém lůně pro tebe vytrpěla.*« (Tob. 4, 3n.) Proto ani dospělý muž nestydí se pokleknouti na hrobě, ve kterém odpočívá jeho matka; chce jí aspoň vděčnou vzpomínkou splatiti její obětavou lásku.

Také Maria Panna je naší matkou. Nejsou to prázdná slova, je to skutečnost. Porodila nás takřka ve strašných bolestech pod křížem Ježíšovým; z úst umírajícího Spasitele slyšela jeho poslední prosbu, aby nám byla matkou. Přijala ochotně těžký úkol, ale kolikráte si již mohla postesknouti slovy, která pověděla jednomu hříšníkovi, když ji v nouzi prosil zase o pomoc: »Vy hříšníci jmenujete mne matkou milosrdenství, ale nepřestáváte činiti ze mne matku

bolestnou.« Možná, že i naše svědomí nám vytýká podobný nevděk. Ve svatém růženci máme vhodnou příležitost, abychom Matce Boží poděkovali; vždyť každým desátkem připomínáme si její velikou lásku, její starosti a bolesti, které pro nás přetrpěla.

Je to snad hanba? Hanbou je pouze nevděk a toho se dopouští, kdo z bázně před lidmi růženec vynechává.

Ještě vznešenější činí tuto modlitbu hluboká tajemství, která v růženci rozjímáme. Růženec jest opravdu modlitbou pro každého. Je tak snadný, že mu porozumí i dítě, a při tom tak hluboký, že ani učenec nepronikne až ke dnu. V růženci je celý katechismus a kdo se jej modlí s porozuměním, vniká stále hlouběji do tajemství svého vykoupení.

Dr. Josef Keller vypravuje: Před nedávnem sedělo ve společnosti několik pánů a bavilo se. Mezi nimi byl také učenec; lidé ho pokládali za šťastného, zato v jeho duši nebylo pokoje. Již dávno pozbyl dětinnou víru, hledal útěchu ve hříších, ale v jeho srdci bylo stále pustěji. Jak to již bývá, přešla brzy řeč na náboženství a učenec pravil knězi, který seděl naproti: »Také já bych chtěl mítí pevnou víru, ale nemohu k ní dospěti.« — »Tak?« podivil se kněz. »Nemáte víru? Modlete se jen růženec.« Po těch slovech obrátil řeč jinam a nikdo nemyslel na to, co se právě stalo.

Po třech letech dostal kněz dopis; v něm četl mimo jiné: »Snad se ještě pamatujete, jak jsem před třemi roky pověděl bez obalu, že nevěřím a věřiti nemohu. Tehdy jste mi poradil, abych se modlil růženec; uposlechl jsem a dnes mám nejen víru, nýbrž i plním svědomitě své náboženské povinnosti.« Svatý růženec stal se mu světlem; jeho pomocí našel zase ztracený poklad svatého náboženství.

Často jsem slyšel náрек, že dnešní mládež nemá ideály; vlastně bych to měl pověděti jinak: má ideály, ale tak nízké, že i nekatolické noviny dívají se již s obavou do budoucnosti. Nezachová se národ, jehož rodiny propadly nemravnosti. Kde je největší starostí snaha vypítí pohár rozkoše až na dno, tam budete mluvíti marně o mateřských neb otcovských povinnostech. Býti otcem nebo matkou znamená se obětovat; ale tomuto slovu moderní mládež nerozumí.

Vzpomínáte si, jak to bývalo v našem mládí? Kolikrát klečela večer celá rodina a modlila se společně svatý růženec? A Bůh žehnal a pomáhal. Lidé neměli tehdy tolik kulturních vymožeností, nebylo kin ani radia, nebylo často ani novin, a přece byli šťastnější a žili spokojeněji i pod doškovými střechami. Pohled na svatou rodinu nazaretskou naučil je plniti svědomitě povinnosti, které vložil Bůh na jejich ramena. Vzpomínka na nejsv. Matku Boží a jejího svatého snoubence osladila jim každý kříž, každou bolest, každé utrpení.

Chcete opravdu obnovit naše rodiny? Naučte je zase modlívati se svatý růženec.

Nakonec otázku: »Proč se mnozí katolíci dívají na růženec s jakousi hrůzou a odporem?« Chcete slyšeti upřímnou odpověď? Pro-

tože se neumějí růženec modliti! Rád věřím, že bezmyslenkovité odříkávání zdrávasů příliš nebaví; to však také není růženec, jak o něm mluví katolická církev a jak si jej přála přesvatá Panna. Modlitba sv. růžence musí býti po každé spojena s rozjímáním o základních náboženských pravdách, které si při jednotlivých desátcích připomínáme. Zkuste to, brzy uvidíte požehnání a sladkost takové modlitby. Zamilujte si svatý růženec, stane se vám nevyčerpatelným zdrojem duchovní obnovy! Amen.

II.

SLAVNOSTI SVATÝCH.

DÁVEJME ALMUŽNU!

Každý světec má nějakou ctnost, ve které vynikal nad ostatní. Proto církev užívá o každém z nich slov Písma svatého: »*Nebyl nalezen podobný jemu slávou, který by šetřil tak zákona Nejvyššího.*« (Sir. 44, 20.) Tato vynikající ctnost bývá též odznakem, s kterým si světce zobrazujeme. Svatý Alois drží v rukou lilii, která nám připomíná jeho panickou čistotu a nevinnost. Sv. Jan Nepomucký mívá prst na ústech, protože za zpovědní tajemství skončil svůj život ve vodách vltavských. A dnešní světici, blah. Anežku, nedovedeme si takřka ani představití bez špitálu, který v Praze založila. Dobročinnost k chudým a trpícím byla její zamilovanou ctností.

Již sv. Augustin napomínal své posluchače, aby se od svatých učili. Pán Bůh nepostavil tyto zářící hvězdy na nebe katolické církve jen proto, abychom se jim divili; svatí a světice mají nám býti učiteli, mají nám ukazovati cestu, po které bychom se mohli také posvětití.

Často mne napadlo, jak jsme tu šťastni v našem kostelíčku. Kdyby tam na oltáři byl sv. Alois — mnohý by se mohl vymlouvati, že do kláštera jíti nemůže. Kdyby tam byla sv. Kateřina, snad by nás lekala vzpomínka na její strašlivou smrt. Ale blahosl. Anežka! Kdo z nás by se mohl omlouvati, že nemůže dáti almužnu, že nemohl promluvití s trpícím laskavé slovo? Nikdo! Po této cestě, po které kráčela naše světice, můžeme za ní jíti všichni, všichni do jednoho.

A přece musím s bolestí vyznati, i mezi námi katolíky ubývá upřímné lásky k bližnímu, ubývá dobročinnosti. Bylo by to smutné znamení, protože sám Spasitel řekl: »*Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni ke druhým.*« (Jan 13, 35.) Pravý učedník Ježíšův nepozná se po tom, je-li zapsán ve farní matrice, nepozná se ani po tom, chodí-li ještě do kostela — tyto věci možno falšovat a napodobit. Co se falšovat nedá, po čem se pozná pravý učedník Ježíšův, jest upřímná láska k bližnímu, láska, která se nespokojuje slovy, ale koná i skutky. »*Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni ke druhým.*«

Proto jsem si umínil promluvití k vám dnes o dobročinnosti, jiným slovem o almužně. Chci vám ukázati, jak je almužna Pánu Bohu milá a nám prospěšná.

Otevře-li Písmo svaté, skoro na každé stránce čteme chválu almužny. Nemohu vám vypočítávati všech těchto výroků Božích, o některých se zmíním přece.

Dříve však několik slov o výmluvě, kterou tak rádi ospravedlňujeme svoji nelaskavost. Říkáme: »Dal bych almužnu, jen kdybych věděl, že ten člověk jí potřebuje. Ale dnes toulá se po světě

všelijakých pobudů, lidí zdravých jako řípa. Skály by mohli lámat, ale do práce se jim nechce. Svou almužnou bych tento zlořád jen podporoval. A potom: Člověk se nikdy nedočká vděčnosti. Prokážeš mu dobrodiní, odmění se ti nějakou hrubostí. Proto raději almužnu nedávám. Chci míti pokoj.«

Zastavme se na chvílku u této výmluvy. Almužny se často zneužije. Je to pravda. Almužny se často zneužije, a nikdo není povinen dávat almužnu tam, kde jistě ví, že se jí zneužije. Ale jak často takové zdání klame! Jak často bije i pod žebráckým hadrem srdce šlechtné, srdce zlaté, snad bez vlastní viny nešťastné. Potkal jsem kdysi starého žebráka, prosil o almužnu. Neměl jsem u sebe ani haléře. Dal jsem se s chud'asem do řeči, pověděl mu upřímně o své nehodě a promluvil s ním několik laskavých slov. Když jsme se loučili, chopil se stařec mé ruky a několikrát ji políbil. Při tom mi dojatě pravil: »Zaplat' vám to Pán Bůh, velebný pane, již dávno jsem nedostal tak krásnou almužnu.«

A že se nedočkáme vděčnosti? Také pravda, ale poslyšte, co řekl jednou Pán Ježíš tomu, který jej pozval na hostinu: *»Strojíš-li oběd nebo večeři, nezvi přátel svých, ani bratrů svých, ani příbuzných svých, ani sousedů bohatých, aby snad také oni nepozvali zase tebe a nedostalo se ti odplaty. Ale když strojíš hostinu, povolávej chudých, zmrzačených, kulhavých a slepých, a budeš blažen, poněvadž nemají, čím ti odplatit; neboť bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých.«* (Luk. 14, 12n.) To byla rada, kterou dal Pán Ježíš boháči. Smysl jeho slov je jasný: neprokazuj dobro jen tomu, kdo ti je může odplatiti; prokaž dobrodiní tam, kde nemůžeš čekati odplatu, a odmění tě Bůh.

Nuže, tažme se nyní, jak mluví o almužně Pán Bůh v Písmě svatém. Povím jen tři výroky Písma svatého, krátké, ale hluboké, jako milosrdenství Boží. *»Modlitba s postem a s almužnou je lepší, nežli schovávati poklady zlata; neboť almužna vysvobozuje od smrti a působí, že docházíme milosrdenství a věčného života.«* (Tob. 12, 8n.) Před Pánem Bohem jsem všichni žebráky a žádný chud'as neklepe na naše dveře tak často, jako my klepeme na bránu Božího milosrdenství. Pán Bůh chová se k našim modlitbám tak, jako my se chováme k prosbám chud'asovým. Proto řekl Spasitel: *»Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«* (Mat. 5, 7.) Rozumíte již, proč tak často zůstávají naše modlitby oslyšeny? Protože my sami zavíráme uši před hlasem vdov a sirotků, kteří se naší almužny dožebrávají. *»Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«*

Této zásadě rozuměl dobře jeden z našich představených, dnes již zesnulý P. Frant. Němec. Kdykoli se jeho domácí pokladna počínala vyprázdňovati, vybral z ní zbytek peněz a donesl je k braně, aby je rozdali mezi chudé. Spoléhal na slova Ježíšova: *»Dávejte a bude vám dáno; míru dobrou a natlačenou a natřesenou a vrchovatou*

dají vám do klína; neboť jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno.« (Luk. 6, 38.) Spoléhal na tento slib Ježíšův, a jeho důvěra nebyla nikdy zklamána. Netrvalo dlouho a dostal po každé mnohem více, nežli rozdal.

Druhý výrok o almužně vybírám z knihy Danielovy. Když tento prorok předpověděl králi Nabuchodonosorovi trest, který ho čekal, dodal na konec: *»Proto, králi, ať líbí se ti rada moje: Hříchy své almužnami vykupuj, a nepravosti své soustrastí s chudými; snad odpustí Bůh hříchům tvým.«* (Dan. 4, 24.) Nezdá se vám, že tato slova jsou jako hojivým balzámem do vaší duše? Možná, že každý z vás zadíval se již častěji na svůj dosavadní život a zhrozil se, když viděl, kolika hříchů se dopustil. A snad v tu chvíli ozvala se i v jeho duši trapná otázka, jak bude na soudu Božím. Co mu řekne jednou Pán Ježíš?

Právě v této úzkosti těší nás prorok, když praví: *»Hříchy své almužnami vykupuj, a nepravosti své soustrastí s chudými!«* A má pravdu veliký světec. Jak by mohl Bůh odsouditi duši, která svých hříchů upřímně litovala a hleděla urážku učiněnou napravit láskou a milosrdenstvím k chudým dítkám Božím? Ne, to nemožno! Proto pravil apoštol Jakub: *»Soud nezná milosrdenství s tím, kdo sám nečinil milosrdenství; milosrdenství však se honosí nad soud.«* (Jak. 2, 13.) To je druhá myšlenka, která by měla otevřít naši ruku, vidíme-li nějakého chud'asa nebo žebráka.

Nejdůležitější je však třetí důvod, který pochází z úst samého Pána Ježíše. Spasitel pravil: *»Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.«* (Mat. 25, 40.) Snad již častěji napadla každého z nás podivná myšlenka. Přáli jsme si žít v době Spasitelově, abychom mu mohli posloužiti; snad jsme i záviděli těm šťastným duším, které jej směly pozvati do svého domu a tam jej pohostiti.

Záviděli bychom zbytečně. Až dodnes obchází Pán Ježíš kolem našich domů a vztahuje k nám prosebně ruce — ve svých chudých. A cokoli učiníme těmto ubohým, činíme jemu samému, tak to pověděl.

Dobře si všimněte slova »cokoli«; to znamená: dobré i zlé. Jestli jsme chud'asovi dali almužnu, dali jsme ji samému Kristu — ale jestli jsme chud'asa od svých dveří odehnali, odehnali jsme samého Spasitele. *»Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.«*

A jak doopravdy to myslí Pán Ježíš, poznáváme z popisu, který nám zanechal o posledním soudu. Až bude celé lidstvo rozděleno na dva veliké tábory, obrátí se k těm, co budou státi po jeho pravici a řekne jim: *»Pojďte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od stvoření světa. Neboť lačněl jsem, a dali jste mi jísti, žíznil jsem, a dali jste mi píti; nahý jsem byl, a přioděli jste mne, v žaláři jsem byl, a navštívili jste mne.«* A když tyto duše

budou se diviti: »Pane, kdy jsme tě viděli lačného, a nakrmili jsme tě, anebo žíznivého, a napojili jsme tě? Kdy jsme tě viděli jako poutěvního a přijali jsme tě, nebo nahého a přioděli jsme tě? A kdy jsme tě viděli nemocného nebo v žaláři a přišli jsme k tobě?« (Mat. 25, 37n.) Na to jim odpoví: »Vpravdě pravím vám: Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili!«

Sv. Martin byl voják a potkal jednou žebráka, který se třásl zimou a prosil o almužnu. Protože světec nic neměl, vzal šavli, rozdělil svůj vojenský plášť na dvě poloviny a dal jeden kus žebrákovi. V noci ukázal se mu Spasitel. Byl oblečen v onu polovinu pláště, kterou dal světec žebrákovi a radostně pravil: »Tímto pláštěm oblekl mne Martin.«

Vzpomeňme každý sám na sebe! Kdyby se tak ukázal Spasitel nám a držel v ruce, co jsme dali žebrákovi, nemuseli bychom se při tom červenati? Kdybychom viděli v ruce Ježíšově malý kousek okoralého chleba, nebo haléř, kterým jsme druhého odbyli — neboť je pravda: »Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste to učinili.«

Draží křesťané! Mohl bych vypočítávati ještě mnoho důvodů, proč máme dávat almužnu; co jsem pověděl, dostačí: almužnou si nakloňujeme Boha, který je také k nám milosrdný, když vidí, že i my druhému milosrdenství prokazujeme: almužnou umenšujeme veliký dluh, jaký máme u Pána Boha a konečně dáváme samému Spasiteli, cokoli jsme dali chudému.

A když někdy nemůžeme dáti opravdu nic, aspoň to žebrákovi laskavě povězme. Takové dobré slovo je často vzácnější almužnou než veliký dar, který bychom mu ve zlosti hodili. Pověděl jsem vám o tom příklad z vlastní zkušenosti.

To je tedy naučení, které nám dává dnešní slavnost. A zbožný Tobiáš k tomu dodává: »*Budeš-li míti mnoho, dávej mnoho; budeš-li míti málo, hled' i z mála rád udělovati.*« (Tob. 4, 9.) Bohužel, bývá tomu často naopak. Čím kdo má více, tím dává méně. Neřid'me se takovým příkladem, abychom zaslechli jednou blahá slova: »*Pojďte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od stvoření světa!*« Amen.

Sv. Josefa, Pěstouna Páně.

SVATÝ JOSEF — NÁŠ VZOR.

Písmo svaté chválí poměrně velmi málo lidí, a nesmíme se tomu diviti. V Písmě sv. nemluví konečný člověk; v Bibli k nám mluví sám nekonečný Bůh a pro nejčistší oko Boží byli i největší světci

přece jen ubohými hříšníky. Jediná Matka Boží si zasloužila pochvaly Ducha svatého: *»Všecka jsi krásná, má přítelko, poskvrny na tobě není.«* (Vel. 4, 7.) Všichni ostatní lidé mají chyby a stíny; o každém z nás praví apoštol Jan: *»Řekneme-li, že hříchu nemáme, sami sebe klameme, a pravdy v nás není.«* (1. Jan. 1, 8.) Z toho poznáváme, jak drahým byl Pánu Bohu sv. Josef, když ho přece chválí a nazývá ho mužem spravedlivým, mužem svatým, který chodil bez poskvrny před očima Božíma.

Tohoto muže staví nám dnes katolická církev za vzor. A povězte si upřímně: jest mnoho věcí, kterým se můžeme od sv. Josefa naučiti. Já jsem z nich vybral tři za předmět dnešního kázání: sv. Josef je nám vzorem v radosti a ve štěstí; je nám příkladem v utrpení a v neštěstí; je nám konečně sladkou útěchou v hodinku smrti.

I. Svatý Josef je nám především vzorem v radosti a ve štěstí.

Málo lidí bylo tak šťastných jako sv. Josef. Pocházel ze vznešeného rodu královského, který vládl kdysi velikou říší, a mezi svými praotci mohl jmenovati samého Davida a moudrého Šalomouna. Svě mládí prožil čistě a svatě v útulném Betlemě. Když dospěl, uvedl do svého domku nejlepši a nejkrásnější dívku, kterou kdy země nosila, a jejich manželské štěstí nezkalil nejmenší mráček nesouladu a nelásky; nad domkem nazaretským zářilo ustavičně zlaté slunko dojemné svornosti. Ačkoli zůstal po celý život čistým panicem, přece mohl nazývati svým synem samého Syna Božího. Byl tak šťasten, že směl chovati ve svém náručí malého Ježíška a líbati svatá líčka toho, po kterém toužila tisíciletí. Z jeho sv. úst slýchal slova života věčného a v jeho blaživém náručí odevzdal Bohu svou čistou duši. Právem volá o něm církev v kněžských hodinkách: *»Ostatním lidem dostává se teprve po smrti blaženého podílu a do nebeské slávy vcházejí jen ti, kteří si již zasloužili vítězné palmy; ty však již v pozemském životě kochal jsi se Bohem. Byl jsi jak nebešťané, a přece ještě šťastnější!«*

Říká se, že člověk zapomene na Pána Boha nejspíše ve štěstí; denní zkušenost dokazuje smutnou pravdu tohoto přísloví. Kolik lidí žilo zbožně a sloužilo věrně Spasiteli, dokud je soužila bída, dokud museli počítati s každým haléřem. Ale usmálo se na ně štěstí, řekněme lépe, Pán Bůh jim požehnal; pomohli si, zbohatli a víte, kdo to pocítil první? Pán Bůh! Cesta do kostela, do kterého dříve tak rádi spíáchali, zdála se jim najednou dlouhá a daleká; neděle, na kterou se dříve tolik těšivali, pozbyla pro ně posvátnosti a bývá znesvěcována pracemi služebnými a celodenním sportem. Čím více jim přibývalo, tím pevněji se zavírala jejich ruka, když měli dáti almužnu chudému žebrákovi. Splnilo se na nich bolestné slovo Kristovo, že pozemské statky zaslepují a od Boha odvracejí: *»Nikdo nemůže dvěma páním sloužiti; neboť buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati, anebo jednoho se přidrží a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně.«* (Mat. 6, 24n.)

Tak tomu bývá často u lidí. Zcela jinak u sv. Josefa. Z evangelií dovidáme se o něm nemnoho; ale i to málo nám dostačí, abychom poznali jeho velikou svatost. Svatý Lukáš výslovně připomíná, že chodil do kostela. Tu třeba několika slov na vysvětlenou, abyste poznali význam této veliké chvály. Židé nesměli míti více chrámů. Podle zákona Božího byl pouze v Jerusalemě jediný chrám pravého Boha; do toho měli putovati všichni mužové aspoň třikráte za rok. Nebyla to maličkost. Jedna taková cesta z Nazareta do Jerusalema trvala celé tři dni, zpáteční cesta také tolik; jíti do kostela znamenalo pro sv. Josefa ztrátu celého týdne. To se opakovalo třikrát do roka a světec tento Boží zákon svědomitě zachoval. Srovnejte s touto velikou obětí nepatrnou obět, kterou žádá v neděli Bůh od nás a dáte mi za pravdu. Svatý Josef je nám zářným příkladem ve štěstí; důrazně nás napomíná, abychom na Boha nezapomínali, když nám požehnal.

II. Ale světec je nám také vzorem v utrpení a v neštěstí. Jest pravda, že život sv. Josefa byl šťastný, ale je také pravda, že málokdo vytrpěl tolik, jako sv. Josef. Každá jeho radost byla pokažena hořkým pelyňkem bolesti. Pocházel z rodu královského, ale jeho rod přišel válkami o všecko. Již nebydlil v nádherném paláci jerusalemském, jeho příbytkem byl jen malý domek v Nazaretě a světec těžce si dobýval denní chléb namáhavou prací tesařskou. Dostal za manželku nejsv. dívku světa, ale jeho láska byla podrobena trapné zkoušce. Neznal s počátku velikého zázraku, který se stal s Marií při zvěstování. Proto byl zrovna zdrcen, když se vrátila od sv. Alžběty a když upozoroval, že je matkou. Celé noci oka nezamhouřil, usilovně přemýšlel, co učiniti; upokojilo ho teprve slovo andělovo, který mu vyložil veliké tajemství početí Syna Božího. Směl nazývati svým synem samého Ježíše Krista, ale při tom nemohl mu v Betlemě nabídnouti ani kolébky, protože všude před ním zavřeli. Snad nikdy nepocítil tak svoji chudobu, jako když chodil dům od domu a marně se doprošoval noclehu. Chudý chlív betlemský, to bylo všecko, čím mohl přivítati vtěleného Syna Božího. S radostí viděl, jak sv. Mudrci se klaněli malému Ježíškovi, ale již po několika hodinách musel s ním prchat do dalekého Egypta, aby ho zachránil před hněvem Herodovým. Byl tak šťasten, že směl chovati přesvaté Dítě a tolikrát se zahleděti do jeho nebesky krásných oček; proto tím bolestněji se ho dotkla ztráta tohoto vzácného pokladu. Také o něm platila slova Mariina: *»Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe.«* (Luk. 2, 48.)

A ve všech těchto zkouškách zářila na sv. Josefu hrdinná odevzdanost do svaté vůle Boží. Vždycky se řídil zásadou: *»Co Bůh činí, dobře činí.«* Ani jednou neslyšíme z jeho úst náрек, nespokojenost, reptání nebo dokonce rouhání. Jakmile zaslechl varovný hlas andělův: *»Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta a pobuď tam, až ti povím«* (Mat. 2, 13) — *»vstal, vzal dítě i matku jeho ješ-*

tě v noci a odešel do Egypta.» Tak nám popisuje evangelium poslušnost Josefovu.

Zcela jinak to bývá u nás. My neumíme pověděti se zbožným Jobem: *»Hospodin dal a Hospodin vzal, jak se mu líbilo, tak se stalo, buď jméno Hospodinovo žehnáno!«* (Job. 1, 21.) Dotkne-li se nás ruka Boží, vloží-li na nás nějaký kříž, hned pozbýváme trpělivosti, viníme Boha z nespravedlnosti, snad se i rouháme. Ne tak, moji drazí! Je snadno sloužiti Pánu Bohu, dokud nám žehná a dokud se na nás usmívá štěstí; pravá láska pozná se teprve v kříži a v utrpení. Od sv. Josefa se učme tiché odevzdanosti do vůle Boží. Svatá Alžběta nebyla hrdinkou, když jako bohatá kněžna dávala veliké almužny; její svatost zazářila nejkrásnějším leskem, když byla vypuzena. Když v třeskuté zimě bloudila v noci ulicemi města Eisenachu, když slyšela plakati své malé děti, a přece dala zpívati slavné *»Bože, chválíme Tebe!«* Snadno se slouží Bohu, dokud nám žehná; pravá láska se pozná teprve v neštěstí.

III. Sv. Josef je nám konečně útěchou v hodinku smrti. Myslím, že světci neukřivdím, když povím, že také on se zachvěl při vzpomínce na smrt. Báł se jí sám Božský Spasitel a prosebně volal: *»Otče můj, je-li možno, ať odejde kalich tento ode mne.«* (Mat. 26, 39.) Báł se jí proto i sv. Josef. Je pravda, nelekala ho vzpomínka na hříchy; Božího soudu se báti nemusel. Bylo na světě málo duší, které zachovaly Boží desatero tak svědomitě jako svatý tesař z Nazareta. A přece se smrti báł. I pro něho bylo loučení těžké. Opouštěl na světě dvě bytosti, které po Bohu nejvíce miloval a od kterých zakusil jen nejněžnější lásku.

A přece byla smrt sv. Josefa tak šťastná a spokojená. Umíral v náručí Pána Ježíše a pod ochranou Panny Marie. Proto stal se patronem dobré smrti a také jeho jméno připomíná kněz umírajícímu — spolu se svatými jmény Ježíše a Marie.

Drazí křesťané! Pro každého z nás odbije jedenkrát poslední hodinka. Dříve nebo později zavolá na každého z nás božský Spasitel: *»Vydej počet ze svého vladařství!«* Také kolem vašeho lůžka bude státi milovaná manželka a dítky, pro které jste celý život pracovali a jejich slzy a jejich usedavý pláč bude vám rozdíratí srdce.

A přece tento pohled nebude vaší největší starostí. V tuto bolestnou chvíli ozve se také vaše svědomí a bez ustání bude vám připomínati: Jaké bude tvé první setkání s Pánem Ježíšem? Přivítá tě Spasitel s otevřenou náručí a přivine tě něžně na svoje milující Srdce? Či se snad od tebe hněvivě odvrátí a pronese strašná slova: *»Odejdi ode mne, zlořečený, do ohně věčného!«* Umírající to neví, proto jeho úzkost a nepokoj.

Ale jak se jeho duši ulehčí, když u svého lůžka uvidí božského Spasitele v nejsv. Svátosti, když si vzpomene, že uctíval po celý život vroucně panenskou Matku Boží. Nezapomeňte nikdy na tento důležitý okamžik a často se modlete k sv. Josefu za šťastnou ho-

dinku smrti. Vyprosí vám ji, protože také jemu se dostalo této veliké milosti.

Sv. Josef je nám zářným vzorem, abychom ve štěstí na Boha nezapomněli, v utrpení a v kříži jeho svaté vůli se neprotivili. Má nám býti též útěchou v poslední hodině. Proto často volejme: »Oroduj za nás, svatý Josefe, abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových!« Amen.

Sv. Jana Nepomuckého, patrona země České.

PROČ TAK MÁLO LIDÍ JDE ZA SPASITELEM.

Počínám příkladem, který jsem kdysi četl v »Neděli«.

K bohaté šlechtičně přiběhla dceruška zedníka a vyřizovala: »Tatínek je těžce nemocný, prosí, abyste k němu hned přišla. Chce vám povědět cosi velice důležitého.«

Šlechtična zadívala se pohrdavě na chudé dítě a pravila: »Zedník — mně — cosi důležitého? Nestojí mi za to.« A nešla.

Asi za hodinu přiběhlo dítě opět. »Tatínek prosí, abyste hned přišla. Vaše maminka mu za války odevzdala všechny své klenoty, aby je zazdil. Měl vám to povědět, až vám bude 25 let; protože umírá, chce vám to říci hned.«

Co nejrychleji chvátala šlechtična k nemocnému zedníkovi; přišla již pozdě. Před několika okamžiky dokonal a jeho ústa se neotevřela, aby jí pověděla, kde se ukrývá její poklad.

Drazí křesťané! Na tento příklad jsem si vzpomněl, když jsem si chystal dnešní kázání. Také svatá víra je pro mnoho lidí pokladem skrytým, pokladem neznámým; jeho ceny neznají, proto si víry neváží. A každý svátek našich svatých patronů je takovým poslem, poslem od Boha. Má nám vyřídit neb aspoň znova připomenouti, kde je ten vzácný poklad svaté víry, který nám připravil sv. Václav a sv. Ludmila. Také dnešní den zdá se mi poslem od Boha; kéž bychom jen nepřeslechli jeho varovný hlas. Často si vzpomínám na dojemná slova svatojanské písně, kterou tak rádi zpíváte:

»Praho, Čechů město skvostné,
plné krásy, zdooby,
nebudeš-li věrné, ctnostné,
jsi jak bílé hroby!«

A přece vidíme, že tak málo lidí jde opravdu celým srdcem za Pánem Ježíšem. Jsou katolíky, ale podle víry nežijí. Věří, že je nad

námi všemohoucí Bůh, a přece se k němu nemodlí. Uznávají třetí Boží příkázání, ale stačí jim každá maličkost, aby mši sv. vynechali. Vědí, že v pátek dokonal za ně na kříži Syn Boží, a je jim obtížné odřici si kousek masa, které jim církev zakazuje. Jsou katolíky, ale podle víry nežijí.

Proč, moji drazí, taková nedůslednost? Dnešní sváteční evangelium nám udává dvě příčiny, proč nešli za Pánem Ježíšem mnozí židé a, proč za ním nejdou mnozí křesťané.

I. První příčina je lidská bázeň — nebo, jak to pravil Pán Ježíš: Jsou to trřtiny větrem se klátící. Když jsou sami, když jich nikdo nevidí, ještě se pomodlí; stačí však jediné posměšné slovo, jediná hrozba, aby své přesvědčení zapřeli, aby mlčeli, aby se bojácně krčili. Lidí se bojí, ale nebojí se Spasitele, který přece slavnostně prohlásil: *»Kdo se bude styděti za mne a za slova má v tomto pokolení, za toho bude se styděti také Syn člověka, když přijde v slávě Otce svého s anděly svatými.«* (Mar. 8, 38.)

Jak zcela jiný byl sv. Jan Nepomucký! Znal prchlivou povahu krále Václava, věděl, že tento panovník nesnese odporu, a přece se nezalekl a svoji povinnost nezradil. Nedovolil, aby král ustanovil za biskupa člověka, který žil světácky a byl by jen na zkázu celé diecése. A když král se tak zapomněl, že sám pátil obnažené boky Božího mučedníka, ani slovem neprozradil, z čeho se mu královna zpovídala. Nebyl trřtinou větrem se klátící, proto ho dnes oslavuje celá církev a Bůh zachoval zázračně jazyk, který uměl tak dobře mlčeti.

A nemyslete, že takoví hrdinové rodili se jen v dobách dávno minulých, je jich dosud na světě dosti. Když jsem byl ve Stropkově, poznal jsem židovského mladíka, který se připravoval na svatý křest. Zpráva o jeho kroku roznesla se bleskem po celém okolí a vyvolala mezi jeho dosavadními souvěrci velikou bouři. Hrozili mu ztrátou úřadu, který zastával; nezakolísal. Povolali jeho staříckého otce. Přijel a trpkými slovy vyčítal synovi hanbu, jakou prý uvalí na celou rodinu. Pohled na milovaného otce dojímal hluboce citlivé srdce synovo, ale nepovolil. Otec mu hrozil, že ho zastřelí, stane-li se katolíkem, ani to ho neodstrašilo. Jak velice vyznamená jednou Spasitel tuto hrdinnou duši!

Svatý Jene Nepomucký, vypros nám na Pánu Bohu aspoň část tvé neohroženosti, abychom se neohlíželi, co tomu řeknou smrtelní lidé, ale vždycky se tázali, co tomu řekneš na soudu Božím ty, který nám vidíš každému do srdce!

II. Lidská bázeň není jedinou příčinou, proč mnozí nejdou za Kristem, dnešní evangelium udává ještě jiný důvod: je to honba za bohatstvím, nebo, jak to řekl Kristus Pán: měkké, krásné šaty.

Tato druhá příčina byla již pro mnohé ještě záhubnější než sama lidská bázeň. Dokud byli chudí, ó, jak rádi pospíchali do kostela, aby si Pánu Bohu postěžovali a jeho požehnání si vymodlili. Bůh je vyslyšel a jim požehnal; pomohli si, přibýlo jim majetku a

následek? Modlitba se jim zdála najednou zbytečná, již Pána Boha nepotřebovali; cesta do kostela byla pojednou tak dlouhá, zanedbávalo se jedno Boží přikázání po druhém. Splnilo se na nich, co řekl Pán Ježíš: *»Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti; neboť buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati, anebo jednoho se přidrží a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně.«* (Mat. 6, 24.)

I tu je nám sv. Jan Nepomucký zářným příkladem. Měl také jmění, vždyť byl kanovníkem, ale Bůh mu byl první. Když se měl rozhodnouti pro peníze nebo pro Boha — dal přednost Bohu, i když věděl, že ztratí všechno. Pán Bůh od nás neřádá, abychom byli žebráky a neměli nic; chce jen jedno! Když se máme rozhodnouti mezi Bohem a hříchem, mezi prospěchem časným a spásou duše, abychom dali přednost Bohu a duši. Proto volal Spasitel: *»Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život (věčný) však ztratil? Aneb jakou dá člověk výměnu za (věčný) život svůj?«* (Mat. 16, 26.) Svatý Jan ztratil pro Boha všechno, ztratil i život; proto našel Boha a s Pánem Bohem našel všechno.

Vím, že dnešní doba nemá mnoho takových hrdinů, ale ještě ze světa nevymřeli. Povím aspoň o jednom; je tím pozoruhodnější, protože tento muž byl členem vyvoleného národa. Byl rabínem ve Vestfálsku, ale hledal poctivě pravdu. Kdysi vykládal v synagoze Písmo svaté. Přečetl slova proroka Isaiáše: *»Od hlavy až k patě není na něm nic zdravého«* — a dal se do pláče. V synagoze povstal veliký rozruch a všichni se tázali, co se stalo. Rabín pohnutým hlasem odpověděl: *»Ten, o němž mluví prorok, jest Ježíš Kristus. Věřím v něho.«* Hned potom odešel ze synagogy, dal se vyučiti v katolické víře a přijal svatý křest i se svým synem. Dnes žije ve Vestfálsku v největší chudobě, ale šťasten ve víře, kterou přijal.

Svatý Jene Nepomucký, nauč nás, aby pozemský prach nezastřel nikdy náš duševní zrak, ale na prvním místě abychom hledali Boha, který má býti jednou naší věčnou radostí.

Ano, dvě jsou příčiny, proč tolik lidí nejde za Pánem Ježíšem nebo jdou za ním jenom zdaleka: lidská bázeň a honba za bohatstvím. V obou případech je nám sv. Jan krásným vzorem křesťanské statečnosti.

III. Na Slovensku jsem poznal židovskou učitelku. Byla vychována v katolickém ústavě a naše víra učinila na ni hluboký dojem. Byla o její pravdivosti přesvědčena, druhým uměla ukázati správnou cestu k Bohu — sama podala ruku Izraelitovi.

Ani tento případ nebývá řídkým zjevem, možná, že jsme to zakusili na sobě. Šli bychom rádi za Pánem Ježíšem, rádi bychom žili po katolicku, ale služba Boží ukládá těžké oběti, těch se lekáme. Kdo nás povzbudí, abychom neklesli a nezmalomyslněli? I tu nám ukazuje sv. Jan na zářnou hvězdu, na pomocnou hvězdu. Ani jemu nebyla služba Boží lehká, ani sv. Jan nekráčel stále po růžích. Také jeho rozhodnutí bylo těžké — a víte, kde hledal sílu, světlo a útěchu?

Ve Staré Boleslavi. Tam před zázračným obrazem Matičky Boží poklekl na kolena a vymodlil si potřebnou milost. Pěkně o tom praví svatojanská píseň:

»Maria ti dala radu,
umřít, jen nespáchat zradu,
vyprosila ti dar síly
v těžké smrti chvíli.«

Ano, drazí křesťané! Zdá-li se nám někdy služba Boží těžká, láká-li tělo, svět a ďábel, bouří-li se vášně a hledí nás strhnout do hříchu — poklekněme před mariánským oltářem a odejdeme silní, potěšení, odhodlaní. Nebylo slýcháno, aby Matka Boží opustila duši, která se k ní s důvěrou utekla a do jejích rukou vložila spásu své duše. Neopustila nikoho, neopustí ani nás.

Končím slovy svatojanské písně:

»Zůstaň s námi, neodcházej,
předrahý náš Jene,
poutí světa doprovázej
dítky opuštěné!«

Vzpomeň si, svatý Jene Nepomucký, na nás, na svoje krajany! Přimlouvej se spolu se sv. Václavem a sv. Ludmilou, aby dobrotivý Bůh nedal zahynouti nám ni budoucím! Amen.

Sv. apoštolů Petra a Pavla.

BRÁNY PEKELNÉ JÍ NEPŘEMOHOU.

Dosud se živě pamatuji, jak jsem stál v Římě u hrobu sv. Petra. Nádherný velechrám zbudovala chudému galilejskému rybáři katolická církev. Z celého světa snesla nejkrásnější mramor, aby uctila muže, který mohl říci: »*Pane, ty víš všechno, ty víš, že tě miluji.*« (Jan 21, 17.) Tam jsem poklekl s ostatními poutníky a jak je zvykem, modlil se vyznání víry. A vysoko nade mnou zářila z kupole zlatá písmena: »*Ty jsi Petr, to je skála, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou.*« (Mat. 16, 18.)

Není tomu dávno, co otiskly »Lidové listy« (1938, čís. 106) výrok českého nekatolíka. Pravit: »Když jsem býval mladým mužem, velmi často jsme se usmívali slovům o církvi na skále Petrově. Nevěřili jsme, že katolická církev vydrží v náporu socialismu, liberalismu, materialismu, volnomyšlenkářství atd. A dnes? Rád bych viděl vzdělaného socialistu, který by s hlubokým obdivem nesledoval ten gi-

gantický a historický přímo zápas, jež katolická církev svádí. Když Pius XI. zaslal prostřednictvím pana kardinála požehnání panu prezidentovi republiky, předsedovi vlády a celému Česko-Slovensku, přijali jsme to všichni jako vysoké vyznamenání pro náš národ a stát. Naše přesvědčení, že jdeme správnými cestami a že jsme na straně celého kulturního světa, tím nesmírně vzrostlo a nenašel jsem dosud takového zabeďněnce, který by to popíral. Všude, kam se podíváš, mluví se o Piu XI. s úctou a nadějemi.«

Tak onen nekatolík. Proč vám to připomínám? Protože žijeme v dobách, kdy se útočí na církev s takovou zlobou, jaké svět dosud neviděl. A co je nejbolestnější? Nepřátelé církve mají v rukou milionové armády, na jejich straně stojí vše, co jmenujeme státem, lidsky se zdá, že jim nemožno odolati. Nemusíme klesati na mysli. David měl jenom prak a pět kaménků, Goliáš byl obrněn od paty do hlavy, a přece podlehl. Proč? Pověděl nám to David: *»Ty jdeš na mne s mečem, s kopím a se štítem; já však přicházím na tebe ve jménu Hospodina zástupů.«* (1. Král. 17, 45.) Až dosud zvítězila církev nad všemi nepřáteli praporu Kristova, vyjde vítězně i z boje, který právě dnes vede. Abych vás o tom přesvědčil, prolistuji před vámi dějiny posledních devatenácti století; vždy se ukázalo, že církev stojí na skále, o kterou se bezmocně tříštily všechny útoky pekla. Škoda, že v krátkém kázání musím se omeziti na několik málo obrázků.

Sotva se církev po římské říši poněkud rozšířila, počalo kruté pronásledování. Roku 67 dokonali oba velicí apoštolé Petr a Pavel, a jejich smrt byla povellem k hromadnému vraždění křesťanů. Byly vymyšleny nejstrašnější muky; obalovali je smolou a zapalovali večer jako živé pochodně v zahradách císařových, ale jejich věrnosti tím nezlomili. Císař Nero skončil hanebnou smrtí, církev mohutněla, takže již Tertullian mohl napsati jásavá slova: *»Krev mučedníků je semenem nových křesťanů!«*

Na počátku druhého století propukla nová bouře a správce římské provincie psal císaři Trajanovi: *»Brzy nebude po Kristu ani památky.«* Trajan dokonil, církev kvetla dále. Pronikla i do císařského paláce, v nejvyšších úřadech nacházíme již katolíky. Ke konci třetího století vládl krutý Dioklecián. Umínil si, že zničí dílo Kristovo a obnoví zašlou slávu pohanských bohů. Začalo takové pronásledování, že tehdejší dějepisec Eusebius o něm napsal: *»Viděl jsem za jediný den padnouti pod mečem tolik lidí, že bylo možno viděti hromady mrtvol. Meče byly pro tolik usekaných hlav otupeny, unavení kati museli odpočívati, aby nabyli dechu.«* Císař kázal stavěti pomníky s chlubným nápisem: *»Zničil jsem jméno křesťanské.«* Císař zahynul, jeho pomníky se rozpadly a na jejich místě tyčí se v Římě k nebi vítězný obelisk se zářícím nápisem: *»Kristus vítězí, Kristus kraluje.«*

Ani v pozdějších stoletích nebylo o mnoho lépe. Je pravda, neteklo již tolik křesťanské krve, ale proti církvi bojovalo se jinak.

Císařové a králové počali si osobovati práva, kterých neměli, vnucovali církvi nehodné kněze a biskupy, proti římskému papeži dosazovali vzdoropapeže, obírali církve o majetek, podporovali bludaře, škodili jí, kde mohli. Jejich trůny se dávno skácely, jejich kosti práchnivějí v zatuchlých hrobkách, katolická církev stojí tu podnes, mohutnější a silnější než byla před tím. Opět jen několik mžikových obrázků.

R. 1547 nastoupila v Anglii krásná, ale nelidsky krutá Alžběta. Zakázala v celé zemi katolické bohoslužby, poslušnost k papeži prohlášena za zločin, tisíce nevinných obětí dokonalo na popravištích. Krev tekla proudy, církve tím královna přece neubila. Když nastupovala na trůn, zvolala k Bohu rouhavě: »Dej mi čtyřicet roků vlády a svoje nebe si můžeš nechat.« Její přání se splnilo; kralovala 44 roků, a její smrt? Dějepis o ní vypravuje: »Zestárla, její krása povadla, takže padala do mdlob, když se podívala do zrcadla. Svědomí jí štvalo, protože jí stále připomínalo tolik prolité krve. Celé dny a noci bloudívala komnatami královského paláce nebo sedávala na zemi a hleděla ztrnule před sebe. Když dokonala, nikdo pro ni nezaplakal.«

V polovině 18. století vystoupil ve Francii Voltaire. Kdysi prohlásil: »Stále slýchám, že dvanáct mužů stačilo, aby založilo křesťanství; já jim ukáži, že stačí jeden, aby je zničil.« Voltaire vymyslel pro církve strašné heslo: »Zničte tu hanebnici!« a těšil se, že do dvaceti let pochová Boha i s jeho církví. Od té doby uplynulo právě dvacet roků; církve zůstala, zato pochovávali Voltaira.

Vyvstal Napoleon. Půl Evropy bylo pod jeho vládou, ostatní státy se bály jeho tvrdé ruky. Sesazoval krále jako loutky na divadle, konečně sáhl i na papeže a uvěznil jej. Zdálo se, že nadešel konec. Když naň byla vydána klatba, pravil posměšně: »Proto mým vojákům pušky z rukou nevypadnou.« O několik roků později vypravil se proti Rusku a jeho nepřemožitelná armáda našla tam studený hrob. Vojákům padaly opravdu pušky z rukou. Dějepisec Fain o tom poznamenal: »Ruka přimrzává k železu, slzy se mění na tváři v led, jsme skřehlí, jako uspaní, kolísaví; kdo klesne, je ztracen.« Napoleon se zachránil jen rychlým útekem na saních. Roku 1821 dokončil na osamělém ostrově Sv. Heleny; vzpomněl si aspoň tehdy na slib Ježíšův: »Brány pekelné jí nepřemohou?«

Ani v našem století nebylo lépe; říká se dokonce, že nikdy nevyteklo tolik katolické krve jako dnes. Zdá se to upřílišeným; vzpomene-li na Rusko, Mexiko a nejnověji Španělsko, nebudete se tomu diviti. Všude vidíme stejný obraz; tisíce obětují raději život, než by zradili Krista a jeho církve. Doslova se plní předpověď Spasitele: »*Ty jsi Petr, to je skála, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou.*«

Kde máme hledati pramen této zázračné síly? Víím dobře, jak na tuto důležitou otázku odpovídají z druhého tábora. Všechny úspě-

chy připisují organizačním schopnostem katolické církve, která se prý dovedla tak přizpůsobiti potřebám lidské duše: svatým křtem vítá novorozeně na svět, před oltářem žehná mladé lásce dvou duší a s dojemnými obřady ukládá těla drahých zesnulých do chladné země. Nádhernou bohoslužbou sytí oko prostého venkovana, krásnými zpěvy lahodí jeho sluchu. Odtud prý veliká obliba katolické církve. Tak naši nepřátelé. Je to pravda? Tím bychom si vyložili málo; pro těchto několik obřadů nešel by nikdo na popraviště. Světské slavnosti konávají se s leskem daleko větším. Vzpomeňte jen na pohřeb presidenta Osvoboditele.

Jedině správnou odpověď nám dávají evangelia. Katolická církev jest opravdu dílem Kristovým; proto má slavnostní slib: *»Já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa.«* (Mat. 28, 20.) Nebude míti ustláno na růžích, půjde cestou křížovou, jako jí kráčel Kristus. Ví však, že nikdy nebude zdošana: *»Brány pekelné jí nepřemohou!«*

Co z toho pro nás následuje? Dvě myšlenky bych rád připomenul. Kristova slova zaručují nerozbornost jen celé církvi, ne však jejím jednotlivým členům. Pro každého z nás platí výstražná slova apoštola Pavla: *»Kdo se domnívá, že stojí, hleď, abys nepadl!«* (1. Kor. 10, 12.) Byly krajiny, kde kdysi kvetla víra, dnes tam bují blud a nevěra! Malá Asie byla vlastí přčetných světců, dnes jest zemí mohamedánskou. V severní Africe bylo tolik nádherných chrámů, že závodila se samým Římem; dnes tam chodí katoličtí misionáři a s velikými obtížemi získávají jednotlivé duše. Ani náš národ to nemá černé na bílém, že si svou víru uchová. Proto varujme se všeho, co by nás mohlo o víru připraviti. Nečtěme listy a noviny nekatolické, nekupujme za drahé peníze jed, kterým bychom zvolna, ale jistě otrávilí svou duši! Vyhybejme se lidem, kteří proti naší církvi brojí a ji zesměšňují. Nespolehejme na svá dobrá předsevzetí. Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm, ale kdo se chrání, ten se uchrání.

Nezradme svou víru, ani kdybychom pro ni museli trpěti. Křížovou cestou šel Spasitel, po křížové cestě vede i své vyvolené. Proto pravil kdysi apoštolům: *»Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: Není služebník větší nežli jeho pán. Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati.«* (Jan 15, 20.) Nebudeme trpěti zbytečně; apoštol Pavel nám slibuje: *»Budeme-li s ním trpěti, budeme s ním i oslaveni.«* (Řím. 8, 17.) Amen.

Sv. Cyrila a Metoděje, apoštolů slovanských.

PÍSMO SVATÉ.

Řikává se, že vděčnost je velice vzácná květinka; roste prý teprve na hrobech dobrodinců. Nevím, kdo vymyslíl toto podivné pří-

sloví; u sv. Cyrila a Metoděje splnilo se do poslední písmeny. Za svého života dočkali se jen málo vděku: knížecí dvůr je pronásledoval a ničil všemožně jejich šlechtné snahy; šlechta jim nepřála, protože se bála o svou bezuzdnost, jenom prostý lid je zbožňoval a viděl v nich své nejlepší přátele.

Teprve po jejich smrti uvědomil si celý národ jejich veliké zásluhy a hleděl jim splatiti vroucí láskou jejich utrpení. Od té doby vznáší se k nebesům tklivá prosba: »Dědictví otců zachovej nám, Pane!« A po každé se mi zdá, jako by s nebe zněla blahá odpověď: »Nezhyne rod, jenž věřit neustane!«

Dnes promluvím o záslužném skutku našich sv. apoštolů, na který se často zapomíná a jehož význam nebyl dosud náležitě doceněn. Známa velehradská píseň pěje:

»Přinesliť nám oni Písmo svaté,
bychom ze studnice této zlaté
moudrost nebe vezdy vážili,
Bohu sloužiti se snažili.«

Bible, Písmo svaté bylo nejvzácnějším darem sv. Cyrila a Metoděje. Moderní nevěra usiluje, aby nám vyrvala tento božský poklad. Podaří se jí to? Nikdy, bude-li znáti náš národ nekonečnou cenu tohoto daru. Proto vám vyložím, co je Písmo svaté a povím katolické zásady o jeho četbě.

I. Pán Ježíš mluvil často o Písmě svatém a mluvil o něm s největší úctou. Učedníci, jdoucí do Emaus, vyznali upřímně: »*Zdali nehořelo v nás srdce naše, když mluvil k nám na cestě, a vykládal nám Písma?*« (Luk. 24, 32.) Od Spasitele naučili se lásce k posvátným knihám jeho apoštolé, od nich přejala tuto víru katolická církev.

Kdybych se otázal: »Co je Písmo svaté?«, uvedl bych snad mnohého do rozpaků. Snad byste ještě věděli, že je »slovem Božím«; proč je tak jmenujeme, vyložil by mi asi málokdo. A přece je správná odpověď důležitá, je pramenem, z kterého vyvěrá naše úcta k posvátným knihám.

Co je tedy Písmo svaté? Sbíрка knih, které nám podávají neklamné učení o Bohu, a cestu, po které dojdeme věčné spásy. Proto pravil apoštol: »*Cokoli bylo napsáno, k našemu poučení bylo napsáno.*« (Řím. 15, 3.) A jinde volá tentýž učitel národů: »*Všecko Písmo od Boha vdechnuté jest (také) užitečné k učení, ke kázání, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, aby člověk Boží byl dokonalý, způsobilý ke každému skutku dobrému.*« (2. Tim. 3, 16.)

Již tato jediná poznámka měla by nás naplniti posvátnou úctou k Bibli; ale tím jsem pověděl ještě málo. Písmo svaté nemluví jenom o Bohu; v posvátných knihách mluví k nám sám Bůh. Čtu-li Písmo svaté, nečtu slova lidská, čtu slova, povzbuzení, hrozby a pokárání samého Boha. Tak to věřila církev od začátku; za tuto pravdu krvá-

cely miliony svatých mučedníků. Aspoň několik dokladů, škoda jen, že jich nemohu uvést více.

Sv. mučedník Justin píše: »Slyšíte-li slova proroků, nepokládejte je za výroky lidí, nýbrž za slova Boží.« Sv. Jan Zlatoústý k tomu dodává: »Nevynechejte ani krátkou větu, ani jediné slovo, které praví Písmo. Nejsou to slova obyčejná, jsou to slova samého Ducha svatého; proto i v jediném slově můžete najít veliký poklad.« Proto sv. Augustin nazýval Bibli dopisem, který poslal Bůh milovaným dětem, dokud žijí v pozemském vyhnanství.

Je pravda, Pán Bůh nesložil sám posvátné knihy; použil k tomu lidí, říkáme jim svatopisci. Byli jeho nástroji, byli takřka perem v ruce nekonečného Boha. Oni psali, ale jejich ruku vedl sám Bůh. On jim zjevil, co mají psát a bděl, aby v ničem nepobloudili. O této pravdě katolické víry byl sv. Augustin tak přesvědčen, že pověděl hluboká slova: »Kdokoli pochopí tajemné spojení mezi Bohem a svatopiscem, bude čísti evangelium s takovou věrou, jako kdyby viděl samu píšící ruku Boží.« Proto katolickým bohoslovcům na tom málo záleželo, jak se jmenoval lidský pisatel některé posvátné knihy; tak hluboce byli přesvědčeni o jejím božském původu. Krásně o tom napsal svatý papež, Řehoř Veliký: »Duch svatý je původcem celého Písma svatého; kdo se táže po jejich lidském pisateli, dělá to jako člověk, který čte nějaký dopis a chce vědět, kterým perem byl napsán.«

Písmo svaté je tedy sbírka posvátných knih, které byly sice napsány od lidí, ale jejich vlastním původcem je sám Bůh, který člověka vedl a řídil.

Z tohoto pojmu vyplývá důležitý důsledek. Protože Písmo svaté je dílem samého Boha, nemůže se mýlit ani klamat. Slova svatého Jeronýma: »Hřeší, kdokoli praví, že Písmo svaté lže,« tato slova stala se heslem celé katolické církve. Sv. Justin říkával: »Zdá-li se mi, že v Písmě svatém je nepravda, raději pokorně vyznám, že jeho slovům nerozumím.«

Proto již v samém počátku církve shledáváme se s velikou úctou k posvátným knihám. Když je četli, stáli a zažívali světla, proto stojíme dodnes při čtení evangelia; na slova Písma svatého přísahali, jeho stránky líbali a podstoupili raději smrt, než by vydali Písmo sv. do rukou pohanů.

To je tedy Písmo sv., a tento poklad nám přeložili sv. Cyril a Metoděj do řeči lidové. V době, kdy ostatní evropští národové měli jen Bibli latinskou, měli jsme zásluhou svých svatých apoštolů již krásný překlad slovanský. Přičiňme se, aby nás nikdo o tento poklad neoloupil; proto volejme: »Dědictví otců, zachovej nám, Pane!«

II. Snad často jste slyšeli výtku, že katolická církev si nepřeje, aby její věřící četli posvátné knihy. Je to lež, kterou vymyslela buď nevědomost nebo zlá vůle; proto bude dobře, když vám povím katolické zásady o čtení Písma svatého.

Církev si přeje, aby věřící četli co nejčastěji posvátné knihy; proto jejich četbu obdarovala četnými odpustky. Za tím účelem dává při každé mši sv. předčítati aspoň dva odstavce z Písma sv.; říkáme jim epištola a evangelium.

Ani na tom nebylo dosti; nejraději viděla by zase Bibli v každé rodině, jak tomu bylo v dobách dávno minulých. Proto podporuje vznik učených společností, které si obraly za úkol překládati Písmo svaté do řečí lidových; proto vyznamenává vzdělané muže, kteří se zasloužili o šíření Bible.

Bohužel, je člověk slabý tvor, i nejlepšího léku dovede zneužít. Církev trvá přes 1900 roků, za tu dobu nasbírala mnoho zkušeností; poznala, že i Písmo svaté může se státi jedem, dostane-li se do rukou nepovolaných. Proto stanovila podmínky, za kterých smějí čísti prostí věřící posvátné knihy. Není jich mnoho a nijak neomezují rozumnou svobodu lidskou; jsou jen dvě, ale prozrazují hlubokou znalost lidského ducha.

a) Překlad musí býti od spisovatele katolického a míti biskupské schválení; obyčejně bývá otištěno hned na druhé stránce knihy.

Snad se bude někomu zdáti tato obava malichernou; dlouholetá zkušenost dokázala její oprávněnost. Lidská zloba je příliš veliká, nezastavila se ani před Písmem svatým. Nekatoličtí překladatelé dovolili si dosti změn, aby jimi podepřeli své věroučné bludy. Často stačilo jediné slovo, aby povstal zcela jiný smysl. Povím aspoň dva doklady.

Všichni se pamatujte na proslulou předpověď proroka Isaiáše (7, 14): »Aj, panna počne a porodí syna, zván bude jménem Emanuel (Bůh s námi).« Tak čteme nejen v původním textu hebrejském, stejně vypovídal i řecký překlad, který si pořídili sami židé ještě před příchodem Kristovým. Konečně přišel slibovaný Vykupitel, ale vyvolený národ jím pohrdl. Rádi věříme, že prorocká slova Isaiášova stala se jim nanejvýš nepohodlnými a všemožně hleděli se jich zbaviti. Proto zavrhli dosavadní překlad — ač pocházel od jejich vlastních praotců — a přeložili si Písmo svaté znova; tam znělo proroctví Isaiášovo: »Aj, dívka počne a porodí syna, zván bude jménem Emanuel.«

Jediné slovo bylo změněno — místo »panna« napsali »dívka« — ale jak veliký rozdíl byl jím vyhlouben mezi katolickou církví a synagogou.

Druhý doklad čerpám ze spisů Martina Luthera, zakladatele německého protestantismu. Snad se pamatujete, že tento muž popřel potřebu dobrých skutků; člověka dovede ospravedlniti pouhá víra a důvěra v zásluhy Ježíše Krista. Nové učení bylo tak smělé a tolik odporovalo dosavadní víře, že by je nebyl nikdo přijal; bylo přece v živé paměti výstražné slovo Kristovo: »Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane,“ vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.« (Mat. 7, 21.) Bylo třeba nějakého výroku biblického, který by po-

tvrdil novou víru a zakladatel protestantismu si uměl pomoci. U sv. Pavla (Řím. 3, 28) četl slova: »Člověk bývá ospravedlňován věrou bez skutků zákona.« Je pravda, apoštol mluví na onom místě o zákoně Mojžíšově; chce jenom říci: křesťan bude spasen, i když nezachovává zákona Mojžíšova; o příkazech Ježíšových se tu apoštol nezmiňuje. Luther toho nedbal. V zákoně viděl církevní přikázání; aby důkaz byl ještě přesnější, přidal slůvko »pouhou« a přeložil: »Člověk bývá ospravedlňován pouhou věrou bez skutků zákona.« Zase bylo přidáno jediné slovo, ale jak dalekosáhlé důsledky! Potřebu dobrých skutků vyslovil apoštol několikrát. V listě k Římanům napsal (1, 6): »Bůh odplatí každému podle skutků jeho«; jinde (2. Kor. 5, 10) čteme: »My všichni musíme se ukázati před soudnou stolicí Kristovou, aby každý obdržel to, co vykonal tělem, podle toho, co vykonal, buď dobré nebo zlé.«

Z těchto dvou případů vidíte, jak moudře jedná církev, že nedovoluje věřícím čísti jakýkoli překlad; chce míti záruku, že budou míti v ruce čisté slovo Boží, bez falše a podvodu.

b) Ale to by ještě nestačilo; prostý věřící smí čísti jen takový katolický překlad, který podává zároveň výklad těžších slov neb obrazů méně srozumitelných.

I v této zásadě viděli mnozí jakési omezování svobody; kdosi prohlásil dokonce zákaz za potupu katolíků. Církev prý důvěřuje tak málo jejich soudnosti, že jim sama napovídá, jak mají rozuměti biblickým výpovědem.

Všechny podobné útoky jsou jen zlomyslným kalením vody. Církev nikdy neprohlásila, že překladatel musí vykládati každou maličkost; důvod je mnohem vážnější. Nový zákon povstal před 1800 lety, některé knihy Starého zákona ještě o 1500 roků dříve. Bez odborného výkladu nerozuměli byste ani staročeským knihám, tolik se za tu dobu změnilo u nás poměry. U posvátných knih jest obtíž ještě větší; byly napsány v zemi, kde se žilo docela jinak než u nás. Proto marně nám hledí protestanté namluviti, že Písmu svatému může rozuměti každý, i bez průpravných studií. Na takovou troufalost stěžoval si již sv. Jeronym: »Všemu se lidé musejí učiti, jen Písmo svaté chce vykládati každý.«

Ani u tohoto bodu nemohu se dlouho zdržovati, povím opět dva doklady, postačí, abyste pochopili, co pravím.

Všichni známe podobenství o svatební hostině, na kterou byl pozván každý, koho královští sluhové našli. Po chvíli vešel do hodovní síně panovník a přísně potrestal člověka, který neměl svatebního roucha. Již častěji jsem slyšel rouhavou poznámku o nespravedlnosti a lepším kabátě; čím prý se provinil tento ubožák, který si nemohl koupiti drahý šat. Snad ani neměl, čím by hlad ukojil.

Ve skutečnosti sběhla se věc jinak. V době Kristově bylo zvykem, že hostitel posílal spolu s pozvánkou i roucho, v kterém měl pozvaný přijíti. Takový šat dostal tedy i chudšas, o kterém vypravuje

evangelium. Zdá se, že neměl ani tolik uznalosti, aby jej oblekl; je také možné, že drahé roucho hned prodal a peníze prohýřil. Proto byl potrestán. V jak jiném světle jeví se nám po tomto výkladu hněv králův; byl to spravedlivý projev nevole nad urážkou, jakou splatil nevděčný host jeho lásku.

Teprve potom rozumíte dobře, jak mohlo svatební roucho znamenati posvěcující milost Boží, kterého se nám dostalo bez vlastních zásluh již na křtu svatém. Běda nám, přijdeme-li bez tohoto šatu k veliké hostině v nebi; budeme vyloučeni a potrestáni v pekle.

A ještě jeden doklad. Evangelia mluví častěji o bratřích Pána Ježíše, jednou dokonce o jeho sestřích. Víím, kolikráte bylo již zneužito našimi nepřáteli právě těchto slov, aby se vysmáli naší víře v panenství Bohorodičky. A přece nemají pravdu. Hebrejské slovo »bratr« znamená každého příbuzného; pro náš pojem »bratr« neměla hebrejšťina ani jména a musela jej opisovati slovy: »synové téhož otce« nebo »děti téže matky«. Proto pravili synové Jakubovi Josefovi, kterého dosud nepoznali: »Dvanáct nás bylo bratří, s y n ů t é h o ž o t c e.« Tak zvaní bratří Páně byli jen jeho nevlastní bratrance, byly to dítky nevlastní sestry Panny Marie, která slula Maria Kleofášova.

Viděli jste, jak veliký poklad dali nám sv. Cyril a Metoděj svým překladem posvátných knih. Opravdu:

»Přinesli nám oni Písmo svaté,
bychom ze studnice této zlaté
moudrost nebes vezdy vážili,
Bohu sloužiti se snažili.«

Buďme jim za to vděční! Čtěme rádi v Písmě svatém, ale čtěme jen překlady katolické. Také naše srdce rozhoří se znova svatou láskou k Bohu, který k nám mluvil slovy posvátných knih. Amen.

Sv. Alfonsa Liguori, učitele církevního.

„UČTE SE ODE MNE!“

S katolickými světcí je to jako s hvězdami na nebi. Na první pohled se zdá, že jsou všechny stejné; není to pravda: »*Hvězda od hvězdy liší se leskem,*« praví apoštol Pavel (1. Kor. 15, 41) a moderní věda mu dala za pravdu. Neliší se jen jasností, různí se i světlem. Vedle bílých světél vidíme na nebi i světla červená, modrá a zelená.

Podobně je tomu se svatými. Ani dva nebyli úplně stejní, každý

z nich vynikal v určité ctnosti, v které nám může býti vzorem a příkladem. Na sv. Aloisovi obdivujeme andělskou čistotu, na sv. Terezií dojemnou lásku k božskému Spasiteli; někomu se líbí kající duch sv. Magdaleny, jiného poutá nepřekonatelná statečnost sv. Pavla. Na sv. Alfonsovi obdivujeme jeho velikou lásku k Pánu Ježíši ve svatostánku a dětinnou oddanost k Panně Marii.

I. Svatostánek byl pro sv. Alfonsa nebem na zemi, na stupních oltáře dlel nejraději. Nepřicházel jen ze zvyku. Zdálo se, jako by pro světce mizela tajemná rouška, která nám zastírá Spasitele; mluvil se svátostným Bohem tak něžně, jako by jej viděl tváří v tvář. Jako universitní student proklečel celé hodiny před Vel. Svátostí. Modlíval se tak zbožně, že svým příkladem budil v duších svaté myšlenky. Ačkoli míval mnoho práce, přece nevynechal ani jediný den, aby Pána Ježíše ve svatostánku nenavštívil. Říkal: »Nesluší se, aby přítel šel vedle domu příteleva a k němu nezašel a ho nepozdravil.«

Když byl již staříčký, že nemohl choditi, dával se voziti do kostela na malé pohovce; jeho průvodce vyzozoroval, že světec před svatostánkem jako by okřál a omládl. Jednou zvolal v takovém okamžiku: »Zde je tedy nejsv. Svátost! Jak je to krásné!« V kostele zůstával až osm hodin; aby mohl mluvit nerušeně, poslal obyčejně průvodce domů. Byl by zůstával ještě déle a jen poslušnost jej mohla donutiti, aby se vrátil do světničky. Když těžce onemocněl, chlácholili jej, že klášter je vedle kostela a proto může snadno mysliti na Spasitele, i když není před svatostánkem. Uposlechl, ale bolestně si povzdechl: »Ale tu není přítomen ve Svátosti.« Potom něžně dodal: »Vidíš, Pane, já nemám vinu, že k tobě nesmím.«

Proto nás nepřekvapuje, že světec tolik toužil po mši svaté a svatém přijímání. Kdysi pravil: »Šel bych raději deset mil, než abych vynechal mši svatou.« Z celého srdce mu vytryskla slova, která napsal v jedné své knize: »Můj Bože, musel bych se opravdu stydět, kdybych tě nemiloval více než svého přítele, více než svého bratra, více než svého otce a více, než člověk miluje svoji snoubenku.«

Nebyla to prázdňá slova, byl to upřímný povzdech jeho milujícího srdce. Proto tak rád kázal o Vel. Svátosti, proto konal na misiích dojemný odpros Spasitele ve svatostánku, proto skládal písně, ve kterých opěvoval krásu tohoto tajemství. Aby i druhé naučil milovati svátostného Spasitele, sepsal krásnou knihu: »Návštěvy Vel. Svátosti oltářní.« O její oblibě svědčí nejlépe okolnost, že vyšla již v tisících vydáních a byla přeložena skoro do všech řečí světa.

Tak miloval Vel. Svátost sv. Alfons. Zadávejme se ještě jedenkrát do tohoto zářného slunce a srovnejme svoji lásku s láskou sv. Alfonsa! Budeme-li upřímní, nezavřeme-li úmyslně oči, uznáme, že naše láska ke svatostánku je zrovna chladná a ledová. Kolikrát jsme mohli jíti ve všední den do kostela, a snad nejdeme ani v neděli. Půlhodinová bohoslužba nás nudí, nedočkáme ani konce. Svaté přijímání nemá pro nás přitažlivosti a je dosud poměrně málo duší, které

přistupují častěji do roka. Veliká většina je ráda, když si to o velikonocích odbyla; úmyslně užívám slova »odbyla«, jiného slova těžko tu užítí. Sotva přijali Beránka Božího, chvátají z kostela, jako by jim hořela půda pod nohama. Pro Spasitele, který pro ně umíral na kříži, nemají ani slova lásky, díky a uznání. Kdo z nás mohl by říci upřímně se svatým Alfonsem: »Můj Bože, musel bych se opravdu stydět, kdybych tě nemiloval více než svého přítele, více než svého bratra, více než svého otce a více, než člověk miluje svoji snoubenku.«

Toť bolestně smutný obraz naší lásky k Vel. Svátosti a mimoděk se tážeme, co je příčinou této ledové chladnosti. Proč takový rozdíl mezi námi a svatým Alfonsem? Jistě není vina na Pánu Ježíši. Ještě dnes sídlí ve svatostánku tentýž Spasitel, který tam přebýval v době svatého Alfonsa a dodnes volá: »*Pojďte ke mně všichni, kteří se lo-
potíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.*« (Mat. 11, 28.)

Či snad si Spasitel naší lásky dost nezasloužil? Mateřskou lásku pokládáme všichni za ideál, a přece je pouze slabým stínem nekonečné lásky, jakou miloval Pán Ježíš každého z nás! Či tomu nevěříte? Zadívejte se na svatý kříž! Přiveďte k němu matku a žádejte, aby se dala za své dítě ukřižovati. Udiveně na vás pohlédne, zdali snad žertujete. Ježíš se netázal. S obětavou láskou kladl ruce a nohy na tvrdé dřevo kříže, modlil se dokonce za ty, kteří ho přibíjeli: »*Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.*« (Luk. 23, 34.)

Co je tedy příčinou, že jsme před Vel. Svátostí tak chladní? Nemáme dosti živé a upřímné víry. Věříme, a přece nevěříme. Mluvíme po katolicku, ale po katolicku nežijeme. Nejsme proniknuti pevným přesvědčením, že ve svatostánku přebývá opravdu jednorozený Syn Boží; proto se nám zdá každá chvíle v kostele tak dlouhou a tolik nudnou.

Proto bude dobře, když si aspoň kratince připomeneme žulový základ, na kterém spočívá katolická víra ve Vel. Svátost. Jsou to slova svatého evangelia: »*Když pak večereli, Ježíš vzal chléb a požehnal a rozlámal jej a dal učedníkům svým a řekl: „Vezměte a jezte: toto jest tělo mé.“*« (Mat. 26, 26.)

Svatý Alfons, vypros nám aspoň jiskřičku ohnivé lásky, jakou planulo tvé srdce ke svatostánku! Přimlouvej se u Spasitele, aby každý z nás mohl upřímně opakovati tvoje krásná slova: »Můj Bože, musel bych se opravdu stydět, kdybych tě nemiloval více než svého přítele, více než svého bratra, více než svého otce a více, než člověk miluje svoji snoubenku.«

II. Sv. Alfons je nám vzorem něžné úcty k Vel. Svátosti; je též příkladem dětinné lásky k Rodičce Boží.

Protestanté vymyslili heslo, že úcta mariánská podkopává a zmenšuje úctu ke Spasiteli. Dějiny katolické církve je usvědčují z nepravdy. Kdo miluje Syna, váží si nutně i jeho Matky. Proto všich-

ni praví milovníci Ježíše Krista byli také nadšenými ctiteli jeho přesvaté Matky; v jejich šlépějích kráčel i sv. Alfons.

Již ve světě postíval se každou sobotu ke cti Rodičky Boží a tento svatý zvyk odkázal jako vzácné dědictví i misionářské kongregaci, kterou založil. Velmi často se modlíval »Zdrávas Maria«; každou práci začínal tímto andělským pozdravem. V našem klášteře v Pagani viděl jsem bicí hodiny; kdykoli zaslechl Alfons jejich hlas, pomodlil se po každé Zdrávas. Nikdy nevynechal sv. růženec, dokud byl zdravý, modlíval se jej kleče. Když se stal biskupem, modlíval se růženec společně se vším služebnictvem a staral se, aby nikdo nechyběl. Pannu Marii nazýval »svou matkou«; byl-li pronásledován dotěrnějším pokušením, volával něžně: »Matičko, pomoz!«

O vznešenostech Panny Marie napsal vzácnou knihu, přeloženou i do češtiny; dal jí jméno: »Chvály mariánské.« V ní snesl vše, co kde našel krásného o Panně Marii. Přednosti Matky Boží byly častým předmětem jeho kázání; svým duchovním synům nařídil, aby o každé misii konali mariánskou slavnost a nešetřili nákladu, aby se pěkně vydařila.

Kdysi napsal: »Paní moje, promiň mi tuto smělost. Dříve než vydechnu duši, přijď sama a potěš mne svou návštěvou. Tuto milost prokázala jsi již tolika svým ctitelům; také já po ní toužím a od tebe jí doufám. Pravda, jsem hříšníkem a nezasluhuji takového významání; ale jsem tvým ctitelem a mám v tebe velikou důvěru. Ó Maria, čekám od tebe najisto, že mne v hodinku smrti potěšíš.«

Tak se modlíval světec častěji a jeho dětinná důvěra nebyla zklamána. Dvakráte se mu zjevila před smrtí Panna Maria a v jejím blaženém objetí vydechl svatě svou čistou duši.

Sv. Alfons opakoval skoro na každé misii slova: »Není možno, aby na věky zahynul pravý ctitel Panny Marie.« Zamysleme se proto nad touto důležitou pravdou a srovnávejme! Tak často zpíváme:

»Ty jsi po Bohu ta nejprvnější,
tobě čest a chválu nej přednější
andělé a svatí vzdávají,
Královnou tebe nazývají.«

Tak zpívají ústa, ale srdce zůstalo snad chladné. Nebylo by to správné a mohli bychom se snadno dostat do slepé uličky. Vzpomeňte jen, že do rukou Panny Marie vložil Spasitel všechny milosti, které nám zasloužil; sotva bychom se spasili, kdybychom na ni zapomínali.

Zasloužila si naší úcty a lásky měrou vrchovatou. Na Kalvarii netrpěl jenom Pán Ježíš, trpěla s ním i jeho přesvatá Matka. Prikázal-li Bůh každému dítěti: »*Na bolesti své matky nezapomínej!*« (Sir. 7, 29), platí to tím více o naší duchovní Matce, Panně Marii.

Drazí křesťané! Vzpomínáme na blah. smrt sv. Josefa. Dokonal v náručí samého Spasitele a ve sladké přítomnosti své milované

snoubenky. Možná, že již často jsme zatoužili po podobném štěstí. Dostalo se ho svatému Alfonsu, může se ho dostat i nám, půjdeme-li cestou, kterou nám tento světec ukázal. Amen.

Sv. Ludmily, patronky země České.

VÝCHOVA V RODINÁCH.

Konáme slavnost sv. Ludmily. V Praze, na jejím hrobě, a na Tetíně, kde byla umučena, sejdou se opět tisíce věrných Čechů, aby si vyprosili na drahé světici sílu a pomoc ve svých křížích a bolestech. Důvěřují jí právem. Ta zbožná babička, která nám odchovala velikého sv. Václava, nezapomněla dosud na své české dítky. A myslím, že již často a starostlivě zadívala se s nebe na svůj milovaný národ a s bolestí pozorovala, jak zvolna mizí u nás křesťanská víra, kterou vlévala do srdce Václavova.

Žijeme v dobách velmi vážných. Nezáří nad námi modré nebe, kupí se černé mraky, ve světě je dusno jako před bouří. Bylo by hříchem nepověděti ani dnes celou pravdu nebo ji zastíratí líbivými slovy.

Kolem nás zdvihají se vysoko vlny novopohanství a hledí strhnouti všecko do svého kalného víru. Odoláme? Marně se budeme brániti, podlehneme jistě, nebude-li v našich rodinách vládnouti zase duch Kristův, duch pravé víry, duch svaté Ludmily. Společnost skládá se z rodin; každá rodina je takřka stavebním kamenem, z kterých se budují obce a státy. Budou-li tyto kameny prohnílé a zvětralé, zřítí se konečně celá stavba. Proto dnes promluvíme o křesťanské výchově v rodinách. Chci každému z vás vepsati hluboko do duše větu, že dobrý příklad rodičů je nejlepší školou dětí, zlý příklad pokazí všecko.

Chcete viděti požehnání dobrého příkladu? Zadívejte se na sv. Ludmilu a sv. Václava. Václav byl mladý a v jeho žilách kolovala právě tak vřelá krev jak u nás; byl bohatý a královský dvůr mu nabízel vrchovatý pohár omamujících rozkoší — mladý kníže odolal. Učinil ještě více, posvětil se. Tážeme-li se po příčině, odpovídají nám tehdejší dějiny: jeho vychovatelkou, jeho duchovní matkou byla svatá Ludmila. Proto na něm zářila stejně hluboká úcta k Velebné Svátosti, kterou obdivujeme na sv. Ludmile; proto byl vroucím milovníkem Rodičky Boží, jako jeho svatá babička; proto uměl odpouštět i vrahům, kteří mu chystali smrt, jako to učinila mučednice tetínská.

Není to náhoda, a není to případ v dějinách ojedinělý. Tisíciletá zkušenost dokazuje, že svaté matky odchovávají i svaté děti.

Sv. Monika svatého Augustina, sv. Nonna svatého Řehoře, sv. Emmelia svatého Basila, sv. Blanka svatého Ludvíka a ve výpočtu mohl bych ještě dlouho pokračovati. Snad nikde neplní se tak doslova lidové přísloví: »Jablko nepadne daleko od stromu« jako ve výchově.

Chcete viděti kletbu špatného vychování? Vzpomeňte na Drahomíru a jejího syna Boleslava. Všechny nectnosti, které odsuzujeme na matce, vidíme i na jejím synovi. Drahomíra toužila po vládě a nestrpěla vedle sebe nikoho, Boleslav též. Aby dosáhla svých úmyslů, nezalekla se ani zločinu a na její rozkaz skonala na Tetíně svatá Ludmila smrtí mučednickou; aby se zmocnil trůnu, prolil Boleslav i nevinnou krev bratrovu.

Opravdu, dobrý příklad rodičů je nejlepší školou dětí, zlý příklad zkazí i nejlepší dítě. Mimoděk vzpomínám v tuto chvíli na událost z evangelia. Kdysi byl pozván Spasitel do domu farizejského knížete a posadil se za stůl. Evangelista dodává: »*Oni ho pozorovali.*« (Luk. 14, 1.) Je pravda, na Spasiteli nemohli najíti nejmenšího stínu; on jediný mohl se otázati i svých největších nepřátel: »*Kdo z vás bude mne viniti z hříchu?*« (Jan 8, 46.) Tím důležitější je však tato myšlenka pro každou rodinu.

Otcové a matky! Kolik máte doma dětí, tolik máte bystrých pozorovatelů, kteří sledují každý váš krok a každé vaše slovo. Blaze rodině, kde slova jsou jenom výkladem dobrého příkladu, jaký dítě vidí. Běda však rodině, kde dítě vypozeruje, že otec a matka dobře mluví, ale špatně jednají. Marně mu budou domlouvati, aby se polepšilo; umlčí je příslovím: »*Lékaři, uzdrav se sám!*« Rodina, která měla býti dítěti školou ctností, stala se školou hříchu a nepravosti.

Snad se vám zdá, že upřílišuji; proto vám povím z dějin dva doklady: napřed světlo, potom stín.

Svatá Emmelia byla dcerou svatého mučedníka, který skončil za pronásledování Maximinova. Jejím manželem byl svatý Basil. Z této vzorné rodiny vykvetlo deset dětí, čtyři z nich byly prohlášeny od církve za svaté: Makrina, Basil, Řehoř a Petr; ostatní vedli hluboce křesťanský život. Jaký strom, takové bylo i ovoce.

To bylo světlo, všimněme si též stínu. Roku 1740 narodila se Ada Jukeová, oddaná opilství. Jak bylo dokázáno svědomitými studii, vzrostlo její potomstvo na 834 osob. Z nich se narodilo 106 mimo manželství, 142 živilo se řemeslnou žebrotou, 64 bylo odkázáno na podporu druhých, 181 žen oddalo se hnusnému obchodu a zaprodávalo svou čest, 76 osob bylo odsouzeno pro různé zločiny, 7 pro vraždu. Tato jediná rodina stála stát 5 milionů marek, asi 40 milionů K; v tom je započtena výživa v žalářích, soudní útraty a podobné.

Vím dobře, že ve vašich rodinách neuvidí dítě zločiny; tím by však jeho náboženská výchova přece ještě nebyla zabezpečena. Nevidí zločiny, ale vidí rozpor mezi náboženstvím, jak se mu učí ve

škole a mezi praktickým životem, jak jej vidí doma. Aspoň několik dokladů.

Rodiče napomenou dítě, aby se pomodlilo, snad je i pokárají, je-li při modlitbě nedbalé a nepozorné. Ale dítě snad ještě nikdy nevidělo tatínka nebo maminku pokleknouti a sepnouti ruce k modlitbě. Jaký bude výsledek takové výchovy? Povím to událostí, která se stala před nedávnem. Malý synáček překvapil matku otázkou: »Maminko, kdy budu tak veliký jako tatínek?« — »Proč chceš býti tak veliký?« — »Abych se již nemusel modlívati.« To byl účinek špatného příkladu otcova. Ještě horší budou následky tam, kde špatný příklad dává otec i matka.

Vzpomínám, jaké bývalo vzrušení, když někde se přestali modliti s dětmi ve škole. Pořádaly se protestní schůze, do školy se posílaly deputace, v novinách se brojilo proti učitelům atd. Nejsem pro to, aby se tyto modlitby rušily, naopak, přál bych si, aby jich bylo ještě více. Proč o tom mluvím, má jiný účel. Povězte mi upřímně! Nebylo v tom rozčilování často hodně přetvářky a farizejství? Horlilo se pro modlitbu ve škole, a doma se nikdo s dětmi nepomodlil ani Otčenáš!

Jiný doklad. Stále se naříká, jak dnešní mládež odvyká poslušnosti a úctě k rodičům. Bohužel, je to pravda, smutná pravda, a bude ještě hůře. Škoda jen, že na jedno se při tom zapomnělo. Nikdo se netáže, kdo tuto zkázu zavinil, kdo naučil děti, aby se nebály čtvrtého Božího přikázání: »Cti otce svého i matku svou!«

Nesvalujme vinu jen na druhé, jsme vinni také. Bůh nedal jen čtvrté přikázání, dal jich deset a všechna zavazují stejně. Bůh pravil: »V jednoho Boha věřiti budeš« — a dítě vidí v rukou otcových noviny, které tuto víru podkopávají a zesměšňují. Bůh řekl: »Nevezmeš jména Božího nadarmo!« — a dítě slyší, snad den jak den, jak rodiče svatá jména znesvěcují, snad se i rouhají. Bůh kázal: »Pomni, abys den sváteční světil!« — a dítě je svědkem, jak otec a matka v neděli nejdou do kostela, snad i těžkou prací den Páně znesvěcují.

To všechno dítě doma slyší a vidí. Proto se nedivte, že se vám v duchu vysměje, když mu vytýkáte jeho neposlušnost a při tom se dovoláváte čtvrtého Božího přikázání. Skoro bych řekl, že má pravdu. Nebojí-li se otec a matka přestupovati ostatních devět přikázání, proč by se dítě mělo strachovati právě čtvrtého? Bud' platí celé desatero, nebo neplatí vůbec!

Kdo tedy naučil děti, aby se čtvrtého přikázání nebály? Vlastní rodiče! Proto býváme svědky smutného zjevu: dokud chodí dítě do školy, zachovává aspoň na venek Boží předpisy, bojí se špatné známky z náboženství. Jakmile se za ním zavřela školní brána, je také konec s jeho náboženským životem, je konec s modlitbou a přijímáním svatých svátostí.

Rozumíte, co jsem vám chtěl povědět? Chcete-li, aby nastala opravdu náprava, aby v našich rodinách zavládl opět duch Kristův,

musíte býti sami vzory náboženského života. Musíte děti vychovávatí příkladem, slov nebude již ani potřeba. Nemáme dnes Václavů a nemáme Anežek, protože nemáme již Ludmil.

Jaký strom, takové ovoce, jaká rodina, takové bývají děti. Ze špinavé studánky nepoteče nikdy čistounká voda, z nábožensky mrtvé rodiny nevzejdou nikdy katoličtí hrdinové. Chcete-li, aby vaše děti podobaly se sv. Václavu a bl. Anežce, hleďte, aby naše matky podobaly se zase sv. Ludmile! Amen.

Sv. Václava, dědice země České.

VE ŠLÉPĚJÍCH SV. VÁCLAVA.

Kdykoli hrozilo našemu národu nebezpečí, po každé zahlaholila v českých chrámech památná píseň: »Svatý Václave!« Je pravda, nebyli jsme vždy vděčni velikému světci; snad se ještě pamatujete, jak i v jubilejním roce byla jeho památka hanobena a jeho význam snižován. Ale když se nad Čechami zatmělo a z černých mraků šlehl zlověstný hrom, procitla po každé uměle uspaná duše lidu a volala o pomoc k našemu svatému knížeti. Celých tisíc roků držel nad námi svou ochrannou dlaň, doufejme, že nás neopustí ani dnes.

Když jsem přemýšlel, jak bych to měl povědět, co vám chci dnes říci, napadla mne zčista jasna slova marnotratného, ale již kajícího syna: »*Vstanu a půjdu k otci svému.*« Ano, návrat, upřímný návrat k zásadám svatého Václava bude nejkrásnějším darem, jaký mu dnes můžeme dáti. Proč mluvím o návratu? Není to tajemstvím, že jsme se daleko odchýlili od ideálu, jaký měl na mysli sv. Václav. Vzácné ctnosti, které nám zanechal jako drahý odkaz, dávno pobledly; místo nich dováželo se k nám zboží, které nebylo ani katolické, ani svatováclavské. Proto dnes při mši svaté volá k nám Čechům církev slovy Písma svatého: »*K vám tedy jsou tyto řeči moje, byste se naučili moudrosti a neklesli.*« (Moudr. 6, 10.) Ano, učme se moudrosti od sv. Václava a jeho zásadami naplníme znova své české duše!

I. První ctností, která nás na sv. Václavu dojímá, jest jeho víra, kterou od té doby nazýváme věrou svatováclavskou. V naší době stává se módou spoléhati ve všem na vědu a zapomínati na Boha neb aspoň s ním v denním životě nepočítati. A z měst a z vysokých škol rozlévá se tento jed zvolna i po našem venkově a otravuje prosté duše českého lidu. Svě bludy vám vnucují novinami neb aspoň radiem hledí vniknouti do vašich rodin. Proto bývají křížové průvody čím dále tím méně navštěvovány, proto mizí krásné pobožnosti, kterými naši zbožní předkové svolávali na své práce Boží požehnání. Proto se zapomíná na třetí Boží přikázání a pracuje se i v neděli.

Jen nemyslete, že naše okolí zůstalo ušetřeno. Jel jsem do Prahy vlakem, přisedl jakýsi venkovan. Znal jsem ho dobře, byl z nedaleké vesnice a doma nevynechal v neděli ani jednu mši svatou. Dal se do řeči se ženou, která seděla naproti a brzy přešel hovor na náboženství. Žena hlasitě prohlásila, že pekla není, je to prý jen výmysl kněží. Čekal jsem, co udělá onen muž, kterému přece ta slova platila — on bojácně mlčel. Styděl se vyznati svoji víru. Nevzpomněl, co pravil Ježíš: *»Kdo se stydětí bude za mne a za slova má, za toho bude se stydětí Syn člověka, když přijde ve slávě své.«* (Luk. 9, 26.)

Ale to by nestačilo; znáti Boha a katolickou víru je ještě málo; apoštol Jakub o tom praví: *»I zlí duchové věří, ale třesou se.«* (Jak. 2, 19.) Teprve víra provázená skutky má cenu před Bohem; proto je tak důležité, abychom podle své víry také žili.

Zářivým vzorem praktického katolicismu je nám sv. Václav. Je to úžasné, jak tohoto světce pronikl duch víry Kristovy! Křesťanské náboženství počínalo se v Čechách teprve šířiti, ještě se nevžilo. Z vládnoucí rodiny byli prvními katolíky teprve děd Václavův Bořivoj a jeho babička, svatá Ludmila. A jejich vnuk je již světce — ve dvaceti letech, v okolí ještě pohanském a pokaženém, na knížecím dvoře, kde ještě sto roků později se bratři vraždili nebo aspoň oči si vypichovali a se zohavovali.

Tak svatý Václav, mladičký a čistý předstihl svou dobu životem panickým a dobročinným. Což divu, že jeho knížecí dvůr nechápal, nemohl pochopiti takový život, život, který dlel raději před svatostánkem, než ve společnosti bujných dvořanů. Necháпали ho, proto ho odsoudili slovy: *»Co s ním počneme? Vždyť je zkažen od kněží a žije jako mnich.«* Proto ho usmrtili a jeho nevinnou krví pokropili stěny chrámu, do kterého se právě ubíral. Uškodilo to svatému Václavu? Splnilo se na něm jen slovo Ježíšovo: *»Kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej.«* (Mat. 10, 39.) Jeho nepřátelé uspíšili jen jeho slávu a vstavili na jeho hlavu korunu mučednickou, pro kterou je nám tak milý a drahý. A kdybychom se dnes otázali svatého Václava, zda lituje, že kdysi prožil svoje mládí v panické čistotě a zbožnosti, odpověděl by nám jistě slovy Písma svatého: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.)

Zcela jinak nařikají dnes ti, kteří byli kdysi nepřáteli jeho svatého života a kteří jej pro jeho zbožnost pronásledovali. V Písmě sv. čtu jejich zoufalá slova: *»Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy, světlo spravedlnosti nesvítilo nám, slunce moudrosti nevzešlo nám... Co nám prospěla pýcha, anebo co nám pomohlo bohatství s chloubou? Pominulo to všecko jako stín, a jako prchavá pověst.«* (Moudr. 5, 6n.)

Jak chcete jednou mluvití vy? Slova díků a plesání se svatým Václavem, či slova zoufání s těmi, kteří se pokládají za moudré to-

hoto světa, kteří prý si dovedou zkrásniti život a proměniti jej v ráj a shlížejí pohrdavě na opravdové věřící a rádi jim vytýkají, že jsou zaostalci a zpátečníky? Rozhodněte se! Pamatujte však při této volbě na slova Ducha svatého: *»Co kdo bude sít, to bude i žíti. Kdo totiž rozsévá na svém těle, z těla také bude žíti záhubu; kdo však rozsévá na duchu, z ducha bude žíti život věčný.«* (Gal. 6, 8.) Kdo se stará o to, co tělu lahodí, i když je to zákonem Božím zakázáno, bude také z těla žíti záhubu; kdo však poslouchá Boha a pečuje především o duši, bude také jednou sklízeti život věčný. V hodinu smrti ještě nikdo nelitoval, že byl živ zbožně a podle své víry — ale již mnozí proklínali svůj život a lekali se mládí, které prožili ve hříchu a zlých náklonnostech. A bude-li se nám zdáti takový život těžký a nesnadný, vzpomeňme si na slova božského Spasitele: *»Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kteří ji nalézají.«* (Mat. 7, 14.)

II. Druhá ctnost, ve které vynikal sv. Václav, byla jeho veliká láska ke svatostánku a k božskému Spasiteli, který v něm přebývá. Je dojemné, čteme-li ve starých životopisech, jak vroucně miloval svatý Václav Velebnou Svátost. On, kníže České země, našel každý den dosti času, aby si zašel na celou mši svatou. Na svého Miláčka ve svatostánku nezapomínal ani v noci, a často ho našli lidé ráno u kostelních dveří, kde klečel a klaněl se Spasiteli. Vlastníma rukama chystával mouku a víno, kterých měl užítí kněz při mši svaté. Je tak krásné, co se mu stalo jednou v Německu. Přijel na sněm německých knížat a podle zvyku chvátal především na mši svatou. Kněz se však opozdil. Když český kníže na sněm dlouho nepřicházel, rozhněval se císař Jindřich a nařídil knížatům, aby si Václava nikdo ani nevšímal, až vejde. Zasedání bylo v plném proudu, když se otevřely dveře a vešel Václav. Knížata podle rozkazu zůstala seděti. Však co to? Německý císař povstal, šel naproti českému knížeti, hluboce se před ním poklonil a co nejsrdečněji jej přivítal. Proč? Jak vypravoval později, uviděl po boku svatého Václava dva anděly a z jeho tváře vycházela taková zář, že jej donutila, aby povstal.

Písmo svaté praví na jednom místě: *»Kdo slaví mne, toho oslavím; kdo však mnou pohrdá, tím bude pohrdáno.«* (1. Král. 2, 30.) Zde máte tajemství velkolepých úspěchů, kterých se sv. Václav do dělal, i když panoval tak krátkou dobu. Od oltáře provázelo jej Boží požehnání a nahradilo mu stonásobně oběť, kterou pro Boha přinesl. Bývá mi vás líto, když vidím, jak se na svých polích do úpadu lopotíte a výsledek bývá často tak nepatrný. Proč? Protože zapomínáte na pravdivé přísloví našich zbožných předků: *»Kde Bůh hospodaří, tam se dobře daří«* — ale *»Bez Božího požehnání marné lidské namáhání.«* Daleko snáze by se vám pracovalo, kdybyste svůj den počínali mší svatou nebo aspoň vroucí modlitbou. To není ztráta času, jak se o tom přesvědčil svatý rolník Isidor.

V jeho životopise se vypravuje, že nevynechal ani jediný den

mši svatou. Myslíte snad, že tím byl zkrácen? Naopak. Ze všech sousedů míval pole obdělaná nejdříve, nic se mu nezkazilo a jeho úroda bývala nejlepší. Mnozí se tomu divili a chtěli vypátrati tajemství jeho úspěchů. Ukryli se v blízkém lesíku a co viděli? Isidor oral. Když dojel na konec pole, kde byl strom a na něm obrázek Panny Marie, poklekl a chvílku se modlil. Ale v téže době zjevil se na jeho poli anděl, který velikou část zoral. Tímto viděním chtěl Pán Bůh ukázati, jakou moc má Boží požehnání. Práce se daří lépe, dokonáme ji spíše, než kdybychom modlitbu vynechali. Opravdu, kde Bůh hospodaří, tam se dobře daří — ale bez Božího požehnání marné lidské namáhání!

Co platí o práci hmotné, platí také o našem posvěcení. Ještě nikdo se neuchránil hříchu a neodolal pokušením, kdo se vyhýbal Velebné svátosti a svatému přijímání. S touto silou, která jest uložena ve Svaté Hostii, můžeme zvítěziti nad každým hříchem a každým pokušením. Neměli bychom omluvy na soudu Božím, kdybychom přece podlehli. Jako žaloba povstaly by proti nám všechny mše sv., které jsme mohli slyšeti, a které jsme lehkomyšlně zanedbali! Povstaly by proti nám všechny Hostie, které jsme mohli přijmouti, ale o které jsme nedbali. Kristus by nám právem vytýkal: »Hle, já, tvůj Bůh byl jsem ti tak blízko ve svatostánku! Každou milost jsi mohl ode mne dostati. Kdo je tedy vinen, že jsi přece klesal do hříchu? Ty sám, protože jsi ani v neděli nepřicházel na mši svatou a k mému svatému stolu jsi přiklekal jen jednou do roka. Volal jsem k tobě: „*Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím*“ (Mat. 11, 28) — nedbal jsi.« Tak by nám jednou vytýkal Kristus a nemohli bychom říci ani slova na omluvu. Náš vlastní český král usvědčil by nás ze lži. Svatý Václav byl také mladý; v jeho žilách kolovala také česká krev a v jeho srdci ozývaly se stejné vášně, které svádějí ke hříchu nás — a přece se posvětil, protože hledal sílu u svatostánku. Otcové a matky! Marně budeme naříkati na zkázu, která se šíří mezi mládeží, jestli tuto mládež nepovedeme často ke svatému přijímání. Všechny ostatní prostředky zklamou.

Končím slovy Písma sv., která se tak dobře hodí do úst našeho světce: »*Slyšte, děti, otcovo poučení, mějte pozor, ať si zjednáte rozumnost, výborný dar nabízím vám, naukou mou nepohrdejte. Cestu moudrosti ukazuji (národe) tobě, povedu tě po stezkách poctivosti.*« (Přísl. 4, 1n.) Za příkladem svatého Václava vážme si katolické víry, kterou naši předkové nazvali věrou svatováclavskou. Bylo by to zradou na svatém Václavu, kdybychom se jí odřekli nebo se za ni styděli. Ale nebud'me katolíky jenom v matrice! Hled'me, aby chom podle své víry také žili. Vážme si Velebné Svátosti a mše sv., která byla kdysi největší radostí svatého Václava. Bez velice důležité příčiny ji nevynechejme!

Nakonec obracím se k tobě, svatý náš kníže! Po celých tisíc roků držel jsi ochrannou ruku nad naším národem. Svatý Václave, nedej

zahynouti nám ni budoucím, chraň nám naši katolickou víru a přiveď nás jednou ke Kristu, s kterým sám již kraluješ po tisíc roků! Amen.

Sv. andělů strážných.

VÝZNAM SLAVNOSTI.

Všichni se pamatujeme, jak nás matka učivala dojemně krásné modlitbičce: »Anděle Boží, strážce můj!« Myšlenka na nebeského ducha provázela nás dlouho životem; teprve v pozdějších letech počala se snad zvolna vytráceti, až jsme snad na ni zapomněli docela. Moderní nevěra pokročila ještě dále a každou zmínku o této katolické pravdě odbývá posměchem. Víra v anděly strážné jest jí jen krásnou pohádkou. Abych vás uchránil před jejími nástrahami, promluvíím o významu svátku: dokáži vám, že andělé strážní nás opravdu provázejí a zmíním se o povinnostech, které z toho pro nás vyplývají.

I. Je pravda, anděl strážný je duch, proto se nemůžeme přesvědčiti zrakem o jeho přítomnosti. Této veliké milosti dostalo se jen několika světcům a světicím; z nich proslula nejvíce sv. Františka Římská, zemřela 1440. Skoro ustavičně viděla při sobě svého anděla strážného; zmizel jen, když se dopustila nějaké chyby a objevil se teprve, když za ni učinila pokání. Podobná událost vypravuje se také o sv. Cecilii; pohled na anděla, který ji provázel, obrátil několik jejích příbuzných.

My ostatní neuvídíme snad nikdy svého anděla strážného; že nás opravdu provází, dovidáme se z Písma svatého a z učení katolické církve.

Již ve Starém zákoně sliboval Bůh vyvolenému národu: »*Hle, já pošlu anděla svého, který bude kráčet před tebou, střežiti tě na cestě a uvede tě na místo, které jsem ti připravil.*« (Ex. 23, 20.) A v žalmu 90 (v. 11n) ůteme krásná slova: »*Andělům svým o tobě kázal, aby tě ostríhali na všech tvých cestách. Takořka na rukou budou tebe nosit, abys o kámen nohou svou nezavadil.*« Právě z tohoto žalmu bylo vzato i jméno, kterým nazýváme tyto nebeské dobrodince.

Mnohem jasněji mluví Nový zákon. Když Pán Ježíš varoval svět před pohoršením, pronesl vážná slova: »*Hleďte, abyste nepohrdali žádným z těchto maličkých; neboť pravím vám, že andělé jejich v nebi stále patří na tvář Otce mého, jenž jest v nebesích.*« (Mat. 18, 10.) Rozumíte této veliké výstraze? Jest opravdu nebezpečno pohoršiti některé dítě; má při sobě anděla strážce, který bdí nad jeho duší a neopomene žalovati před Bohem na každého, kdo ukřivdil jeho chráněnci.

Pán Ježíš mluví na tomto místě jenom o dětech. Ze Skutků apo-

štolských (12, 16) se dovídáme, že andělé mají též dospělí. Když byl apoštol Petr uvězněn, modlila se celá církev za jeho vysvobození a Bůh vyslyšel jejich vroucí prosby. Anděl Páně zjevil se Petrovi a vyvedl ho ze žaláře, který hlídala čtyři oddělení vojínů. Hned potom chvátal apoštol k domu Marie, matky Markovy, kde bylo shromážděno mnoho křesťanů. Dveře byly zavřeny a Petr marně se pokoušel, aby mu otevřeli. Slyšeli jeho hlas, protože však dosud nevěděli o jeho záchraně, pravili: *»Je to jeho anděl.«* Stejnou myšlenku vyslovil apoštol Pavel (Žid. 1, 14). Praví o andělech: *»Nejsou-liž oni všichni služební duchové, posílání ke službě pro ty, kteří dědictvím obdrží spásu?«*

Mohl bych uvést ještě mnoho jiných dokladů, tyto dostačí. Písmo svaté nám dosvědčuje, že jsou andělé strážní, kteří bdí nejen nad malými, nedospělými dětmi, nýbrž provázejí též ostatní věřící. Proto se nedivím, že víru v anděly nacházíme v církvi ustavičně; aspoň několik myšlenek. Origenes praví: *»Každý katolík, i nejmladší, má dobrého anděla, anděla Božího, který ho vede, povzbuzuje a řídí, který stále patří na tvář nebeského Otce, aby naše skutky buď napravoval nebo smilování nám vyprošoval.«* Svatý Jeronym píše: *»Veliká je důstojnost duší, protože každá z nich má hned od narození svého anděla.«* Svatý Basil: *»Každý křesťan má svého anděla, který patří v nebesích na tvář Otcovu.«* Sv. Jan Zlatoústý: *»Nemůžeme ani pochybovati, že všichni křesťané mají anděla strážce.«* Ve výpočtu bych mohl ještě dlouho pokračovati; neučiním to, protože bych se opakoval.

Skutečnost andělů strážných dokazují nám též dějiny; aspoň jediný doklad z nedávné doby. V badenském městě B. byla tak úzká ulička, že dospělý muž mohl se dotknouti obou řad domů, když rozpráhl ruce. Na jednom místě byla zeď již tak porouchána, že hrozila sesutím. Touto uličkou šla právě matka, za ruku vedla pětiletou dcerušku. Když byli jen asi deset kroků od nebezpečné zdi, zastavilo se pojednou dítě a zahledělo se upřeně před sebe. Matka je pobídla: *»Jdi dále!«* — ale dítě se ani nehýbalo. *»Co je ti, jdi přece dále!«* zvolala matka znova — ale v tom okamžiku se zřítla zeď a s velikým rachotem spadla do uličky, kterou zasypala.

Polekaná matka vzala dítě do náruče a běžela s ním domů. Tam klekla před křížem a děkovala Pánu Bohu za záchranu. Potom se tázala dítěte, proč nechtělo dále; maličká se zahleděla udiveně na matku a zvolala: *»A tys ho neviděla?«* — *»Koho jsem měla vidět?«* — *»Toho krásného jinocha v bílém šatě. Postavil se přede mne a zdržel mne, abych nešla dále.«* Když to matka slyšela, pravila dojatě: *»Šťastné dítě, vidělo jsi svého anděla strážného. Nezapomeň na to po celý život!«*

Ale snad vás častěji napadla myšlenka: *»Máme-li opravdu každý svého strážného anděla, proč se přece stane tolik neštěstí?«* Otázka je důležitá a zasluhuje podrobnějšího rozboru.

Odpověď je dvojitá: někdy anděl strážný opravdu varoval, ale člověk nedbal jeho moudré rady a svévolně se vydal v nebezpečí, ve kterém zahynul nebo utrpěl úraz. Marně bychom svalovali vinu na anděla; splnila se tu slova Písma svatého: *»Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm.«* (Sir. 3, 27.)

Jindy není vina na člověku — ale ani anděl se nedopustil neprozřetelnosti. Vůle Boží jest nezměnitelným zákonem i pro anděla. Chce-li Bůh duši za spáchaný hřích potrestati nebo ji utrpením vytríbiti, nezabrání kříži ani nebeský duch. Zato tím horlivěji povzbuzuje svěřence, aby hrdinně bojoval a raduje se z vítězství, kterého dosáhl. Tak těšil kdysi anděl Spasitele v zahradě Getsemanské; neumenšil jeho utrpení, dodával mu jen síly, aby s tím větší ochotou vzal na sebe kříž.

Máme tedy každý anděla strážce. Provází nás od kolébky do hrobu; neopouští nás ani, když jsme ho zarmoutili a raduje se, vrátíme-li se kajícně k Bohu. To je smysl hlubokých slov Spasitelových: *»Pravím vám, že tak bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.«* (Luk. 15, 7.) Anděl půjde s námi až k soudné stoličce Kristově, hledme jen, aby jeho přítomnost nebyla pro nás obžalobou. Tím přecházím ke druhému bodu kázání.

II. Říká se, že láska plodí zase jen lásku; starostlivá péče andělů strážných nutí nás k vděčnosti. Bylo o tom napsáno mnoho knih. Nejlépe pověděl nám Bůh, jak máme splatiti andělům jejich oddanou péči. Privil: *»Hle, já pošlu anděla svého, který bude kráčet před tebou, střežiti tě na cestě a uvede tě na místo, které jsem ti připravil. Dbej ho, poslouchej hlasu jeho, a nemysli, že smíš jím pohrdati; neboť nepromine ti, když budeš proti němu se prohřešovati. Budeš-li však poslušen hlasu jeho, a budeš-li činiti vše, což pravím, budu nepřitelem nepřátel tvých a sužovati budu ty, kteří sužují tebe.«* (Ex. 23, 20n.)

Slova jsou důležitá, proto si zaslouží delší úvahy.

K andělu strážnému máme míti především úctu: *»Dbej ho, a nemysli, že smíš jím pohrdati.«* Již svou přirozeností stojí anděl vysoko nad svým chráněncem: on je pouhý duch, my zároveň tělo. Proto anděl vidí dále než my a nepodléhá svůdnému okolí. Proto by si zasloužil našeho obdivu; ještě větší úcty zasluhuje pro dobrodiní, která nám prokazuje.

Je pravda, mnoho lidí nepomyslí, jak těžko by se probíjeli životem, kolikrát by upadli do nastražených tenat, kdyby nad nimi nebděl jejich strážný anděl. Nevzpomenou, kolika hříchů je uchránil nebo k dobrému povzbuzoval. Teprve po posledním soudu vzejde nám světlo a mnohý z nás klesne potom na kolena a zlíbá nohy svého největšího dobrodince.

Úcta nezáleží jen v krásných slovech, musí se projevovati především skutky. Nedovolme si učiniti před svým andělem strážným, zač

bychom se styděli před lidmi. Nemá úcty k andělu strážnému, kdo se dopouští hříchu. Spasitel plakal kdysi nad městem Jerusalemem a bolestně volal: *»Kdybys bylo poznalo i ty, a to alespoň v tento den tvůj, co je tobě k pokoji, ale nyní je to skryto před očima tvýma!«* (Luk. 19, 42.) V poslední den se dovíme, kolikrát zaplakal nad naším nevděkem anděl strážný. Je pravda, neopustil nás, ani když jsme ho uráželi — ale zaplakal, a tyto slzy budou pro nás velikou obžalobou: *»Nemysli, že smíš jím pohrdati!«*

Zajímavý doklad k uvedeným slovům jsem četl v dějinách francouzské revoluce. Roku 1793 vydala vláda rozkaz, aby bylo zničeno vše, co připomínalo Boha a náboženství. Také do kostela sv. Germána v Bügey přišel místní sochař, aby splnil bezbožné přání. Před oltářem klečela jakási žena a varovala ho před zločinem, k němuž se chystal. Odbyl ji posměšnou poznámkou: *»Boha není, a kdyby i byl, málo by mu záleželo na nějakém obraze.«* Potom ukázal na dva anděly, kteří zdobili oltář a dodal: *»Jen tito dva dělají, jako by mne pozorovali, ale já je to odnaučím.«* Vzal sochařské dláto a oběma andělům vypíchal oči, zůstaly po nich jen neforemné jamky.

Za čtyři roky měl svatbu. Narodilo se mu dítě, bylo slepé, místo očí mělo jen prázdné jamky. O dvě léta později přišlo na svět druhé dítě, bylo také slepé, na místo očí zely též prázdné jamky. Kde kdo si vzpomněl na zohavené sochy andělů. Proto *»nikdy nemysli, že smíš jím pohrdati!«*

Úcta k andělům strážným je první povinností, není však povinností jedinou; mnohem důležitější je poslušnost. Bůh pravil: *»Poslouchej hlasu jeho!«* a sliboval: *»Budeš-li poslušen hlasu jeho, a budeš-li činiti, co pravím, budu nepřitelem nepřátel tvých a sužovati budu ty, kteří sužují tebe.«* Rozumíte již, proč nás potkává často tolik utrpení? Proč vítězí zloba nepřátel a šlape do bláta naše sv. právo? Je to odplata za nevděčnou neposlušnost, s jakou jsme zamítali dobré rady svého strážného anděla. Oč lépe by se nám žilo, kdybychom se řídili rozkazem Božím! Blaze každému, kdo jde cestou, kterou mu ukazuje jeho strážný anděl. Povím o tom doklad z vlastní zkušenosti.

Zaopatřoval jsem kdysi školní dítě. Mělo úbytě a bylo viděti, že dlouho nevydrží. Smrti se nebálo, skoro se těšilo na shledání s Pánem Ježíšem.

Druhého dne odsloužil jsem mši svatou. Pojednou zaslechl jsem v duši jasný rozkaz: *»Jdi ještě jednou k nemocnému dítěti, přeje si s tebou mluvit!«* Byl jsem překvapen, tím spíše, poněvadž do vesnice bylo hodně přes hodinu. Ale rozkaz zněl stále a rozhodněji, proto jsem uposlechl.

Přišel jsem k domku. Na dvoře pracoval otec nemocného dítěte, štípal dříví. Jakmile mne spatřil, sepjal překvapením ruce a radostně zvolal: *»To je dobře, že jdete, velebný pane. Maličká od rána po vás volala; musí prý vám ještě něco pověděti.«* Vyzpovídal jsem dítě, které brzy potom klidně skonalo.

Kdo mne to volal k nemocnému dítěti? Čí hlas jsem to slyšel tak jasně a tak dlouho ve své duši? Jsem přesvědčen, že to byl její anděl strážný, který chtěl upokojiti svého umírajícího svěřence.

Z toho plyne pro nás praktický důsledek: modleme se rádi a modleme se často k andělům strážným. Modlívejte se k nim zvláště vy, matky! Nemůžete býti stále u svých dětí a sotva se vám kdy podaří uchrániti jejich duše ode všech nástrah pekla a světa. Tím vroucněji volejte k jejich andělům strážným, aby svou mocí doplnili vaši nemohoucnost.

»Anděle Boží, strážce můj,
rač vždycky být ochránce můj!«
Amen.

Všech svatých.

JDĚME ZA JEJICH PŘÍKLADEM!

»Pozdravuji vás všichni svatí!« (2. Kor. 13, 12.) Těmito slovy vyřizoval apoštol Pavel korintským křesťanům pozdrav jejich filippských souvěrců. Těmito slovy počínám dnešní sváteční promluvu.

Je tomu dosti dávno, co jsem se modlil naposledy v římských katakombách na hrobech svatých mučedníků; je tomu již dávno, a přece nemohu zapomenout!

Římské katakomby! Kolik vzpomínek vyvolá toto krátké slovo v duši každého, kdo byl jedenkrát v Římě! Představte si úzké, podzemní chodby, které probíhají všemi směry, které jsou ve 4—5 poschodích pod sebou a jsou dlouhé sta kilometrů. A v těchto podzemních bludištích žila katolická církev skoro 300 roků, dokud nepřestalo pronásledování křesťanů. Tam byli křtěni — a dosud vidíte studánky s vodou, do které po stupních sestupovali. Tam se scházeli v noci a tajně na mši svatou — a dosud vidíte prostinké oltáře, na kterých přinášeli přesvatou oběť a nad oltářem obraz buď Ježíše Krista nebo jeho přesvaté Matky. Tam přijímali Tělo Páně — a dosud vidíte ve stěnách chudobně vytesané malé svatostánky a před nimi prostinké lampičky z pálené hlíny, které hořely jako věčné světlo. Tam byli po smrti pochováváni — a po obou stranách chodeb vidíte výklenek za výklenkem, ve kterých odpočívají jejich svatá těla. A vždy po několika krocích je malá kaplička s oltářem — to je hrob svatého mučedníka, a jenom v Římě je takových mučednických hrobů na 170.000.

Ani sám nevím, proč v těchto katakombách vzpomněl jsem si po každé na svoji vzdálenou vlast a na své milé farníky. A tam na hrobech sv. Anežky a sv. Cecilie jsem skládal dnešní kázání. Je ve-

lice krátké a dalo by se pověděti několika slovy. Přeji každému z vás, abyste jednou na smrtelném lůžku mohli říci s apoštolem Pavlem: *»Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce.«* (2. Tim. 4, 7n.) Tato slova jsou tak důležitá, zastavme se proto u každého z nich.

Veliký apoštol národů byl uvězněn a odsouzen na smrt, protože byl katolíkem. A právě v této době napsal slova: *»Víru jsem zachoval.«* Nebyla to maličkost zůstat katolíkem, když hrozilo pronásledování a smrt. Ještě před nedávnem zdálo se u nás v Čechách zbytečným mluvit s kazatelny o potřebě víry a varovati před odpadem. Celý náš národ byl katolický a zdálo se, že tak bude vždycky. Ale uplynulo jen několik roků a tisíce Čechů opustilo prapor Ježíše Krista a vystoupilo z církve. Nadarmo jim svědomí připomínalo vážná slova Kristova: *»Kdo neuvěří, bude zavržen.«* (Mar. 16, 16.) Nadarmo klekla před nimi často i vlastní matka a se slzami v očích je zapřísahala, aby nezrazovali Vykupitele, který pro ně na kříži umíral. Nadarmo je varoval anděl strážný, aby se neodříkali aspoň své nebeské Matky Marie, která je přece útočištěm hříšníků. Mluvili nadarmo, neslyšeli. Zradili přísahu, kterou kdysi skládali na křtu a kterou při prvním svatém přijímání veřejně obnovili. Měli opravdu tolik smutné smělosti, aby řekli svému Spasiteli do očí: *»Nebudu sloužiti.«* (Jer. 2, 20.) A proč? Často jen pro kousek bídného farského pole, často jen proto, že se jim druzí smáli, často jen proto, aby mohli volněji žíti.

Zaleťte se mnou, drazí křesťané, do Říma a zadívejme se na hroby svatých mučedníků! Byli to lidé jako my, ale kde běželo o víru, nelekali se obětí. Místo dlouhého výkladu povím vám jediný příklad o mladé matce, nazývala se Perpetua.

Její staříčký otec byl ještě pohanem. Jakmile se dověděl, že jeho dcera je křesťankou, přišel rozhněván do jejího domu, vrhl se na ni a bil ji, co měl síly. Mlčky snášela Perpetua toto trýznění, a jenom hořké slzy prozrazovaly bolest, která mučila její citlivé srdce. To však byl teprve počátek dlouhého utrpení.

Po několika dnech byla i se svým nemluvnětem uvržena do temného žaláře. Sama se smrti nebála, ale bolelo ji, že s ní má trpěti i její nevinné dítě. Když se roznesla pověst, že uvěznění křesťané budou pro svoji víru postaveni před soud, přišel do žaláře znova její starý otec. Klekl před ní na kolena, líbal jí ruce a s pláčem ji prosil, aby se z lásky k němu odřekla Krista. Srdce svaté Perpetuy jistě krvácelo, když viděla před sebou svého staříčkého otce a slyšela jeho slova: *»Dítě moje, měj soustrast s mými šedinami! Měj útrpnost se svým ubohým otcem! Podívej se, těmato rukama jsem tě chovával a miloval jsem tě více než všechny ostatní děti. Vzpomeň si na svou nebožku matku a zřekni se víry, která tě bude státi život!«*

Tak mluvil ubohý otec a po tváři sv. Perpetuy tekly slzy. Na-

darmo ujišťovala otce, že ho miluje, ale Krista že zradit nesmí, protože by byla sama od něho na věky zavržena.

Na druhý den konal se soud nad křesťany. Soudce seděl na povýšeném místě, na které se vystupovalo po několika schodech. Když došla řada na Perpetuu, postavil se jí v cestu opět její otec, ale tentokrát držel na svých rukách její maličké dítě, které se na matku usmívalo a ručky po ní vztahovalo. Ukázal jí toto dítě a volal: »Smiluj se přece nad svým dítětem! Zapři víru a nedělej z něho sirotka!« Ale křesťanská matka nezapomněla, že Kristus pravil: »*Kdo miluje syna nebo dceru více nežli mne, není mne hoden.*« (Mat. 10, 37.) Proto odpověděla: »Víru zraditi nemohu!« Byla odsouzena na smrt a za několik dní dokonala na popravišti.

To je jedna z nescetných mučedníků, kteří raději obětovali život, než by se odřekli víry v Krista Ježíše. Je pravda, i dnes má církve mučedníky, v některých zemích teče katolická krev proudy; obyčejně pokouší se svět dojíti svého cíle jinak, a Bohu budiž žalováno, daří se mu jeho dílo lépe, než kdyby nás pronásledoval. Namluvil četným katolíkům, že možno býti čestným člověkem, a při tom neříditi se právě literou evangelia. Dnes platí o mnohých lidech slova apoštola Pavla: »*Vyznávají, že Boha znají, skutky však ho zapírají.*« (Tit. 1, 16.)

Zadivejme se každý sám na sebe a odpovězme si na otázku, máme-li dosud opravdu víru. Víím dobře, že všichni patříte k církvi katolické a jste zapsáni v katolické matrice — ale povězte mi: Bylo by možné, abychom neděle a svátky zbytečnou prací tak znesvěcovali, kdybychom opravdu věřili, že je nad námi spravedlivý Bůh, který nás bude jedenkrát soudit? Bylo by možné, abychom pro každou maličkost vynechávali v neděli mši svatou, kdybychom opravdu věřili, že na oltáři je přítomen sám Ježíš Kristus, který za nás na kříži umíral? Bylo by možné, abychom při mši svaté ani nepoklekli, kdybychom opravdu věřili, že ve svaté Hostii skrývá se Bůh a Spasitel? Bylo by možné, abychom kázání zanedbávali, kdybychom věřili slovům Kristovým: »*Kdo z Boha jest, slovo Boží slyší?*« (Jan 8, 47.) A konečně, bylo by možno, abychom se zpovědi a přijímání měsíce a léta vyhýbali, kdybychom opravdu věřili, že nám ve zpovědi Bůh hříchy odpouští?

To je tedy první pozdrav, který vám přináším od hrobů mučedníků: »*Víru si zachovejte*« — nejenom na papíře, ne jenom na jazyku, ale v srdci a ve skutcích, v celém svém životě!

Druhý pozdrav mi napovídají slova sv. Pavla: »*Dobrý boj jsem bojoval.*« První křesťané byli lidmi jako jsme my. V jejich žilách kolovala stejně ohnivá krev a v jejich srdci bouřily stejné vášně. Měli stejnou zpověď a stejné svaté přijímání jako my — a přece jak veliký rozdíl! Oni se posvětili, my klesáme z hříchu do hříchu, a ještě své pády omlouváme. Ztratilo snad křesťanství svou prvotní sílu, zvětrala snad tato božská sůl, kterou přinesl Kristus pro spásu

světa? Odpověď je jiná. První křesťané byli hluboce proniknuti slovy Spasitelovými: *»Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil!«* (Mat. 16, 26) — proto pokládali hřích za největší zlo; proto obětovali raději všechno, jen aby se uchránili pádu. My na tato slova zapomínáme; proto vše ceníme jen penězi. Hřích je nám maličkostí, která nestojí za řeč. Proto nohama šlapeme šesté Boží přikázání o čistotě za svobodna i o čistotě manželské. Proto půst v pátek porušujeme a dobré jméno bližního špiníme. Ó, jak jinak báli se hříchu první křesťané a raději vše trpěli, než by se ho dopustili.

Povím vám opět příklad, tentokráte ze života sv. Anežky Římské. Pocházela z bohatého rodu a syn nejvyššího římského úředníka požádal o její ruku. Jiná dívka byla by radostí zajásala, Anežka odmítla, protože již dávno slíbila Bohu věčné panenství. Byla proto předvedena k soudu a odsouzena na smrt. Kat, vida její krásu a mladý život, se zarazil a zdráhal se stíti jí hlavu. Ale světice mu pravila: *»Nač otálíš? Nenechej přece Krista na mne tak čekati.«* Byla sřata, a dnes? Dnes stojí nad jejím hrobem nádherný chrám, její hrob bývá stále ozdoben růžemi a miliony dívek nazývá se jejím krásným jménem. Co jí uškodilo, že ztratila všechno, aby duši zachránila? Proto můj drahý pozdrav je od hrobu této mladé světice a zní: *»Varujte se hříchu, poněvadž je jediným a největším neštěstím, které vás může potkati.«*

Ještě bych měl mluvit o odměně, kterou chystá Kristus duším, které se hříchu varovaly a věrně mu sloužily. Tu však oněměla i ústa velikého apoštola Pavla: *»Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.«* (1. Kor. 2, 9.) I kdybychom přetrpěli sebe více, nebeská sláva bude ještě cennější; proto slibuje apoštol Pavel: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.)

Mohl bych skončiti, ještě to neučiním. Od svatých v nebi zalétám v duchu do očiště. I tam žijí tisíce duší, ale z jejich úst slyším bolestný hlas: *»Cit s námi mějte přec, cit mějte (aspoň) vy, naši přátelé, neboť ruka Páně dotkla se nás.«* (Job. 19, 21.) Smilujte se, otcové a matky, nad svými dětmi, které jste kdysi na světě milovali, ale na které snad již začínáte zapomínati! Smilujte se, děti, nad svými rodiči, kteří pro vás kdysi pracovali, a dnes pro vás trpí v plamenech! Smilujte se však také sami nad sebou, protože vaše děti budou to dělati jednou vám právě tak, jako vy to dnes děláte svým zemřelým rodičům. Zítřka slouží každý kněz tři mše svaté; byla by to neomluvitelná neláska, kdyby někdo nebyl ani na jedné:

*»Na dušičky vzpomínejme,
z očiště jim pomáhejme,
budou na nás vzpomínat,
až my budem umírat!«* Amen.

NA DUŠIČKY VZPOMÍNEJME!

Včera vedla nás církev do říše svatých, o které napsal apoštol Jan: *»Bůh setře všelikou slzu s očí jejich, a smrti nebude již, ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pominuly.«* (Zjev. 21, 4.) V duchu jsme viděli blažené nebešťany a naslouchali jejich jásavým zpěvům: *»Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů!«* A dnes? Také vidíme před sebou duše, které Boha milují a po něm touží — ale jak jinak zní jejich hlas. Uprostřed plamenů spínají k nám prosebně ruce a dojemně volají: *»Smilujte se nad námi, smilujte se nad námi, aspoň vy, přátelé naši, neboť ruka Páně dotkla se nás!«* (Job. 19, 21.)

Budu mluvit o dušičkách v očištníku. Nemyslete, že jsou to duše vám cizí, do kterých by vám nic nebylo. Je tam mnohý váš známý a známá, a možná, že byste zaslechli i hlas starostlivého otce, prosbu milé matky neb úpění drahého dítěte. Proto promluví o tom, proč máme duším v očištníku pomáhati a za druhé, jak to můžeme činiti.

I. Proč máme duším v očištníku pomáhati? Důvodů je mnoho, ale můžeme je shrnouti ve dva.

V evangeliu svatého Jana (5, 1n) čteme o dojemné události. V Jerusalemě byl tajemný rybník, jmenoval se Bethesda, po česku dům milosti. Kolem něho bylo pět podloubí a v nich veliké množství nemocných. Nač čekali? Evangelista praví: *»Anděl Páně sestupoval časem do rybníka, a hýbal vodou. A kdo po hnutí vody první vstoupil do rybníka, býval uzdraven, ať byl stížen neuhem kterýmkoli.«*

Do tohoto místa bolu, ale i naděje, přišel kdysi božský Spasitel a uviděl tam člověka, který upoutal jeho pozornost. Byl nemocen celých 38 roků. Otázal se ho: *»Chceš býti zdráv?«* Ubožák odpověděl: *»Pane, nemám člověka, aby, když se voda pohne, spustil mě do rybníka; když pak já jdu, jiný sestoupí přede mnou.«*

Na tuto událost jsem si vzpomněl při dnešním kázání. Znam jiný rybník, místo vody je v něm palčivý oheň a v plamenech tisíce a tisíce duší, které čekají a touží po vykoupení. Také do očištnice sestupuje občas anděl Boží, přináší útěchu nebo vysvobození, ale ne pro všechny. Mnoho, velmi mnoho duší mohlo by si postesknouti s nemocným v evangeliu: *»Nemám člověka, nemám nikoho, kdo by si na světě na mne vzpomněl.«*

Tato opuštěnost je prvním důvodem, proč se máme za duše v očištníku modlívati. Víte, kdo bývá nejopuštěnější? Koho bolí tato opuštěnost nejvíce?

Bývají to především otcové a matky, na které jejich děti nejrychleji zapomínají. Po celý život pečovali, aby svým dětem něco nahospodařili, pro samé starosti tu a tam i na P. Boha zapomněli a je-

ho přikázání po každé nezachovali. Pro práci opomenuli někdy i modlitbu nebo ji vykonali, jak se říká, jen v běhu; ani den sváteční snad po každé nesvětili a zbytečnou nedělní práci si všelijak omlouvali. Aby majetku rychleji přibývalo, i mnohého žebráka ode dveří odehnali. Aby své děti dobře vybavili, všechno jim dovolovali, zavírali oči, aby neviděli špatných společností, do jakých chodily. O své děti se opravdu postarali — a dnes? Dnes volají v plamenech očistcových: *»Smilujte se nad námi, smilujte se nad námi, aspoň vy, naše děti, neboť ruka Páně dotkla se nás!«* — ale volají marně. Jejich děti na ně zapomněly, jejich hrob možná ozdobil, na duši rodičů při tom nevzpomněly. Jen si nemyslete, že maluji příliš černě. Denní zkušenost dokazuje smutnou pravdu: čím více rodiče dětem zanechají, tím spíše na ně děti zapomenou!

Ještě jedni bývají v očistci nejopuštěnější, jsou to duše kněží. Z lásky k nesmrtelným duším zřekl se kněz i rodiny; snad třicet, čtyřicet roků věnoval své osadě, a když skončil, všichni na něho zapomněli. Bývá mi tak smutno, když vídám na hřbitovech opuštěné hroby kněžské, na kterých nehoří jediné světélko, kde není jediného květu.

Dnes sestupují do očistce zástupy andělů a přinášejí tolika duším potěchu; dovedete si představití bolestné zklamání rodičů a kněží, na které ani dnes nikdo nepamatoval? Buďte proto milosrdní, buďte vždycky milosrdní, ale zvláště dnes pamatujte i na duše, na které si nikdo nevzpomíná.

Ještě druhý důvod měl by nás pohnouti, abychom duším v očistci rádi pomáhali — náš vlastní prospěch. Dříve nebo později přijde pro každého z nás poslední hodinka a Spasitel nás povolá k svému soudu. Plni úzkosti budeme se v tu chvíli ohlížeti po někom, kdo by se nás zastal a za nás se přimluvil. Kdo nám pomůže? Poradím vám. Kristus Pán slavnostně slíbil: *»Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«* (Mat. 5, 7.) A ještě jasněji to pověděl apoštol Páně, svatý Jakub: *»Soud nezná milosrdenství s tím, kdo sám ne učinil milosrdenství; milosrdenství však se honosí (vítězí) i nad soud.«* (Jak. 2, 13.) Rozumíte těmto vážným slovům? Kdo hleděl za svého života pomáhati duším v očistci, bude od Krista souzen mírněji; soud bez milosrdenství čeká na každého, kdo s nimi neměl soucitu a smilování. Nedivte se tomu! Je-li pravdivé slovo Spasitelovo, že nenechá bez odměny ani sklenici vody, kterou jsme podali z lásky k němu chudému pocestnému, jak by mohl zapomenouti, že jsme otevřeli svými modlitbami někomu bránu nebeskou. Proto *»blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«*

Má tedy pravdu naše kostelní píseň:

*»Na dušičky vzpomínejme,
z očistce jim pomáhejme,
budou na nás vzpomínat,
až my budem umírat!«*

Již víte, proč máme duším v očistci pomáhati: jsou často opuštěné a zapomínané a ulehčujeme si tak svůj vlastní soud. Jak to můžeme činiti? O tom v dílu druhém.

II. Způsobů je mnoho a trvalo by to dlouho, kdybych je chtěl jen vypočítati. Zmíním se pouze o některých.

Nejvíce prospívá zemřelým oběť mše svaté, ve které podáváme věčnému Otci předrahou krev jeho milého Syna. Přesvědčil jsem se, jak duše v očistci touží po této přesvaté oběti a netrpělivě čekají, kdy bude odsloužena.

Před několika roky navštívil jsem nemocnou dívku a slíbil jí po smrti mši svatou. Nemoc se však protáhla a já na slib zapomněl; kdo však nezapomněl, byla zesnulá dívka. V noci po pohřbu zaklepal mi někdo v klášteře na dveře. Probudil jsem se a podíval se na hodinky. Bylo právě dvanáct. Pomodlil jsem se za zemřelou, ale na slíbenou mši svatou jsem nevzpomněl. Druhé noci se opakovalo totéž a tak po celý týden. Mezitím jsem odjel do Veltrus za Prahu, ale i tam se ozývalo o půlnoci klepání na dveře. Teprve nyní jsem se vzpomněl na svůj slib a umínil si, že hned ráno mši svatou odsloužím. Od té doby se klepání již neopakovalo.

To nevypravuji proto, abych vás polekal. Duše z očistce nesmí se zjeviti nikomu bez dovolení Božího; je to veliké milosrdenství, když nám smí o své nouzi pověděti. Chci vám jen ukázati, jak velice touží duše v očistci po každé mši svaté, a jak se samy starají, aby byla opravdu odsloužena.

Bohužel, mnoho věřících nemůže dáti na mši svatou; kněží ubývá a bude ještě hůře. Vy se toho snad ještě dožijete, že budete volati po knězi, a nedostanete žádného, protože jich nebude. Bude to spravedlivý trest Boží na náš národ, protože svými kněžími pohrdl a tolik si jich nevážil.

Ale vraťme se k trpícím duším v očistci! Je dobře, jsme-li za ně přítomni mši svaté a obětujeme-li ji spolu s knězem za jejich spásu. Totéž platí o svatém přijímání. Když do našeho srdce zavítal božský Spasitel, prosme jeho milosrdné Srdce, aby se slitoval nad ubohými a zkrátil muka, která jim ještě zbývají. Ještě lépe, když nabídneme Pánu Bohu dobrovolné pokání nebo získáme pro ně odpustky. Snad nikdo nezná velikou cenu odpustků lépe než d'ábel. Proto se tolik namáhá, aby vyrval lidem tento vzácný poklad — a Bohu buď žalováno! — u mnohých se mu to podařilo. Zesměšnil odpustky; vzal nám Kristovy zásluhy, kterými jsme mohli splatiti své veliké dluhy.

A ještě na jeden účinný lék nemohu zapomenouti, je jím almužna. Je pravda, duše v očistci již nemohou almužnu uděliti; můžeme ji však dáti my a její zásluhu obětovati duším zemřelých. Prorok Daniel radil kdysi králi Nabuchodonosorovi: *»Králi, ať se ti líbí rada moje: Hříchy své almužnami vykupuj, a nepravosti své soustrastí s chudými; snad odpustí Bůh hříchům tvým!«* (Dan. 4, 24.)

Nakonec upřímné slovo k vám, otcové a matky! Chodívejte čas-

to se svými dětmi na hřbitov a modlívejte se s nimi na hrobech svých rodičů! Pamatujte si. Jak vy to děláte svým zemřelým rodičům, tak to budou dělati jednou vaše děti vám. Jestli vy na ně zapomenete, zapomenou i vaše děti jednou na vás. Proto:

»Na dušičky vzpomínejme,
z očistce jim pomáhejme,
budou na nás vzpomínat,
až my budem umírat!« Amen.

Sv. Alžběty Duryňské.

PROČ JSME NA SVĚTĚ?

V naší době stalo se módou dívati se na svaté jako na lidi z jiného světa. Jejich život zdá se modernímu člověku smutný a přísný, nebo jej pokládá za nemožný. Proto si lidé namlouvají, že církev se již přežila a velebné zásady Spasitelovy se do naší osvětlené doby nehodí. Křesťané draží, mne takové řeči nepřekvapují. Pro mne bývají jenom důkazem, jak opravdu moudrý byl Pán Ježíš, když svou katolickou církev pojmenoval pokladem skrytým a perlou hluboko na dně mořském.

Věřte mi, neměla by církev tolik nepřátel, kdyby ji lidé lépe znali a jejímu učení lépe rozuměli. Neodvážili by se pojmenovati katolickou církev tmářkou, když Kristus o ní prohlásil, že bude světlem světa! Nikdy by vás nevybízeli, abyste účtovali s Římem, když Kristus pravil: *»Neuposlechne-li kdo ani církve, budiž tobě jako pohan a (veřejný hříšník) celník.«* (Mat. 18, 17.) Ale to je největší neštěstí naší doby, že náboženství se pokládá za věc vedlejší a katechismus se ponechává tak ještě školním dětem.

Také pro dnešní kázání jsem si vybral takovou skrytou perlu, které svět nerozumí a její cenu nezná — ale které rozuměla světice, jejíž svátek dnes oslavujeme. A byl bych opravdu šťastný, kdyby se mi podařilo přesvědčiti vás o ceně vzácné perly a vrýti každému z vás hluboko do srdce tuto zásadu Kristovu. Chcete věděti, co jest touto skrytou perlou? Je to odpověď na velikou otázku: *»Proč jsme na světě?«*

Jen si nemyslete, že na této odpovědi nezáleží. Povím vám to příkladem a postavím vedle sebe dvě Alžběty — obě byly z rodu královského a přece je mezi nimi rozdíl jako mezi dnem a nocí. Proč to? Protože každá si jinak odpověděla na otázku, proč je na světě.

První je anglická královna Alžběta. Vyrostla v blahobytu a byla zvyklá, aby se jí všechno kořilo a každé její přání splnilo. Žádná

rozkoš jí nebyla příliš hříšná, aby si jí nedopřála a tisíce lidí pohlíželo se závistí na její štěstí. Lichotili jí, i když plnými proudy prolévala krev nevinných křesťanů. Stala se královnou světové říše anglické a ve své pýše troufala si říci jedenkrát Všemohoucímu: »Dej mi čtyřicet roků vlády, a svoje nebe si můžeš nechat!«

Její rouhavá prosba se splnila. Panovala přes čtyřicet roků a po celý život hrála se na výsluní štěstí. Ale konečně zaklepala také na její dveře bledá smrt a naplnila královnu hrůzou a zděšením. Jako okamžik se jí zdálo čtyřicet roků, které panovala a pod jejíma nohama se otvírala propast, propast na věky. Hrůzou se chvěla na celém těle a v největším zoufalství skonala.

Druhou Alžbětu, o které chci mluvit, vidíte před sebou na oltáři. Ačkoli pocházela z rodu královského, plynul její život v bolestech a v utrpení, a nebylo kříže, který by nebyl dopadl na její bedra. Čím věrněji sloužila Bohu, tím krutěji pronásledoval svět její svatou duši. Z vlastního domu ji vyštvali a tato královská dcera musela se doprošovati milosrdenství druhých a spáti ve chlévě, aby se svými dětmi v zimě nezmrzla.

Přátelé moji! Kdybychom dali světáckému člověku na vůli, aby si vybral buď štěstí královny Alžběty nebo utrpení svaté Alžběty — nepochybuji, že by dal přednost prvnímu a nezalekl by se ani hříchů, kterými bylo toto štěstí vykoupeno. Ale zadívejme se na život obou žen očima víry! Co dnes prospěje Alžbětě, že byla kdysi obdivovanou královnou říše anglické? Nic. Byl to jen krásný sen, který trval krátkou chvíli, a po kterém následovalo děsné probuzení! A co uškodilo svaté Alžbětě, že tu na světě byla kdysi pronásledována a tupena a posmívána? Byl to také jen sen, bolestný sen, ale přece jen krátký sen, po kterém následovalo radostné probuzení v nebi! Vidíte, jak je důležité, abychom věděli, proč jsme na světě.

Nuže, položme si konečně otázku, proč jsme na světě. Dříve, než odpovím, obracím se k tobě, veliká svatá Alžběto! Ty jsi tak dobře rozuměla slovům Kristovým, proto stojíš dnes tak blízko u jeho trůnu. Vzpomeň si dnes ve své radosti na tuto osadu, která je ti posvěcena a oroduj za nás, abychom byli opravdu hodní zaslíbení Kristových a jedenkrát s tebou se shledali na věčnosti.

Proč jsme na světě? Odpovědi jsou jenom dvě: jedni se domnívají, že jsou tu pro tento svět — druzí myslí, že jsou tu pro Boha. Zastavme se na chvíli u těchto odpovědí.

Snad většina lidí se domnívá, že je tu proto, aby se obohatila a mohla zanechat dětem veliký majetek. Bohatství stalo se jim modlou, bohem, kterému obětují všechno. S touto myšlenkou ráno vstávají, s touto starostí večer uléhají. Aby jim přibylo, nebojí se ani hříchu a směle sahají po cizím majetku, o kterém přece prohlásil Bůh: »Nepokradeš!« A chcete-li se přesvědčiti, že bohatství se stává takovému člověku bohem, podívejte se v neděli na naše česká pole.

Ta mrtvá hrouda zemská jest oním bohem, kterému slouží i v neděli a kterému obětovali a zaprodali i svou duši.

Všem takovým mamonářům volá do duše Ježíš strašlivá slova: *»Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil?«* (Mat. 16, 26.) Kristus má pravdu! I kdybychom měli celý svět, kdybychom do svých pokladen nahromadili všechny miliony země — nic s sebou nevezmeme, všechno tu opustíme. Jedenkrát — a snad dříve, než se sami nadějeme — zaklepe také u našich dveří smrt a také nám řekne Bůh: *»Slož účty ze své správy!«* (Luk. 16, 2.)

Ale ne, není pravda, že při smrti nic s sebou nevezmeme. Vezme mnoho, velice mnoho. K soudné stoličce Kristově budou nás provázeti všechny naše hříchy. A jaká hrůza by se nás zmocnila, až bychom viděli Ježíše a uslyšeli jeho přísná slova: *»Já jsem ten Ježíš, na kterého jsi stále zapomínal a kterého jsi ustavičně urážel!«*

Ne, proto nejsme na světě, abychom jen svůj majetek hromadili, ale nejsme tu ani proto, abychom jen užívali a pohár rozkoší až do dna vypili. Je to bolestná pravda, že naše mládež si zvykla na tuto zásadu a kněz marně mluví a varuje, že čistota srdce je pokladem, kterého nevyváží všechny rozkoše světa. Nevěří. Povězte mi však sami! Co byste řekli o člověku, kterému by král sliboval zítra celý milion, jestli si dnes odřekne jediný haléř — a který by přece sáhl po haléři a milion odhodil? Blázen, řekli byste — a právem. Právě tak tituluje Pán Bůh v Písmě svatém každého hříšníka. Aby užil krátkých rozkoší, které mu poskytuje svět, zbavuje se hříchem celého moře radostí, které nazýváme nebem. A přece Bůh pravil, že ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani lidské srdce nepomyslí, co připravil Bůh těm, kteří ho milují. (1. Kor. 2, 9.)

Nejsme proto na světě, abychom jenom bohatli a rozkoší užívali. Bůh nám stvořil duši, abychom ho poznávali, Boha milovali, Bohu sloužili a jednou se s ním věčně radovali. To neznamena, že bychom měli stále se modlit a nepracovat. Bůh nechce, abychom svůj majetek zanedbávali a děti ožebračili. Naopak! Poroučí, aby rodiče hleděli svým dítkám zabezpečiti budoucnost. Bohu sloužiti znamená, že Bůh musí býti u nás na prvním místě, teprve potom ostatní. Napřed se musím postarat o svou duši, teprve potom o tělo a majetek. A když nastane v duši spor, když na jedné straně stojí Boží přikázání a na druhé straně láká svět — máme se rozhodnout pro Boha a jeho svatou vůli.

Snad se vám za to budou posmívati, snad vás budou nazývati Římany, zpátečníky a zaostalci, kteří duchu času nerozumějí; z takového posměchu si nic nedělejte. Kdo se směje naposledy, ten se směje nejlépe. A chcete věděti, kdo se bude smáti naposled? Neodpovím vám sám; otvírám před vámi Písmo svaté a povím vám, co o tom praví vševědoucí Bůh. Na posledním soudu budou státi po pravici Ježíšově duše, které mu na světě věrně sloužily, po jeho levici ubožáci, kteří se zásadami jeho neřídili. A když to uvidí, budou

nařikati: »*To jsou ti, kteří nám byli kdysi na posměch, a které tupit bylo našim zvykem. My nemoudří, mněli jsme, že jejich život je šílenství, a jejich konec že jest bezectný. Aj, kterak připočtení jsou k synům Božím, a mezi svatými jest úděl jejich. Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy, světlo spravedlnosti nesvítilo nám, slunce moudrosti nevzešlo nám. Co nám prospěla pýcha, aneb co nám pomohlo bohatství s chloubou? Pominulo to všechno jako stín!*« (Moudr. 5, 3n.) Tak popisuje Bůh zklamání člověka, který na světě na něho zapomínal a jenom se staral o tělo a svoje bohatství.

Není tomu dávno, co jsem klečel v Římě na hrobě sv. Anežky, panny a mučednice. Pocházela z bohatého rodu, byla vychována v blahobytu a její otec a matka lpěli na ní upřímnou láskou. Nejvznešenější římsí šlechtici nabízeli jí svou ruku, jestli se odřekne víry Kristovy — protože býti křesťanem bylo v pohanském Římě zločinem, který se trestal smrtí. Dovedete si představit, co se dalo v duši svaté Anežky? Byla také mladá, otvíralo se před ní jaro života a svět jí nabízel štěstí, kterého by jí tak mnohá dívka záviděla. Ale Anežka byla především křesťankou, proto si vzpomněla na slova Ježíšova: »*Co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil?*« — proto odmítla. Netrvalo dlouho a byla odsouzena a mečem sřata. Obětovala svět, aby si zachránila Boha, a dnes? Dnes klene se nad jejím hrobem nádherný chrám, na jejím oltáři leží stále čerstvé růže, které tam klade láska věřících a miliony dívek nazývají se jejím krásným jménem.

Ukázal jsem vám, proč jsme na světě. Nebyli jsme stvořeni proto, abychom sloužili hroudě a jenom užívali statků pozemských. Naší první starostí má býti, abychom zachránili duši a varovali se hříchu — vše ostatní až na druhém místě. Mluvil jsem k vám upřímně, protože mi záleží na duši každého z vás. Kéž nikdo by se nedal oklamati svůdným leskem světa, kéž všichni se jednou shledáme se sv. Alžbětou v blažené věčnosti. Amen.

Sv. Štěpána, prvomučeníka.

BOJ PROTI KNĚŽÍM.

Jsme svědky strašného pronásledování, které trpí církve v několika státech současně. Její školy jsou zavírány, katolické spolky se rozpouštějí, církevní majetek se zabírá. Nebylo ušetřeno ani životů, křesťanská krev tekla opět proudem. Vážní badatelé tvrdí, že ještě nikdy nebylo prolito tolik nevinné krve jako právě v našem století. Bojuje se proti všemu, co sluje katolické; sledujete-li však události pozorněji, dospějete brzy k poznání, že nejprudší útok jest namířen proti katolickému knězi.

Jinde není zdánlivě tak zle. Boj se vede — abych tak řekl, v rukavičkách; není to zabíjení, je to jen pozvolné kamenování, účinky však bývají ještě zhoubnější. Je pravda, v našich zemích nejsou kněží žalařováni, nehrozí se jim koncentračními tábory, smíme však říci, že je u nás lépe? Všimněte si jen denního tisku, kin a divadel. Budete-li upřímní, užasnete, jak soustavně jest u nás podkopávána vážnost katolického kněze. Jsou to jen malé kapky jedu, a přece stačily, aby zničily úctu, jaké se těšil kněz. Došlo se již tak daleko, že mnohý katolík podezřívá bezdůvodně svého kněze z nejhorších činů, ani se při tom nezardí.

Abyste mi však dobře rozuměli. Nechci dělati kněžím advokáta, tím méně chci hájiti, co zasluhuje pohany. Ani mezi námi kněžími není jen světlo, jsou tam i stíny. Proto formuluji otázku jinak: Proč právě proti nám kněžím brojí nevěrecký svět nejvíce a proč poklesky jednotlivců připisuje na vrub celému stavu? Přemýšlel jsem již často o této záhadě; zkoumal jsem různé důvody, které se udávají. Poznal jsem, že hlavní příčiny třeba hledati docela jinde.

I. Kněz je nejpřednějším zástupcem, representantem Krista a jeho božského učení. Tak to pověděl již sám Spasitel: *»Jestliže svět vás nenávidí, vězte, že mne nenáviděl prve nežli vás. Kdybyste byli ze světa, svět by miloval své vlastnictví; poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí. Pamatujte na to slovo, které jsem já řekl vám: Není služebník větší nežli jeho pán. Jestli mne pronásledovali, i vás budou pronásledovati.«* (Jan 15, 18n.)

Peklo dosud nezapomnělo na strašnou porážku, jaké se dočkalo na Velký pátek na Kalvarii. Tam se splnilo prorocké slovo Kristovo: *»Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude kníže toho světa ven vyvržen.«* (Jan 12, 31.) Světová říše satanova rozpadla se v žalostné trosky a zotročenému člověku zasvitla opět jitřenka šťastnější budoucnosti. Pro miliony duší stala se Kristova krev spasnou koupelí; duše, kterým hrozilo věčné peklo, staly se zase dědičkami království nebeského. Odtud nesmiřitelná nenávist proti Kristu, odtud touha po pomstě a odplatě.

Na kom se vybije? Spasitel již není mezi námi, tomu se pomstíti nemohou. Evangelista o něm napsal: *»Vzat jest do nebe a usedl po pravici Boží.«* (Mar. 16, 19.) Jsou tu však jeho kněží, o kterých kdysi pravil: *»Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.«* (Luk. 10, 16.) Proti nim soustředila se tedy zloba pekla.

Jistě však spolupůsobila ještě jiná úvaha. Kněz je rodilým vůdcem svých věřících. Podle přísloví: *»Bíti budu pastýře a rozprchnou se ovce stáda«* (Mat. 26, 31) slibují si od pádu knězova největší kořist. Padne-li kněz, oněmí kazatelna, zavře se zpovědnice, pohasne věčná lampa před svatostánkem, vyschne sedmeryý pramen svatých svátostí, kterým se rozlévá božská míza do těla katolické církve. Pad-

ne-li kněz, nebude nikoho, kdo by varoval a odkrýval léčky pekelného ducha.

To bývá prvním důvodem, proč nepřátelský svět právě kněze tolik pronásleduje. Již tato myšlenka vyložila by nám mnoho; a přece se mi zdá, že ani tím jsem ještě nenašel nejhlubší důvod. Mohu jej pověděti slovy: Kněz nepadá nikdy sám, svým pádem strhuje daleké okolí.

Snad se ještě pamatujete na neprozřetelný krok kardinála Initzera a jeho osudné následky pro katolickou církev v Rakousku. Nechci si v tuto chvíli hráti na soudce, kardinál vytrpěl již taková duševní muka, že v několika měsících zestaral; užívám jen této události, abych objasnil pravdu, o které mluvím.

Zemřelý P. Novák užívá o této věci krásného přirovnání. Staletý dub v lese. Široko rozkládá své mohutné větve a v jeho stínu bují sta mladých stromků. Je jim tak dobře v jeho ochraně; nemusí se báti bouře, která bezmocně lomcuje věkovitým obrem. Běda však celému okolí, byl-li dub povalen. Padl a svým pádem zpusťil vše, co bylo nablízku. Převeďme obraz do skutečnosti.

Profesor, který nám přednášel v bohosloví církevní dějiny, upozornil nás kdysi na bolestně smutnou pravdu: skoro všechny náboženské bludy byly zaviněny příslušníky duchovního stavu; u kolébky všech odštěpených církví a církvíček stál nějaký kněz. Mám jeho slova dlouho dokazovati? Mluvil bych zbytečně. Vzpomeňte jen, kdo u nás vyvolal hnutí, kterému říkáme církev československá, a dáte mi za pravdu.

To ví peklo dobře, proto tak houževnatě bojuje o duši každého kněze.

Na čí straně stojí v tomto velikém boji většina katolíků? Bolestně pravdivá slova řekl mi kterýsi žid: »Také naši rabíni mají chyby, ale nikdy jich nerozhlašujeme. To dovedou jen katolíci!« Bolestná slova, ale těžko jim upřít pravdy. Jen my katolíci býváme tolik pošetilí, že sami se staráme, aby se o každém poklesku knězově dověděl kdekdo. A když nevíme nic, aspoň vymýšlíme podezření; kde není kamení, házíme aspoň kamínky a míváme škodolibou radost, když se nám zase podařilo jej zasáhnouti a poraniti. Jak bychom se zarděli, kdybychom poznali, v čí službách stojíme. Nebyl to katolík, byl to nevěrecký Voltaire, který vymyslel zločinné heslo: »Lžete, lžete, něco se přece ujme!«

Shrneme-li vše, co bylo dosud řečeno, můžeme tvrditi: kněz bývá nejvíce pronásledován, protože je viditelným zástupcem Kristovým na světě a protože jeho pád strhuje do hříchu i celé okolí.

Zdržel jsem se úmyslně déle u této věci. Říká se, že nemoc vyléčí nejlépe ten lékař, který vypátral její příčinu. Budeme si zase více vážiti svých kněží, když pochopíme, koho bychom svým nepřátelstvím podporovali.

II. Obrana kněžstva není však hlavním účelem dnešního kázání;

mnohem více mi záleží na praktických důsledcích; aspoň na dva chci upozorniti,

Neklad'me nebezpečné léčky svým kněžím a važme si svatých závazků, které na sebe přejali. Znal jsem mladého kněze. Pln svatých ideálů vyšel ze semináře a v duchu se již těšil, kolik duší přivede ke Spasiteli. Kázal pěkně, ale jeho slova odrážela se bez užitku o tvrdé duše posluchačů. Byl však pěkně urostlý a proto se líbil. Netrvalo dlouho a do kaplanky počaly se trousiti členky slabšího pokolení; ta nesla to, ona zase ono a počaly kolem mladého kněze splétati své sladké sítě. Na štěstí měl dobrého přítele, tak vzácný poklad v dnešní neupřímné době. Promluvil s ním několik slov a v očích knězových se rozjasnilo. S hrůzou uviděl propast, do které mohl zapadnouti. Dárky putovaly do kamen, ale v jeho duši hrálo zase blahé vědomí čistého svědomí.

Snad tušíte, co tím chci pověděti. Mnohý kněz nebyl by klesl tak hluboko, kdyby nebylo svůdců, kteří jej vědomě dráždili; mnohý kněz mohl býti zachráněn, kdyby byl našel upřímného přítele, který by ho byl včas na nebezpečí upozornil.

Žalovala mi kdysi taková klepna na druhého kněze; nemohl jsem posouditi, co je v jejích slovech pravdy. Zato jsem ji upozornil, aby kněze napomenula. Odbyla mne slovy: »Je kněz, má věděti, co se sluší!«

Je pravda, měl by to věděti. Ale ani svěcením nezašla v knězi lidská přirozenost; i po svěcení zůstal jen slabým člověkem. Věřte mi, nebylo by tolik nedorozumění mezi osadou a farářem, kdyby se našla aspoň jedna duše, která by kněze potají a s láskou upozornila na chyby, kterých se dopouští. Myšlenka: »Vidí tě lidé,« stala by se mu andělem strážným a uchránila jej před pádem.

To je první důsledek, druhý pokládám ještě za důležitější, věnoval jsem mu proto před nedávnem celé kázání. Proto se o něm zmíním jen krátce: modlete se za své kněze a vyprošujte jim sílu, aby své těžké povinnosti svědomitě plnili.

Apoštol Pavel byl povolán od samého Ježíše Krista. Byl významenán divy a zázraky a spatřil u vytržení krásu samého nebe. A přece napsal bolestná slova: »*Abych pro nesmírnost zjevení se nevyvyšoval, byl mi dán osten pro tělo, anděl to satanův, aby mě poličkoval.*« (2. Kor. 12, 7.) Nevíme přesně, co chtěl apoštol těmito tajemnými slovy pověděti. Tolik je však jisto, že trpěl jakýmsi pokušením, které jej zahanbovalo a stále mu připomínalo jeho lidskou slabost a naplňovalo jej nedůvěrou ve vlastní síly. Proto se neostýchal prositi v každém listě věřící o modlitbu, aby nepodlehl.

Modlitba, vroucí modlitba je to nejdůležitější, co bychom měli dávat každému knězi. Snad o ni ani nežádal, ale jistě po ní často zatoužil. Když jeho práce nebyla korunována úspěchem, když jeho duševní nebe se zatáhlo černými mraky a v jeho nitru se zatmělo, v takovou chvíli byl by vám vděčný, kdybyste mu pověděli, že se za

něho modlíte. Vzpomínka, že není osamocen, dodala by mu nové síly a odvahy.

Věřte mi, bylo by u nás lépe, kdyby se věřící za své kněze více modlívali. Roztála by ponenáhlu ledová kůra vzájemné nedůvěry, která dělí duchovního pastýře od jeho duchovního stáde.

Opakuji krátce, co jsem pověděl. Katolický kněz bude vždy terčem nejprudších útoků, již proto, že je viditelným zástupcem Ježíše Krista; ještě více proto, že je zprostředkovatelem milosti Boží; nejvíce proto, že jeho pádem padne i celé okolí. Proto se za něho modlívejme a usnadněme mu těžké povinnosti, které přejal. Amen.

III.

KÁZÁNÍ PŘÍLEŽITOSTNÁ.

HOMILIE.

Slavnost posvěcení chrámu je pro každou obec dnem radosti; škoda jen, že se při tom tak často na duši zapomene. I Písmo svaté vypravuje, s jakou slávou konávali posvěcení chrámu Židé, také o Pánu Ježíši se dovídáme, že chodil na posvěcení do Jerusalema. Radujeme se právem; naše chrámy mají nám připomínati nebe, o kterém napsal apoštol Jan: *»Bůh setře všelikou slzu s očí jejich, a smrti nebude již; ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pominuly.«* (Zjev. 21, 4.)

Nebe má býti též naší vlastí a dnešní evangelium vypravuje nám o muži, který byl tak šťasten, že tam našel cestu. Pojdme za jeho příkladem!

Nedaleko Jerusalema leží město Jericho. V době Spasitelově probíhala Jerichem nejdůležitější jerusalemská silnice; proto tam stála veliká celnice. Placení úředníci — říkáme jim celníci — dbali, aby nikdo neprošel bez stanoveného poplatku. Že se to neobešlo bez útisků, snadno si domyslíme. Celníci bývali u lidu tak nenávidění, že je nazýval veřejnými hříšníky, talmud jim dokonce upíral možnost dojítí spásy.

Vrchním představeným jerišských celníků byl Zacheus. Žil jako veliká většina tehdejších židovských úředníků. Od rána do večera myslil jen na peníze, na Boha a na duši mu nezbývalo času. Je to osudný omyl určitých tříd lidské společnosti. Protože se domohly na světě jakési úcty, domnívají se, že také Pán Bůh musí na ně míti ohled a nežádati od nich tolik, jak od ostatních. Proto se spokojují, když jdou do kostela na Boží hody nebo na státní svátky, jíti každou neděli nepokládají pro sebe za závazné. Podobně žil i Zacheus. Až jednoho dne zaťukala také na jeho srdce milost Boží a k jeho cti budiž pověděno, Zacheus její volání nepřeslechl.

Stalo se to za zvláštních okolností. Snad byl zase na celnici, když zaslechl radostné výkřiky. Vyšel na ulici a spatřil veliký zástup lidu, který se zvolna blížil. Zvědavě se tázal, co se to děje. Dověděl se, že v zástupu přichází Ježíš Nazaretský a s ním slepý žebrák, kterého právě zázračně uzdravil. Neobyčejná zvěst probudila jeho zvědavost. Dlouho se nerozmýšlel. Protože byl malé postavy, neviděl by se země nic. V malé chvíli vyšplhal se na planý fíkový strom, který stál u cesty a čekal na Spasitele.

Co se mi tak líbí na tomto muži, jest ochota, s jakou šel za hlasem Božím. Jakmile zaslechl v duši jeho volání, nedal se zdržeti. Neotážal se, co tomu řeknou lidé, že on, vysoký úředník, vystupuje na strom, aby spatřil chudého Ježíše. Nedbal posměšných poznámek hrdých farizeů, proto byl tak šťasten, že mohl ve svém domě pohostiti samého Spasitele světa.

Pán Bůh miluje duše odhodlané, opatrná polovičatost se mu protiví. Proto máme dnes mezi inteligencí tak málo rozhodných katolíků, protože je mezi nimi tak málo celých a nesmlouvavých charakterů. Znáte to sami. Jakmile někdo má trochu lepší kabát, již se stydí za své náboženské přesvědčení; jeho první starostí bývá, aby si nezahlavil u světa. A protože dnešní svět je nevěrecký, krčí se také on a na jeho duši klepe Bůh svou milostí nadarmo. Neslyší, nechce slyšeti, protože se bojí důsledků!

Uvažujme dále případ Zacheův. Evangelista vypravuje: *»Když Ježíš přišel k tomu místu, pohleděl vzhůru, spatřil jej a řekl mu: Zachee, sestup spěšně dolů, neboť dnes musím v domě tvém zůstatí.«* (Luk. 19, 5.)

Dvě věci zasluhují, abychom se u nich zastavili. Je to především něžná pozornost Spasitelova. Nikoho se netázal na jméno úřednicko, vševědoucí Ježíš zná dobře každou duši, která ho hledá a po něm touží. Jaká to útěcha pro věřící srdce! I kdyby všichni ho podezřívali, Bůh o něm ví a s láskou hledí na každý jeho krok. I kdyby si ho na světě nikdo nevšiml, přece ho miluje nekonečný Stvořitel světů. Josef Labre byl jenom žebrákem, dnes ho uctíváme jako světce na oltáři; u Boha nerozhoduje bohatství a vysoké tituly, v nebi se cení jen ctnost a zbožný život.

A ještě jedné věci si třeba povšimnouti. Zacheus toužil, aby směl Spasitele světa jen uviděti, slyšel však odpověď: *»Dnes musím v domě tvém zůstatí.«* Bůh dává po každé více, než jsme žádali. Umírající lotr prosil: *»Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého!«* — a Spasitel mu slíbil: *»V pravdě pravím tobě: Dnes budeš se mnou v ráji.«* (Luk. 23, 42n.) Zdá-li se nám někdy, že jsme se modlili nadarmo, nedávejme vinu Pánu Bohu. Vina je vždycky na naší straně, jak napsal apoštol Jakub: *»Prosíte, a nedostáváte, protože špatně prosíte.«* (Jak. 4, 3.) Zamysleme se někdy nad svými modlitbami; budeme-li se zpytovat upřímně, s hlubokým studem poznáme, jak slabé a ubohé a nedokonalé bývají obyčejně naše modlitby. Prosíme, a nedostáváme, protože špatně prosíme!

Evangelium praví dále: *»I sestoupil spěšně a přijal ho s radostí.«* (Luk. 19, 6.) Také k nám přichází ve svatém přijímání božský Spasitel a naše srdce? Bože, jak bývá chladné, nezmůže se ani na několik slov lásky. Jak často jsem již viděl bolestně smutný zjev, že katolík odcházel od oltáře rovnou z kostela, Pána Ježíše ani nepřivítal. Budete se potom ještě diviti, že také Spasitel dává tak skoupě svoje milosti? Pane Ježíši, naplň nás při svatém přijímání láskou Zacheovou!

Tak si odváděl Zacheus s radostí Pána Ježíše do svého domu; evangelista však také poznamenal, co činili v tu chvíli ostatní. Myslíte, že se radovali z obrácení hříšníka? Poslyšte: *»Reptali a říkali: K člověku hříšnému zavítal.«* (Luk. 19, 7.) Tato krátká poznámka je dosud časová, až dodnes setkáte se s takovými farizeji, lepšího jmé-

na si opravdu nezaslouží. Dokud Zacheus o Krista nedbal, nikdo o něm nevěděl nic zlého. Naopak; na potkání ho uctivě pozdravovali a byli šťastni, když se na ně takový pán aspoň usmál. Jakmile se však přihlásil ke Kristu, byl hned hříšníkem.

Jak jsem pravil, dějiny se opakují a dodnes býváme svědky takového pohoršování. Nechci omlouvat nikoho, ale stojí to přece jen za zmínku. Všimněte si na příklad, jak blahosklonně umí svět omlouvat své věrné ctitele. I kdyby se brodili kalem hříchů, jsou to jen poklesky a lidská slabost. Jak docela jiným loktem měří se však tomu, kdo chodí na příklad častěji ke svatému přijímání! Jeho malé chyby, skutečné poklesky lidské slabosti se zveličují do nemožnosti.

Proč takový rozdíl? Snadno jej pochopíme. V upřímném obrácení hříšnickově vidí svět bezděky své vlastní odsouzení. Proto tak pátrá po každém prášku, aby jím jaksi omluvil svoji špatnost a zakryl svou vlastní ubohost.

Byl Zacheus opravdu hříšníkem? Byl, ale milostí Spasitelovou jím přestal býti. Evangelium praví: *»Zacheus však přistoupil a řekl Pánu: Hle, polovici majetku svého, Pane, dávám chudým, a oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtverásobně.«* (Luk. 19, 8.)

To bylo ovoce jediné návštěvy Spasitelovy: dobré skutky a náprava spáchaných hříchů. Nedal opravdu málo kající Zacheus; celou polovinu svého velikého jmění chce rozdělit mezi chudé. S jakou láskou pohlédl asi v tu chvíli Pán Ježíš na horlivost kajícníkovu; pamatoval na chudé, kteří byli vždy miláčky jeho božského Srdce. Ani to ještě Zacheovi nestačilo. Věděl, že nezachoval po každé zákon Boží a svého úřadu zneužil k nespravedlnosti; slibuje, že nahradí vše i s úroky.

Drazí křesťané! To způsobila jediná návštěva Spasitelova v domě Zacheově? A u nás? Odpověď na tuto otázku je důležitá. K nám nepřišel Pán Ježíš jen jednou, snad deset, dvacet, třicet roků přichází ve svatém přijímání, a ovoce? Ani jediná vášeň nebyla dosud umrtvena, ani jediná ctnost nebyla v srdci vkořeněna.

Zacheus není nám jen vzorem v hrdinném konání dobra, učme se od něho též, jak máme napravovat hříchy, kterých jsme se dopustili. Nepřipravili jsme snad bližního o majetek, ale uškodili mu na dobré pověsti, uvrhli naň zlé podezření, a tuto škodu dosud neopravili. Nedivme se potom, že sv. přijímání nepůsobí v nás tolik užitku, kolik by mohlo a mělo. S bázní vzpomínám na podobenství, které vypravoval Pán Ježíš: *»Kdosi měl fíkový strom ve své vinici, i přišel hledat na něm ovoce, ale nenalezl. I řekl vinaři: Hle, tři léta jsou tomu, co přicházím hledat ovoce na tomto fíku a nenalézám; vytni jej tedy; k čemu zabírá zbytečně půdu.«* (Luk. 13, 6n.) Chcete názorný výklad slov Ježíšových? Zadívejte se na mapu Malé Asie nebo severní Afriky a otažte se, kde jsou křesťanské obce, které tam kdysi stály? Nenesly ovoce, proto byly vyřaty a jejich zahrada zarostla trním islamismu. Ani my nejsme pojištěni proti tomuto ne-

šťestí, proto budme na stráži a přinášejme ovoce, jaké od nás Spasitel očekává.

Vypravování evangelistovo končí slovy: »*Dnes dostalo se spásy tomuto domu. Přišel Syn člověka hledat a spasit, co zahynulo.*« (Luk. 19, 9n.) Zacheus nebyl bez velikých stínů, dnes jej uctíváme mezi svatými. Není to ještě největší neštěstí, upadl-li kdo do hříchu; našeho politování zasluhuje jen ten, kdo v hříchu nekajícně setrvává. I největší hříšník může se spasiti, má-li jen dobrou vůli; božský Spasitel jistě jím nepohrdne, bude-li svých pádů upřímně litovati. Opuštění nezasluhuje jen ten, kdo si hřích zamiloval a zatvrzele odmítá pomocnou ruku, kterou mu Ježíš podává.

Prošli jsme v duchu sváteční evangelium. Je dosti krátké, ale obsahuje nepřeborné moře poučení pro toho, kdo umí rozjímati. Jestli jsme kráčeli ve stopách hříšného Zachea, jděme za ním i v jeho pokání a také na náš hrob napíše jednou anděl Boží: »*Dnes dostalo se spásy tomuto domu!*« Amen.

O kněžských prvotínách.

TROJÍ KORUNA.

Vzácné slavnosti dožil se vaše město; nejraději bych o ní užil nadšených slov katolické církve: »To je den, který nám učinil Hospodin, radujme se a veselme se v něm!« Milostivý Bůh vyvolil si jednoho z vašich rodáků za svého kněze a právě se chystá, aby po prvé svolal do svých rukou neposkvrněného Beránka Božího.

Pravil jsem, den radosti, ale dodávám, také den, který rozhoduje o celém životě novosvětcově. O božském Veleknězi, Ježíši Kristu napsal žalmista: »*Přisáhl Hospodin takto — a žetel toho nebude — Ty jsi knězem na věky jako byl Melchisedech.*« (Žalm 109, 4.) Málo se na to myslí, jak odpovědným jest úřad knězův; proto se katolíci tak málo za své kněze modlí. A přece, povím to upřímně, nikdo nepotřebuje tolik modlitby jako kněz. Má býti světlem a ukazovati cestu celému okolí. Smutno je v osadě, kde toto světlo zhaslo, odchodem knězovým uhasla i věčná lampa před svatostánkem. Ještě bolestnější, kdyby světlo stalo se bludičkou a vůdce stal se svůdcem. Říká se, že lid má takové kněze, jakých si zaslouží a tisíciletá zkušenost dokazuje pravdivost tohoto přísloví. Abyste svým kněžím usnadnili plnění těžkých povinností, abyste se za své kněze zase vroucněji modlivali, promluvím dnes o trojí koruně, kterou vidím na hlavě knězově. První tam položila církev, druhou klade nepřátelský svět, třetí chystá sám Bůh.

I. Církev ozdobila hlavu knězovu zářící korunou nepochopitelné

důstojnosti. Do jeho slabých rukou vložila největší poklady, jaké od Krista dostala. Neučinila to bez rozvahy. Podle slov apoštola Pavla: *»Rukou nevzkládej ukvapeně na nikoho!«* (1. Tim. 5, 22), dlouho zkoušela mladého bohoslovce. V šesti svěceních jako po šesti stupních přiváděla jej blíže a blíže k oltáři Božímu, až teprve při svěcení na kněze udělila mu plnost milosti. Kdybyste byli v tu chvíli v biskupském kostele, viděli byste, jak biskup pomazal svatým olejem jeho ruce a při tom se modlil: *»Skrze toto naše pomazání a posvěcení rač, Pane, požehnati a posvětiti tyto ruce; cokoli požehnají, buď požehnáno, cokoli posvětí, buď posvěceno, ve jménu Pána našeho Ježíše Krista!«* Proto líbá katolický lid ruce knězovy, proto říkával sv. František Assiský: *»Kdybych potkal zároveň anděla a kněze, políbil bych napřed ruku knězovi, teprve potom bych pozdravil anděla.«*

Tím však nebyly ještě vyčerpány dary, které dostal kněz v den svého svěcení. Moc žehnati je pouze jedním drahokamem v jeho vzácné koruně. Před obětováním podával biskup každému svěcenci kalich s vínem a zlatou paténu s hostií a říkal k němu: *»Přijmi moc Bohu obětovati a sloužiti mši svatou za živé i za mrtvé, ve jménu Páně.«* Je to zázračná moc, které nepochopíme nikdy. Na slova knězova sestupuje věčný Beránek Boží na katolický oltář, aby se znova obětoval tajemným způsobem a svolával na nás a naše práce Boží požehnání. Na slova knězova mění se bílý pšeničný chléb v přesvaté Tělo Ježíšovo, aby byl nebeským pokrmem našich duší.

Ale milosrdný Spasitel učinil ještě více. Znal naši slabost a věděl, kolikrát klesneme do hříchu. Proto udělil apoštolům a jejich nástupcům nebesky krásnou moc, aby jeho jménem odpouštěli na světě hříchy. Kdyby se člověk dopustil nejhorších zločinů, nemusí ještě zoufati; poklekne-li kajícně u katolické zpovědnice, vrátí mu Bůh opět svoji lásku, jakmile kněz nad ním pronesl zázračná slova: *»Já ti odpouštím všechny tvoje hříchy ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.«* Proto při svěcení pokleká mladý kněz před biskupem, který mu klade ruce na hlavu a při tom říká: *»Přijmi Ducha svatého; komu odpustíš hříchy, odpouštějí se mu, komu je zadržíš, zadrženy jsou!«*

To je první koruna, vznešená koruna, kterou položila církev na hlavu knězovu. Když o tom rozjímal apoštol Pavel, napsal pokorná slova: *»Máme však poklad tento v nádobách hliněných, aby přenesmírná moc ta jevila se jako moc Boží, a ne jako moc vycházející z nás.«* (2. Kor. 4, 7.) I katolický kněz zůstává slabým člověkem. Posvěcením nebyla umlčena ani jediná vášeň; proto potřebuje modlitby, vroucí modlitby katolického lidu, aby neklesl pod těžkým břemenem.

II. Druhou korunu klade na hlavu knězovu svět, je to však bolestná koruna trnová.

Slaví-li novosvěcenec první mši svatou, bývá to svátkem pro celé okolí. Zdaleka přicházejí zástupy věřícího lidu, aby si odnesli jeho

svaté požehnání. Kamkoli mladý kněz pohlédne, vidí kolem sebe jen zářící obličej, vonné květy a bílá roucha četných družiček. Běda mu, kdyby si namlouval, že tak bude vždycky. Uplyne několik málo dní, květy povadnou a místo nich se ukáže trní. Svět mladému knězi nikdy nezapomene, že ho opustil, že se obrátil zády ke všemu, čeho on si váží a v čem vidí své největší štěstí. Proto ho bude nenáviděti a při každé příležitosti dá mu najevo svoji nepřízeň.

Přemýšleli jste někdy o této veliké záhadě? Proč nás kněze svět tolik nenávidí? Jsme opravdu tak špatní? Budete-li přemýšlet vážně, najdete jediný důvod. Jako kněží musíme hlásati zásady Kristovy, zásady, které jsou v rozporu se zásadami světa. Proto nás nenávidí. Tak nám to předpověděl sám Spasitel: *»Kdybyste byli ze světa, svět by miloval své vlastnictví; poněvadž však ze světa nejste, nýbrž já jsem vás vyvolil ze světa, proto vás svět nenávidí.«* (Jan 15, 19.) Věřte mi, bylo by to pro kněze špatné doporučení, kdyby mu tleskal svět; apoštol Pavel napsal: *»Kdybych ještě se zaliboval lidem, nebyl bych služebníkem Kristovým.«* (Gal. 1, 10.)

Nemyslete však, že tuto trnovou korunu staví knězi na hlavu jenom nevěrci a nepřátelé církve; nejbolestnějších trnů dočká se kněz od katolíků. Dokud jim na kazatelně lichotí, jsou s ním spokojeni; jakmile se odváží kárati chyby, kterých se dopouštějí, jest oheň na střeše. Aby kněz nezakolísal, aby pro úsměv světa nezradil svaté zájmy Kristovy, potřebuje vroucí modlitby věřících.

III. Vznešenou korunu vložila knězi na hlavu církev; trnovou korunu dává mu svět, ale korunu věčné slávy chystá mu Bůh. Snad půjde životem cestou křížovou, ale apoštol Pavel ujišťuje: *»Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.«* (Řím. 8, 18.) Platí-li tato slova o každém věřícím, tím spíše platí o knězi: *»Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, (jest to), co Bůh připravil«* (1. Kor. 2, 9) každému věrnému knězi. Spasitel nám to naznačil ve své poslední modlitbě: *»Otče, chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal.«* (Jan 17, 24.)

Veledůstojný pane! Také na vaši hlavu postavila církev zářící korunu věčného kněžství, upřímně vám k ní blahopřejeme; dříve nebo později vtiskne vám svět na hlavu trnovou korunu posměchu a pronásledování. Neste ji hrdinně, protože spravedlivý Bůh chystá i pro vás korunu věčné slávy.

Nadešel okamžik, na který jste se tolik těšil, v malé chvíli přistoupíte po prvé k oltáři Božímu. Budou vás k němu provázeti vroucí modlitby vašich milovaných rodičů, vašich bratří a sester; také my všichni spojíme se s vámi v jednotě lásky. Víím, že jste si uchystal úmysly, za které se chcete pomodliti, a přece mi dovolte několik upřímných slov.

Vzpomeňte u oltáře na své milované rodiče! Po celá léta se starali, aby vám urovnali cestu; hlava jim starostmi zešedivěla a je-

jich čelo se pokrylo vráskami. Až jim budete podávati Spasitele světa, prostě Boha, aby jim jednou odměnil věčnou slávou všecku jejich lásku. Vzpomeňte na své milované bratry a sestry! Až budete žehnati jejich mladé hlavy, prostě Pána Boha, aby je provázel po celý život svatým požehnáním. Nezapomeňte ani na ostatní, kteří v tak hojném počtu přichvátali, aby dostali vaše požehnání. Vzpomeňte i na nemocné této farnosti, kteří by tak rádi byli přišli, ale nemohli.

Končím malou vzpomínkou. Slavný moravský arcibiskup Antonín Cyril Stojan připravoval se na svou první mši svatou. Do svého deníku napsal si tato slova: »Důstojnost tohoto okamžiku vynutila mi slzy. Podíval jsem se na obraz svatého Srdce Páně a pronášel jsem vroucí přání, aby tak bylo i v hodinku smrti.«

Veledůstojný pane! Kéž vás provází stále Boží požehnání! A na váš ať hrob napíše jednou anděl Boží krásná slova: »Přisáhl Hospodin a nemusel toho nikdy žeteli: Byl knězem, svatým a horlivým jak jím byl Melchisedech.« Amen.

U pomníku padlých vojáků.

PAMATUJME!

Byl kdesi svěcen pomník smutným obětím světové války. Při té příležitosti slyšel jsem báseň, která mne hluboce dojala. A protože tak dobře vyslovuje hlavní myšlenky mého kázání, počínám jí dnešní promluvu. Zněla:

Naši drazí zemřelí!

Když jste v dálce umírali,
nikdo u vás neplakal,
nikdo vám na rozloučenou:
S Bohem, s Bohem! nevolal.

Nestlala vám matka rakev,
umíráček nezvonil,
cizí země vás tam kryje,
cizí hrob vás pohltil.

Proto jsme vám tento pomník
na památku světili,
proto jsme si vaše jména
do kamene vyryli.

A když půjdem kolem něho,
na vás budem vzpomínat,

za vás a za vaše duše
budeme se modlívát.

Spěte sladce v cizí zemi,
sejdeme se jednou zas,
až nás všechny v poslední den
vzbudí z hrobu Boží hlas.

Tak ona báseň. Zalíbila se mi, protože vyslovuje tři myšlenky, které nám připomíná tento pomník: bolestné rozloučení, potřebu modlitby za duše zesnulých a blahou nadějí, že se nad hvězdami opět shledáme.

I. První, co nám tento pomník připomíná, je bolestné loučení s těmi, kterých jsme se již nedočkali. Drazí křesťané, kdyby směl promluvit tento mrtvý kámen, o kolika slzách a zklamaných nadějích by nám vypravoval!

Byl to mladý syn. S radostným úsměvem pohlížel naň otec a v duchu se již těšil, že bude podporou jeho stáří a převezme jedenkrát z jeho slábnoucí ruky úřad, obchod nebo hospodářství. Odešel na vojnu, a již se nevrátil. Místo něho přišel malý, narůžovělý lístek, který krátce a suše oznamoval jeho smrt. V rodině jako by zapadlo slunko, budoucnost zdála se vám v tu chvíli tak temná a beznadějná a s opravdovou starostí kladli jste si otázku: Jak bude dále?

Nebo jiný obraz. Otec rodiny. S těžkým srdcem loučil se s manželkou, s kterou až dosud krácel svorně životem. Kolem dokola pobíhaly jeho malé děti, pro které dosud žil a pracoval. Se slzami v očích dělal jim na čelo poslední křížek. Odešel, a již se nevrátil. A v rodině zakoušeli snad ještě dlouho smutnou pravdu našeho přísloví: »Odešel tatíček, odešel chlebíček.«

To je první myšlenka, kterou nám tento pomník připomíná: bolestné loučení a ještě bolestnější ztráty, které nám válka zasadila.

Kde máme hledati lék proti této ráně, která snad dosud bolí a pálí? U Panny Marie, kterou jsme již tolikrát nazývali Potěšením zarmoucených!

Nemyslete, že Maticka Boží vaší bolesti nerozumí. Také klečela u lůžka, na kterém umíral její panenský snoubenec a stírala svou rukou studený pot s jeho bledého obličeje. Také stála kdysi pod křížem, na kterém dokonávalo ve strašných bolestech její milované Dítě. Proto vám dobře rozumí, když klečíte před jejím svatým obrazem. Zakusíte, že nebylo slýcháno, aby koho opustila, kdo se k ní utíkal a ji o přímluvu žádal.

II. Druhá myšlenka, kterou nám tento pomník tak důtklivě připomíná je modlitba za v Pánu zesnulé. Není opravdu zbytečné na to upozorniti. Sotva dohřímala na bojištích děla, počaly se stavěti po našich vesničkách pomníky padlým. Byla to krásná myšlenka a tito hrdinové si zasloužili plným právem naší vděčnosti. Ale jak často se

při takové slavnosti zapomnělo na nejdůležitější — na modlitbu. Jména padlých stkvěla se ve zlatých písmenách, ale jejich duše stě- naly snad v plamenech očištcových a dojemně volaly slovy Písma sv.: *»Cit s námi mějte přec, cit mějte, aspoň vy, naši přátelé, neboť ruka Páně dotkla se nás.«* (Job. 19, 21.) Volaly marně, nikdo se nepomodlil ani otčenáš.

Drazí křesťané! Tu, takřka na společném hrobě tolika vojínů otažme se každý sám sebe, zdali jsme tuto svatou povinnost neza- nedbali. Nebojme se, nebudeme prositi zadarmo. Kdysi pravil božský Spasitel: *»Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.«* (Mat. 5, 7.) Kristus nezapomene ani na sklenici studené vody, kte- rou jsme z lásky k němu podali unavenému pocestnému; tím spíše nám odplatí, co učiníme pro milované duše v očištcu. Pravdu má naše kostelní píseň:

»Na dušičky vzpomínejme,
z očištcy jim pomáhejme,
budou na nás vzpomínat,
až my budem umírat!«

III. Pomník nám tedy připomíná bolestnou ztrátu, kterou jsme utrpěli; důtklivě nás upozorňuje na svatou povinnost, abychom se za duše padlých modlívali — ale je nám také útěchou, že se zase jednou shledáme.

Vím, že dnešní svět této pravdě nevěří, aspoň na ni nemyslí, bojí se Boha a jeho soudu. Proto si hledí namluviti, že smrtí vše končí a za hrobem že není nic. A přece nemluvil Pán Ježíš o žádné pravdě častěji než o vzkříšení mrtvých; naše církve zařadila tuto větu do samého vyznání víry: *»Věřím v těla z mrtvých vzkříšení.«* Trvalo by dlouho, kdybych vám měl vypočítávati, kolikrát mluvil Spasitel o našem zmrtvýchvstání. Zmíním se pouze o jednom jeho vý- roku. Kdysi mu vytýkali farizeové, že se rouhavě staví na roveň sa- mému Bohu; Pán Ježíš jim odpověděl: *»Přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna člověka, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu.«* (Jan 5, 28n.) A sv. apoštol Pavel psal křesťanům do Soluně: *»Nechceme, bratři, abyste byli v nevědomosti o těch, kteří zesnuli, byste netruchlili nad nimi jako ostatní (pohané), kteří ne- mají naděje. Neboť věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, věř- me, že Bůh i ty, kteří zesnuli, přivede zároveň s ním.«* (1. Sol. 4, 13n.) Proto volám i já k vám slovy téhož apoštola: *»Potěšujte se vespolek těmito slovy!«* (1. Sol. 4, 18.)

Bude vzkříšení, hledme jen, aby naše shledání bylo opravdu ra- dostné a po pravici Ježíšově!

Končím slovy básně, kterou jsem začal dnešní promluvu:

»Spěte sladce v cizí zemi,
sejdeme se jednou zas,
až nás všechny v poslední den
vzbudí z hrobu Boží hlas!« Amen.

Den matek.

O POŽEHNÁNÍ RODIČŮ.

Konáme památku matek. Vím, jak se takový den obyčejně oslavuje. Přednese se několik básní, hudba zahraje několik kousků, matce se podá kytička — tím bývá obyčejně program vyčerpán. Zdá se mi to přece jen málo za velikou lásku, jakou matka svým dětem věnovala. Je taková, že dítě nikdy nesplatí tento veliký dluh.

Když jsem na gymnasiu čítával spisy pohanských básníků, byl jsem bolestně zklamán. Opěvovali vše možné, ale ani jediná báseň nezpívala o lásce k matce. Teprve křesťanství učinilo nám matku tak drahou a milou. Veleba, kterou obetkala církev Bohorodičku, ozářila i naši pozemskou matku.

Mnoho ztrácí matka, opouští-li místo, na které ji postavil Bůh. Celá moderní humanita nemůže ji vyznamenati tolik, jak ji vyznamenal Bůh. Matka je v rodině viditelným obrazem nekonečné Boží lásky; proto Bůh bdí žárlivě nad její ctí svým svatým přikázáním: *»Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi!«* Jak otec jest i matka pro děti zástupcem samého Boha.

Z toho plyne pro věřící matku veliká přednost, škoda jen, že si jí bývá dnes tak málo vědoma. Matka může a má svým dětem žehnat. Vy starší se na to ještě pamatujete, jak bývalo za vašich mladších let. S křížkem na čele ukládala vás matka k nočnímu odpočinku, s křížkem na čele posílala vás do světa. A kdykoli se vracela od sv. přijímání, žehnala každého z nás. Zdá se to maličkostí, a přece v tom bylo velmi mnoho. Těžko si již představíte, jaké náboženské kouzlo ozařovalo proto celou postavu matčinu; vztáhnouti ruku na matku pokládal by si každý za veliký hřích.

A nemyslete, že to byly jen plané obřady. Ústy matčinými žehnal dětem opravdu sám Bůh; proto čteme v Písmě svatém: *»Požehnání otcovo utvrzuje domy synů, ale kletba matčina z kořene vyvrací základy.«* (Sir. 3, 11.)

Drahé matky! Važte si veliké výsady, kterou vám udělil Bůh a žehnejte často a žehnejte vroucně svým dětem. Žehnejte jim, dokud jsou malé, ale žehnejte jim, i když dospěli a požehnejte jim zvláště, až budete odcházeti z tohoto slzavého údolí. I vaše požehnání bude jim stavěti domy a bude je provázeti celým životem. Amen.
